

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burova ul. 3 — Tel. 3192 do 3197.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11842, Praha št. 105241.

JUTRO

Naročnina ena mesec 25 — Din
za izposojeno 40 — Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (pomoči 2582).
Celje, Kocanova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Med mestom in deželo

posreduje „Jutro“ mali oglašnik.
Danes 390 ponudb in povpraševanj.

Sestanek Tardieu-Simon

Prijateljsko sodelovanje Francije in Anglije pri reševanju srednjeevropskih gospodarskih problemov

Pariz, 12. marca. AA. Predsednik vlade in zunanji minister Tardieu je imel danes sestanek z angleškim zunanjim ministrom Simonom. Oba državnika sta konferirala naprej o vprašanjih, ki pridejo prihodnji teden na dnevni red zasedanja razorožitvene konference, kakor tudi o vprašanju gospodarskega položaja v Srednji Evropi in o podunavskih državah. Prišla sta do zaključka, da morata Francija in Anglija tudi v tej stvari, kakor pri vseh drugih problemih delovati vzajemno za pomirjenje v Evropi in za okrepitev gospodarskih pogojev za restavracijo evropskih držav.

Listi pripisujejo pariskemu posetu angleškega zunanjega ministra, kakor tudi prihodnemu madžarskemu zunanjemu ministru Valku, ki se je isto tako danes sestal s Tardieuem, velik pomen. Poljski zunanji minister Zaleski, ki je došel večer v Pariz, je dopoldne posetil Quai d'Orsay. V zunanjem odboru senata je imel Tardieu sredi dneva ekspozice o zunanji položaju, v kateri se je bavil z vsemi važnejšimi vprašanji sodobne mednarodne politike, predvsem s srednjeevropskim vprašanjem.

London, 12. marca. AA. Snoci je govoril v Birminghamu bivši minister v konservativni vladi, Amery, ki se je v svojem govoru med drugim dotaknil tudi načrta o gospodarskem dogovoru med podunavskimi državami in rekel: Mislim, da vsebuje predlog predsednika francoske vlade Tardieuja o gospodarski restavraciji podunavskih držav jedro rešitve političnih in gospodarskih težav celotnega evropskega problema.

Mala antanta izhodišče za rešitev problema

Praga, 12. marca. AA. Češkoslovaški listi se še nadalje bavijo s predlogom predsednika francoske vlade o gospodarskem zblizanju srednje Evrope. »Česke Slovo« pravi, da bo razvoj akcije zahteval precej časa. Češkoslovaški, ki je na tem vprašanju zainteresiran, pazljivo spremlja vse faze, ki jih preživlja Tardieujev predlog, vendar misli, da bi to čisto srednjeevropsko vprašanje, ki bi je morala srednja Evropa sama urediti. Zblizanje med podunavskimi državami ni treba da bi se pretvorilo v organizirano stapanje ali pa v carinsko zvezo. Danes je največ, kar je mogoče doseči, preferenčni sistem, toda oblika tega sistema se mora določiti sporazumno med prizadetimi državami.

Meseca maja se bodo sestali ministri

držav Male antante, da razpravljajo o podunavskem vprašanju. Šele po teh razgovorih bo odprta pot za nadaljnje diskusije. Mala antanta predstavlja edino solidno organizacijo v srednji Evropi in bi kot taka mogla biti izhodišče za ureditev srednjeevropskega problema. S tem pa nikakor ni rečeno, da bi se morale eliminirati velesile. Gospodarsko zblizanje se mora izvršiti v soglasju z vsemi velikimi evropskimi državami. Pri ureditvi tega vprašanja mora biti merodajna edinost želja, da se države medsebojno podpirajo, v nobenem primeru pa ne težnja po osvajanju.

Češkoslovaška, zaključuje list, ki živi v razmeroma ugodnem položaju, iskreno želi, da poizkus za gospodarsko zblizanje Podunavja obrodi uspehe.

Poljska budno pazi

Varšava, 12. marca. d. »Gazeta Polska« poroča, da se je od 7. do 10. t. m. vršila v poljskem zunanjem ministrstvu konferenca o srednjeevropskih gospodarskih problemih, kateri so prisostvovali poljski poslanci iz Prage, Beograda, Dunaja, Budimpešte, Bukarešte in Sofije.

Narodno - demokratska »Gazeta Warszawska« se izraža o francoskem načrtu za organizacijo podunavskih držav zelo kritično in pravi, da odprta Tardieujev načrt dejansko Nemčiji gospodarsko pot proti jugovzhodu.

»Ilustrovany Kurjer Codzienny« objavlja razgovor svojega ženevskega poročevalca o vprašanju podunavske federacije s poljskim zunanjim ministrom Zaleskim, ki je izjavil, da je stvar šele v začetku in še tako zapletena, da se ne more pričakovati njene skorajšnje rešitve. Poljska vlada je v stiku z vsemi prizadetimi državami in budno pazi, da ne bi bili gospodarski interesi Poljske oškodovani.

Varšava, 12. marca. AA. Senator Josp Targowski, ki se mudi sedaj v Parizu, je izjavil novinarjem, da je francoska vlada lažno obvestila tudi poljsko vlado o pogajanjih glede gospodarskega sodelovanja med državami srednje Evrope, kar je najboljše jamstvo, da akcija ni naperjena proti poljskim interesom. Predlog francoske vlade pomeni začetek resnih pogajanj med posameznimi zainteresiranimi državami, ter nikakor ne nasprotuje interesom Poljske. V interesu Poljske je, da se njene trgovske pogodbe s podunavskimi državami se poglode in da se ohranijo tudi napram bodočemu gospodarskemu bloku. To velja zlasti za določbe glede kontingiranja.

Japonski režim v Mandžuriji se že majo

Na severovzhodu Mandžurije je izbruhnil krvav vojaški upor - Kitajska obtožuje Japonsko - Politični umori na Japonskem

Mukden, 12. marca. d. V mestu Tahailjangu na severovzhodni meji Mandžurije je izbruhnil krvav upor proti nedavni proglasi Mandžurije za neodvisno državo pod japonskim pokroviteljstvom. Vojaška posadka mesta, ki leži ob reki Amurju, se je uprla, ko je poveljnik mesta izobrazil novo zastavo neodvisne Mandžurije. Uporni vojski so poklali najprej 10 oficirjev, nato pa zasedli vsa javna poslopja in urade, izpropli tovarne in zažgali carinarnico ter postopno ruskega trgovskega zastopstva. Med mestnin prebivalstvom je nastala silna panika ter je večina izbeževala po gnebi preko Amurja v rusko mesto Blagovescensk. Japonski generalni konzul je moral iz Tahailjanga pobegniti ter je poslal iz Blagovescenska svoji vladi v Tokio nujno poročilo o dogodkih. Uporni vojski se umirili tudi dva japonska državljana.

Chamberlain o potrebi vrnitve k zlati valuti

London, 12. marca. AA. Finančni minister Neville Chamberlain je dal v spodnji zbornici važne izjave o sterlingu in o pomenu nadziranja valute, poudarjajoč predvsem, da vlada ne želi nasilnega skoka funta, ker bi to škodilo industriji. Zaenkrat še ni mogoče določiti, kdaj bo treba funt stabilizirati, toda prej ali slej bo treba misliti na to, da se angleška novčanica nasloni na kovinski podlago. Najboljša podlaga je še vedno zlato. Popolnoma zgrešeno je mnenje, da bodo Zedinjene države odstopile od zlatega standarda. Zadnji ukrepi v Zedinjenih državah so bili modro premišljeni in bodo rodili dobre sadove za ves svet. Priznava, da je funt zaradi svoje neustojljivosti postal predmet spekulacije, kar je močno škodilo trgovini. Uspehi nadziranja valute so deloma izostali, ker so se ogromni zneski kratkoročnega denarja razkropili po vsej Evropi. Osebnost nikakor ni pristna nadzirane valute, ker bo treba prej ali slej nazaj h kovinski podlagi. Ko je prevzel finančno ministrstvo, ni niti mislil na to, da bi načelo o nadziranju valuti postala trajna finančna politika. Tudi v bodoče pa bo vlada sodelovala z angleško narodno banko. Zavod je sicer neodvisen, toda javni interesi zahtevajo v sedanjih časih sodelovanje.

Velike poplave v Grčiji

Solun, 12. marca. d. Iz Larise poročajo, da je reka Pinos prestopila bregove ter poplavlja celo nižino v Tesaliji, ki je podobna sedaj velikemu jezeru. Več velikih vasi, kakor Kulu, Kalivija in Laspoli, so popolnoma pod vodo, dočim se zveza med poedinimi deli mesta Alkazara vzdržuje samo s pomočjo mostov. Gnojna škoda je zelo velika. Promet med Lariso in Kserifjo je ustavljen. Po vestih iz Seresa je tudi reka Struma prestopila bregove in preplavila vasi. Promet med mestoma Seresom in Nigrito je ustavljen.

Letošnja poljska literarna nagrada

Varšava, 12. marca. AA. Na snoci seji razsodišča za podelitev državne nagrade za literaturo so sklenili, da se letošnja nagrada za literaturo podeli odličnemu dramskemu pisatelju Karlu Hubertu Rostovskemu, pisatelju mnogih dram, ki jih z uspehom predvajajo na poljskih in inozemskih odrih. Odločitev razsodišča je nekoliko presenetljiva poljsko javno mnenje. Nagrada znaša 10.000 zlotov.

Novi angleški reparacijski predlogi

Berlin, 12. marca. d. Angleški finančni strokovnjak Frederic Leith Ross je pripel večerj v Berlin. Kakor zatrjuje, je prinesel nemški vladi nove angleške predloge za rešitev reparacijskega vprašanja.

VOLILNA NEDELJA V NEMČIJI

Nesreča Hitlerjevega propagandnega letala - Stroge policijske odredbe proti radikalnim strankam - Angleško mnenje o nemških predsedniških volitvah

Berlin, 12. marca. sz. Volilna propaganda je dosegla višek. Sicer je pocensta propaganda nekoliko popustila, vendar pa so se vršila danes še mnoga zborovanja v raznih krajih. Precejšnja senzacija je povzročil dogodek, ki se je pripetil danes popoldne v kraju Luckendorf, oddaljenem 250 km od Berlina. Nad krajem so krožila ob istem času štiri velika letala vseh strank, ki poskušajo v volilno borbo. Naenkrat je letalo, ki je nosilo Hitlerjevo ime, treščilo na tla in se popolnoma razbilo. Piloti sta bila hudo ranjena.

Jutrišnje volitve bodo trajale do 20. ure. Ob 21. bodo znani prvi delni rezultati in okoli 2. ponoči bo morda že znan skupni rezultat, čeprav ne bo uraden. Aparat, ki bo deloval jutri, je izredno velik. Glasovalo se bo na 68.000 mestih, kjer bo približno milijon ljudi zaposlenih v raznih volilnih lokalih in volilnih centrih. Policija je odredila obširne ukrepe za brezopojno ohranitev reda in miru. Za jutri so prepovedane vse manifestacije in demonstracije. Policija je že od danes ob 10. dopoldne v povečani pripravljenosti. Jutri bodo vsi policijski oddelki Nemčije v permanentni službi. Govornice o nameranih prevratih, ki jih razširja levica proti desnici in desica proti levi, še vedno niso ponehale. Ob stranki se energično branita proti tem obtožbam.

Berlin, 12. marca. d. Pruski notranji mi-

nister Severing je izdal na vse policijske oblasti okrožnico, v kateri jih opozarja na gorvorce zadnjih dni, da pripravljajo radikalne skupine, zlasti pa narodni socialisti, za jutri neposredno po volitvah državnega predsednika prevrat, ne glede na to, kako bodo volitve izpadle. Minister poziva policijske oblasti, naj odločno nastopijo proti tem govoricam, ter jim nalaga kot dolžnost, naj takoj v kati zatro vsak pokus motenja javnega reda in miru. Minister poudarja, da se mora vsako nasilje brezobzirno zatreti že v naprej z uporabo vseh, tudi najostrejših sredstev. Policijski upravniki jamčijo osebno za brezhibno uporabljanje vseh policijskih sil in sredstev. Nadalje je izdal okrožnico, v kateri izraža pričakovanje, da bodo pri predsedniških volitvah policijske oblasti poskrbele za popolno volilno svobodo. Za vsa policija je od danes od polnoči dalje odredjena stroga pripravljenost. Razen tega so bili izdani še mnogi drugi ukrepi. Tako imajo policijske oblasti pravico zapleniti avtomobile, če se uporabljajo za namene, ki ne odgovarjajo policijskim predpisom, kakor n. pr. za neprimljene propagandne vožnje itd.

Berlin, 12. marca. AA. V govoru, ki ga je imel snoci v berlinski spornih palači, je kancelar Brüning ostro nastopil proti metodam,

ki se jih poslužujejo nacionalisti v volilni agitaciji, ter pozval Nemce, naj store volilno dolžnost in s svojimi glasovi pripomorejo k zmagi Hindenburga, ki je simbol nemške enotnosti, slavne prošlosti in bodočega prepoda Nemčije.

London, 12. marca. d. Angleški listi se obširno bavijo z jutrišnjimi predsedniškimi volitvami v Nemčiji.

»Daily Express« piše, da bi imel poraz Hindenburga za Nemčijo iste katastrofalne posledice kakor v času vojne zlom Hindenburgove fronte.

Socialistični »Daily Herald« poudarja, da bo Hindenburg zmagal s pomočjo socialistov, vendar pa po njegovem mnenju ta zmagata ne bo jamstvo za pomirjenje, ker se zdi, da bo Hindenburg nekoga dne imenoval Hitlerja za svojega državnega kancelarja. Zato je bodočnost temna in polna nevarnosti.

»News Chronicle« pravi, da more edino le zmaga Hindenburga napraviti konec oviram za pomoč pri stabilizaciji razmer v Nemčiji.

»Morningpost« piše, da je Hitlerjev pokret posledica poveljnih razmer in splošnega nezadovoljstva, zaradi česar je njegova revolucija v tem smislu razumljiva, vendar pa je tem bolj nevarna, ker nima konstruktivne moči.

Briandova zadnja pot

Na stotisoče ljudi je izkazalo večeraj apostolu miru zadnjo čast

Pariz, 12. marca. AA. Na vsej poti, po kateri je danes šla pevolka z ostanki pokojnega Brianda, se je zbrala velika množica ljudi, ki ji niti oblačno vreme ni tu hladni veter, ki je pihal, nista preprečila, da ne bi šla na pariz. ulice in izkazala poslednjo čast velikemu francoskemu državljanu.

V zunanje ministrstvo na Orsejskem keju so neprestano prihajale množestevne delegacije, med drugimi osebni zastopniki angleškega, danskega, jugoslovenskega kralja, predsednika češkoslovske republike, predsednika USA, španske republike in japonskega enikada ter večina državnikov, ki se udeležujejo mednarodnih konferenc Društva narodov v Zenevi, med njimi britanski zunanji minister John Simon, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, poljski dr. Zaleski, madžarski Valko, španski Zulueta, mnogostevni zastopniki odličnih inozemskih osebnosti, člani diplomatskega zbora, predsednik francoske republike Doumer, predsednik parlamenta in senata, predsednik vlade g. Tardieu s člani vlade, narodni poslanci in visoke vojaške osebnosti.

Ob 14. so postavili krsto s posmrtnimi ostanki Aristida Brianda, ki je bila pokrita s francosko tricoloro, na katafalk. Nato je opravil pariski kardinal Verdier cerkvene obrede in blagoslovil Briandovo truplo.

Tardieujevo slovo od Brianda

Po končanih cerkvenih obredih je imel predsednik francoske vlade g. Tardieu govor, v katerem je med drugim rekel:

V imenu Francije in pred zastopniki 57 držav in narodov, ki se udeležujejo zasedanja v Zenevi, in pred francoskim narodom pozdravljam posmrtno ostanke Brianda. Splošna ganjenost, ki jo je na vsem svetu vzbudila nenadna smrt Aristida Brianda, najbolje označuje njegovo visoko osebnost. To kolektivno spoštovanje je v večjo čast nego katerikoli druga počastitev Francoza, ki je znal za ceno svoje slave in svojega tveganja najti za idejo miru odmev na vsem svetu in koncentrirati v njej težnje naše dobe po novem stanju.

Če upoštevamo burne politične peripetije, ki jih je v svojem življenju prebival Aristid Briand, bi bili lahko to njegovo poslanstvo predvideli že pred 30 leti, m Briandova zgodovina v Franciji je pripravljala njegovo evropsko zgodovino.

Pokojni Briand, ki je bil kmetskega rodu, si je izbral svobodno poklic, ki je odvisen od zahtev družbe. Toda, kakor hitro je bil izvoljen za narodnega poslanca, se je posvetil grajenju miru, vesti in politične sprave.

Tik pred svetovno vojno, ki so jo napovedovali značilni proračuni vlade sosedne države, je pokojni Briand, da zagotovi varnost in zunanji mir, predložil parlamentu zakonski načrt o triletni vojaški službi, ne da bi pri tem mislil na to, koliko lahko zato izgubi na svoji popularnosti. Medtem je izbruhnila vojna in pokojni Briand je, da bi okreplil notranji mir, sestavljal 1. 1915. vlado, v kateri so bile zastopane vse nacionalne sile. In ko je Briand umiral, je mogel reči tri imena: Marne, Solun in Verdun. Imena, ki so neločljivo vezana z njegovim imenom.

Ko je bil sklenjen mir, je pokojni Briand razumel potrebo, da je treba ta mir okrepiti, in na novo se je začel truditi, da nadomesti pogodbo o jamstvu Porenja iz 1. 1919. z lokarnskimi pogodbami.

To, kar je Briand hotel v resnici, pa je bil mir in kmalu se je začela risati Briandova evropska pojava, ki ji je pozneje dal karakteristično obeležje pakt, s katerim se obsoja vojna, in načrt o evropski uniji.

Briand je neprestano šel proti svojemu smotru navzile težkim razočaranjem, ki je nanje naletel, zlasti 1. 1930, ko je bila ena izmed razplemenitejših gest v franco-

ski zgodovini tako krivo razumljena. Navzile temu se je trudil, da doseže to, kar si je zaželel.

Bila je težka drama predvojnega in povojne generacije, generacije ki se še ni mogla uravnovežati in prilagoditi novemu stanju. Naša dolžnost je zdaj, da ozdravimo svet strašne katastrofe vojne. Kot centralna osebnost v tej drami vidim Brianda.

Res je, bili so tudi taki trenutki, ko se nisem skladal s pokojnim Briandom, vendar to ni nikdar škalo najinega medsebojnega zaupanja in prijateljstva.

Zdaj se nam vsiljuje imperativna dilema, da najdemo pogoje, potrebne za trajen in zamenjen mir ali pa, da se nekega dne ponovno zagledamo pred pogubonosno vojno.

Francija lahko upravičeno reče, da je že 13 let delala vse, kar je bilo v njeni moči, da se spravi v življenje ona prva hipnoza, in ona je dolžna priznanje in hvaležnost pokojnemu Briandu, da je znal biti tolačen enodušne želje vsega francoskega naroda. Pojavljam, da je bil v resnici tolačen enodušnih želja francoskega naroda, ker sta parlament in senat z velikansko večino ratificirala vse, kar je pokojni Briand kot zunanji minister podpisal, in prav tako so to odobrile tudi vse vlade, ki jim je pokojnik pripadal.

Kdo bi smel trditi, da bi mi mogli v načelu pristati na kako drugo politiko, kakor ono, ki jo Francija izvaja že 10 let?

Ni dvoma, da se je tudi Briand mogel motiti, toda glavna linija njegovega pojmovanja organiziranja mednarodnega miru, je bila brez dvoma linija, po kateri je hotel, da gre Francija.

Drugače pa Briand nikoli ni pristal in tudi ne svetoval ne želel, da bi se storile kakršnekoli žrtve glede vojnih jamstev, kar je potrebno za dobro organiziran mir.

V prvi vrsti varnost, to je bila Briandova deviza, od katere nikoli ni odnehal.

G. Tardieu se je potem obrnil k zastopnikom Društva narodov in izjavil: Aristid Briand je najbolj prišel od izraza v legalnem centru življenja narodov v Zenevi, kjer je bil voditelj in svetovalec Društva narodov, čigar zasedanja je prevel mrljubni duh Briandovih govorov. Skupno z vami je bil Briand tolačen ene izmed najmočnejših težav v sedanjih bolni dobi. Narod ga danes objokuje kakor svojega

apostola. Upam, gospodje zastopniki delegacij v Društvu narodov, da bodo narodi, ki jih zastopate pred to krsto, razumeli, da moramo v bodoče vsi skupaj vzajemno organizirati mir in da je zato v prvi vrsti potrebno, da nosijo narodi željo po miru v svojih dušah in srcih.

Gospodarska reorganizacija angleškega imperija

London, 12. marca. s. Angleška vlada bo državni konferenci, ki bo meseca julija t. l. v Ottavi, predložila velikopotezen načrt o gospodarski reorganizaciji angleškega imperija. V okvirju tega načrta se razmotriva tudi o ustanovitvi državnega gospodarskega parlamenta. Angleška vlada hoče doseči čim intenzivnejše trgovske odnose med matično in dominijoni in zagotoviti trg za angleško blago v vseh krajih svojega imperija.

Lindberghovega otroka še niso našli

Newyork, 12. marca. d. V aferi ugrabljenja Lindberghovega otroka vlada še vedno popolna nejasnost. Polkovnik Lindbergh je sedaj ponovno zaprosil pomoč policije, ker se zdi, da njegove zveze s hitopadci niso rodile nobenega uspeha. Policija bo pregledala sedaj vse hiše in vile v okolici Lindberghovega doma na več kilometrov daleč. Trdijo, da je Lindbergh v četrtek prejel pismo, ki so je bržkone poslali roparji njegovega otroka.

Poroka švedskega princa

London, 12. marca. s. V matičnem uradu blizu Buckinghamse palače je bila danes poroka švedskega princa Lenarta s Carin Nisswardovo. Ker cerkvene poroke ni bilo, je prišlo med princem in njegovimi ruskimi sorodniki do spora. Njegova mati Marija Pavlovna, ki je prišla iz New Yorka, nalašča za poroko v London, pri čemver poroki ni bila navzoča. Tudi njen brat veliki knez Dimitrij ni prisostvoval civilnemu aktu.

Hmeljski trg

Zatec, 12. marca. h. V zadnjih 14 dneh vlada nepretrgoma povpraševanje po hmelju zadnje žetve. Dnevni promet znaša 100 do 150 stotov. Tudi na deželi je za sedanjno pomno sezono velika kupčija. Cene so neizpremenjene, 150 do 250 Kč. Plačujejo za srednjo kvaliteto 150 do 170, za dobro srednjo kvaliteto 180 do 220, za prvovrstno blago pa 230 do 250 Kč. Zaloga na deželi in v žatskih skladiščih se cenijo še na 15.000 stotov. Do petka je bilo žigosanih 158.000 stotov po 50 kg.

Delo v odborih Narodnega predstavništva

Proračunska razprava v finančnem odboru senata - Znižanje neposrednih davkov - Zakon o likvidaciji žitnega režima v načelu sprejeti

Beograd, 12. marca. p. Finančni odbor senata je danes ves dan zasedal ter razpravljal o proračunu. Seji je prisostvoval tudi finančni minister dr. Djordjević, ki je podal obširen ekspozice, kakor svoječasno v finančnem odboru Narodne skupščine. Po njegovem ekspoziceju se je pričela načelna razprava, v kateri je povzelo besedo večje število govornikov. Med drugimi je govoril tudi senator dravske banovine dr. Miroslav Ploj. Jutri dopoldne bo finančni odbor senata razpravljal o proračunu ministrstva zunanjih zadev. Pri tej priložnosti bo imel ekspozice zastopnik zunanje ministrice g. dr. Albert Kramer.

Finančni odbor Narodne skupščine je danes končal razpravo o predlogu zakona o izpremembi neposrednih davkov. Za poročevalca je bil določen narodni poslanec dr. Oton Gavrilović. Finančni odbor je v predloženem zakonskem načrtu izvršil nekatere izpremembe, med katerimi je najvažnejša ta, da se zniža čisti katastrski dohodek za 20 odst. od odmerje-

nega davka ter da velja to znižanje tudi za nazaj od 1. januarja 1932 dalje.

Skupščinski odbor, ki proučuje zakon o likvidaciji žitnega režima, je zasedal danes ves dan. Razvila se je živahna debata, kakor je bil zakonski načrt v načelu sprejet. Popoldne se je pričela podrobna debata, kateri sta prisostvovala tudi minister za trgovino in industrijo dr. Kramer in pomočnik finančnega ministra g. dr. Nedeljković.

Poštna znamke v korist brezposelnim

Praga, 11. marca. h. Poštnemu ministrstvu so nekatere delavske organizacije poslale predlog, naj bi izdala poštne znamke, katerih d. odkli naj bi pripomogli k olajšanju brezposelnosti. Izdale naj bi se posebne poštne znamke po 1, 2 in 3 Kč, ki bi se prodajale za 100 odstotkov dražje. Iz prebitka naj bi se ustvaril potem poseben fond za podpiranje brezposelnih.

Hindenburg in Hitler

Narod pesnikov in mislecev, kakor se tako radi nazivajo Nemci, pristopa danes v milijonih k volilnim žaram, da si za prihodnjih sedem let izvoli svojega najvišjega predstavnika in funkcionarja, predsednika nemške republike. A še za mnogo več gre pri današnji volilni bitki kakor samo za predsedniško osebo. Nemški volilci bodo morali danes z glasovnicami, tem bojnimi orodjem moderne demokracije, odrediti smernice svojemu narodnemu in državnemu življenju za bodočnost. In ob tej usodni uri šestdesetmilijonski narod nima tako silnega misleca in ne tako velikega pesnika, da bi mu orpol oči in mu v megli pokazal pot. Kar jih ima, jih ne posluša in jim ne sledi. Naslaja in opaja pa se na blodni pesmi in raju, ki ga naj nad nemška mesta in sela pričara »tretje cesarstvo«, čegar neutrudni oznanjevalec, kličar in bobnar je Adolf Hitler.

Med petimi kandidati, postavljenimi za predsedniške volitve, prideta resno v poštev samo Hindenburg in Hitler, vsi drugi so le števni kandidati. Takoj pri prvih volitvah izvoljen je lahko samo Hindenburg, dočim bi si Hitler lahko pridobil zmago še le pri ponovnih volitvah, ki so določene za 10. april, ako bodo potrebne. Kakor vse kaže, bodo potrebne, ker je malo verjetno, da bi zbral Hindenburg že danes 18 do 19 milijonov glasov, kulikor jih rabi za absolutno večino, dočim odloča pri ponovnih volitvah že relativna večina oddanih glasov. V vsakem primeru pa gre za odločitev samo med Hitlerjem in Hindenburgom in zato bodo skoraj gotovo že današnje volitve pokazale, kakšen bo definitivni rezultat, čeprav ga same še ne bi prinesle.

Alternativa Hindenburg ali Hitler, pred katero je postavljen nemški narod, je na prvi hip tako nenaravna in paradokсна, da se zdi čudno, kako je sploh mogoča. V normalnih razmerah bi najbrž tudi res ne bila mogoča ali pa bi docela omajala vero sveta v politično zrelost Nemcev. V Hindenburgu so vtelesene lastnosti, ki jih Nemci, zlasti Prusi, tako radi proglašajo za svoje nacionalne vrline. Resen je in mrk, trezen in preudaren, dosleden in vztrajen, neumorno delaven, po vrh pa veren pro-

testant in iz vojne dobe narodni idol. Hitler je fantast in romantik, zanešenjak in demagog, tujec, ki je šele te dni dobil nemško državljanstvo, in po veri katolik. A vendar je kandidat ravno onih ljudi, ki se proglašajo za edino prave reprezentante nemške rase. Tudi ako morda ne bo izvoljen, bo zbral na sebe milijone in milijone glasov.

Alternativa Hindenburg ali Hitler pa je tudi glavni vzrok, da bo drevi ves svet z nestrpnostjo in nervoznostjo pričakoval poročil iz Nemčije. Ravno zaradi te alternative imajo namreč nemške predsedniške volitve enako velik mednarodni kakor nemški notranji pomen. Ne smemo se varati, v svojem srcu je najbrž tudi sedanjí predsednik Hindenburg v enaki meri pristaš revanžne in imperialistične ideje kakor Hitler in sploh ogromna večina nemškega naroda; resničnih in načelnih pristašev miru in sporazuma med evropskimi narodi je razen socialnih demokratov med Nemci prav malo in malo je verjetno, da bi bil Hindenburg med njimi. Po svoji starosti in po svojih velikih življenjskih izkušnjah pa je sivolasi maršal previden in trezen ter se noče spuščati v pustolovščine, ki bi mogle pahiti Nemčijo v katastrofo. Hitler ne razmišlja in ne preudari. V svojem besnem fanatizmu, podpohanem še z brezmejno ambicioznostjo, hoče riskirati vse in vidi edino možnost za dosego svojih fantastičnih ciljev v razvnetju splošnega požara doma in v Evropi.

Kakoršna sta nositelja obeh naziranj, takšne so v glavnem tudi mase, ki gredo za njima in ki bodo danes izbirale med njima. Svet to vidi in primerja. Hitlerjevih parol ne jemlje tako tragično, kakor se glasijo, vidi pa nevarnosti, ki vseeno grozijo Nemčiji in Evropi, ako bi Hitler prišel v položaj, da bi moral začeti z izvrševanjem svojih obljub in groženj na zunan in znotraj. Mnogo večje in neposrednejše so te nevarnosti v primeru Hitlerjeve zmage kakor pa, ako obdrži Nemčijo v rokah previdnejši Hindenburgov tabor in tako ustvari možnost, da se sčasoma vendarle naide izhod brez novega evropskega požara. Zato so simpatije ogromne večine Evrope danes brez dvoma na Hindenburgovi strani.

Prejemki delavcev v tobačni tovarni ne bodo znižani

Deputacija monopolskih delavcev pri generalnem direktorju monopol-ske uprave — Znižanje prejemkov državnih uslužbencev se ne nanaša na monopolske delavce

Beograd, 12. marca. p. Danes je posetila generalnega direktorja države upravnih monopolov deputacija monopolskih delavcev iz vseh banov. Deputacija je naprosila generalnega direktorja, naj intervenira na merodajnem mestu, da se monopolskim delavcem ne bodo znižali njihovi prejemki v smislu zakona o znižanju prejemkov državnih uslužbencev, po katerem bi se po sedanjem tolmačenju znižali tudi prejemki monopolskih delavcev za 5 odst.

Generalni direktor uprave državnih monopolov je deputaciji izjavil, da je generalna direktorja države upravnih monopolov direktorja je opozorila finančno ministrstvo v tem smislu, ter zavzela enako stališče, naglašajoč, da monopolski delavci ne spadajo pod državne uslužbence v smislu določb o znižanju prejemkov, marveč je njihovo razmerje do monopolske uprave zasebnopravna značaja. Zaradi tega tudi delavcem v tobačnih tovarnah njihovi prejemki ne bodo reducirani.

Gospodarska konferenca v Carigradu

Sofija, 12. marca. č. Na pobudo turške vlade se bodo v kratkem pričela v Carigradu pogajanja med zastopniki grških, turških in bolgarskih industrijcev v svrhu uresničenja načrta o skupnem gospodarskem sodelovanju Grčije, Turčije in Bolgarije. Ta načrt ima za cilj, da se z vzajemnim gospodarskim sodelovanjem podpre produkcija in trgovina omenjenih treh držav.

Aretacije hitlerjevcev v ČSR

Praga, 12. marca. h. V zvezi s hitlerjevsko zaroto, ki ji je prišla na sled praska policija, so bile večeraj in danes izvršene številne nove aretacije. V Pragi je bil med drugimi aretirani član prškega občanskega sveta dr. Heider, asistent na nemški tehnični visoki šoli. V Ustju je bilo aretiranih 19 visokošolcev, večinoma sinov najuglednejših rodbin.

Osnovanje čl. filmske družbe

Praga, 12. marca. č. Pretekli teden se je konstituirala »Lipaz«, delniška družba za slovenski film, ki bo podpirala domačo filmsko produkcijo. Družba bo izdelovala češkoslovaška, jugoslovenska, bolgarska in poljske filme. Njena delniška glavica znaša 5.000.000 Kč ter je razdeljena na 12.500 delnic po 400 Kč. Podjetje bo pričelo z delom v poletu pomladi.

Žrebanje drž. razr. loterije

V. razred.

Dne 10. marca 1932 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 10.000 št. 93.035.

Din 3.000 št. 13.080, 62.233.

Din 2.000 št. 23.488, 84.428.

Din 1.000 št. 123, 4.404, 4.411, 4.418, 4.450, 4.490, 4.495, 5.917, 5.946, 13.047, 22.740, 31.146, 35.580, 35.600, 37.050, 52.248, 52.275, 54.234, 51.584, 58.304, 58.311, 62.236, 69.422, 69.447, 75.667, 75.674, 75.689, 75.693, 81.719, 81.732, 81.749, 84.411, 84.468, 86.617, 86.624, 86.677, 86.698, 88.243, 88.252, 88.260, 88.263, 93.033, 93.038.

Za točnost števil zaradi telefonskega sprejemanja ne jamčimo. Žrebanje se bo vršilo vsak dan do 25. marca. Manjše dobitke bomo vedno objavljali naknadno. Onim, ki so bile srečke izžrebane za manjše dobitke, bomo na željo srečke zamenjali za neizžrebane, da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke, to pa le, dokler bo kaj neizžrebanih srečk, ki jih je prav malo, na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Največ ljudi trpi na neurejeni stolici

in radi tega se jim zagati vse notranji sistem. Pazi! pravočasno na svojo prebavo, ker je prebava ključ vašega zdravja. Če po par tednih se boste, če rabite

»Planinka« čaj Bahovec iz zdravilnih planinskih zelišč, počistil svoj mladega, svežega in posrejenega človeka

Začnite že danes s »Planinko« čajem Bahovec. Pravi samo v orig. plombiranih paketih z napisom izdelovalca

Lekarna Bahovec, Ljubljana

Dr. Zenkl v avdijenci

Beograd, 12. marca. p. Načelnik praškega centralnega socialno političnega odbora, dr. Peter Zenkl, je imel danes daljše konference s prosvetnim ministrom dr. Kojićem in z ministrom za trgovino in industrijo dr. Kramarjem. Dopolnilno ob 10. je bil sprejet tudi od predsednika vlade gospoda Petra Živkovića, ob 11. pa se je odpravil na Dedinje, kjer je bil sprejet v avdijenci pri Nj. Vel. kralju. Po avdijenci je izjavil novinarjem, da je vznemirjen nad potekom avdijence. Nj. Vel. kralj je bil o vsem dobro obveščen ter dobro pozna ustroj socialnega skrbstva v Pragi. Podrobno se je informiral o življenju jugoslovenskega dijaštva v Pragi in o zgradbi jugoslovenskega dijaškega doma. Izrazil je svoje zadovoljstvo, da bo z zgradbo dijaškega doma omogočeno jugoslovenskemu dijaštvu tako življenje, da bo moglo spoznati narodno življenje na Češkoslovaškem in se tako marsičesa naučiti. Nj. Vel. kralj je obljubil svojo polno podporo pri nadaljnjem delu za zblizanje in medsebojno spoznavanje med jugoslovenskim in češkoslovaškim narodom.

Podpora zadružni šoli v Ljubljani

Beograd, 12. marca. v. Ministrski svet je odobril iz poljedelskega zaklada 250.000 dinarjev za izdelavo načrtov in izvršitev predel za zgraditev poslopja Sumarske poljedelske fakultete v Zagrebu. Poslopje bo zgrajeno na posestvu Sumarske poljedelske fakultete v Maksimiru. Zadružni šoli v Ljubljani je nakazal ministrski svet na predlog ministra za kmetištvo Jurja Demotovića 35.000 Din podpore. Nadalje je odobril na predlog istega ministra, da se izplača osrednjim kontrolnim kemičnim postojam v Zagrebu, Pakovcu, Splitu in Mariboru za analiziranje vina, ki ga izvršujejo po čl. 20. vinskega zakona, 25 odstotkov od skupnega iznosa taks za analiziranje vina.

Občni zbor Privilegirane agrarne banke

Beograd, 12. marca. AA. Drugi redni zbor članic Privilegirane agrarne banke se bo vršil 31. marca ob 10. dop. v dvorani Zveze nabavljateljev zadruženih kmetov, Poljarskega ulica št. 21. Delničarji, ki se žele udeležiti zбора, morajo najdlje do 16. marca položiti svoje delnice ali pa začasná potrdila v Beogradu pri Državni hipotekarni banki, na poštne hranilnici ali pa pri Privilegirani agrarni banki, v drugih krajih pa pri podružnicah Narodne banke. Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice.

Iz državne službe

Beograd, 12. marca. v. Minister za trgovino in industrijo je imenoval g. Hugona Pedirja za kontrolorja mer v 9. položajni skupini pri oddelku kontrole mer v Mariboru. Na državni trgovski akademiji v Mariboru je imenovan za honorarnega profesorja g. Vasilij Mirk, doslej kontraktualni suplent iste šole.

Podpora za ekurzijski fond STŠ v Ljubljani

Beograd, 12. marca. v. Minister za trgovino in industrijo je odobril izplačilo 10.000 Din za ekurzijski fond državne srednje tehniške šole v Ljubljani.

Vinska razstava v Slovenski Bistrici

Slovenska Bistrica, 12. marca. Slovenjebistriška podružnica Vinarskega društva priredi 19. in 21. t. m. vinsko razstavo in vinski sejem. Ker bo to prva prireditev te vrste v slovenjebistriškem okraju, ni odveč, če ob tej priliki poročamo nekoliko več o vinogradništvu v teh krajih.

Najugodnejši teren za žlahtno trto je v neposredni bližini Slovenske Bistrice same, to je na južnih pobočjih Pohorja. Milo podnebje, ki nalikuje južnotirolskemu pospešuje vinogradništvo v teh krajih. Podnebje in geološke prilike na eni strani, vzorna obdelava vinogradov in sodobno kletarstvo po drugi strani odločajo o renomiranosti kvalitativni pridelkov zlasti iz Ritoznja in Kovačev vasi. Ta vina se odlikujejo predvsem z izrazito cvetico, so po okusu polna in harmonična, poleg tega pa močna. Izredno kvaliteto dosegajo posebno rilingi, ki nalikujejo docela poren-skim originalom. Tudi sosednje Visole dajejo polno in ubrano namizno vino prijetnega kislastega okusa, ki v moči le malo zaostaja za ritoznjočanom. Vinska razstava bo nudila najboljši pridelek zadnjih letnikov.

Poleg teh renomiranih vin bo obsegala razstava tudi vina iz dravinjskega okrožja, to je iz okolice Makol, Studenic in Poljčan. Dasi ta vina niso izrazito aromatična, dosegajo vendar v najboljših legah kakor v Roveh nad Makolami ali v Klečah pod Bočem, prav dobro kvaliteto. Po svojem prijetnem okusu so izredno pitna in ponekod tudi nenavadno močna ter zaslužijo, da se jih uvrsti med prvovrstna namizna vina.

Razstava, za katero je doslej priglašeno že nad 150 raznih vinskih vzorcev, bo obsegala tudi stroje in orodje vinarske in kletarske tehnike, tako da bo v vsakem pogledu koristila vsem obiskovalcem. Zastoj v vinski kupnji je prireditev napotil, da so organizirali to razstavo, ki naj bi obenem priložila obnoviti nekdanji sloves slovenjebistriških vin.

Anton Lajović:

Na zapadu nič novega?

Pred kratkim je »Jutro« priobčilo zanimivo anketo o duhovnem obrazu naše srednješolske mladine. Posebne pozornosti vredna je bila rezultanta, da na nekaterih naših srednješolskih zavodih med dijaštvom ni niti najmanjšega zanimanja za hrvaško in srbsko literaturo.

Pri koncertu naših učiteljev, ki so imeli na programu pretežno moderno hrvaško in srbsko glasbeno tvorbo, je bila dvorana komaj do polovice zasedena, a še to ni bila tista publika, ki se smatra za muzikalno in ki ne manjka pri koncertih kake Ade Sari.

Ob tako izvrstno pripravljeni in podani Konjevičevi operi »Kostanje« je del naše javne kritike bagatelizirajoče poročal o tej velepomembni umetnini.

Ta tri dejstva dajo slutiti neko posebno kulturno usmerjenost naše inteligence. Toda, ali smem že na podlagi samo teh generalizirati? Niso li to zgolj slučajni pojavi?

Žal, da niso. Zakaj, kamorkoli v našem javnem življenju obrnete pozornost, povsod jih boste opazili. Ogledite si izložbe naših knjigarn, ali boste kje, (z malo ali celo edino izjemo) našli primerno upoštevanje hrvaške ali srbske knjige? Ali pa stopite v katerokoli našo kavarno. Dunajski agent, ki pride v našo kavarno dobi tam več nemških časopisov in revij, kot v katerikoli enako veliki svoji domači kavarni. Toda vprašajte v katerikoli naši kavarni po najboljših hrvaških in srbskih revijah, zastoj, ne boste jih dobili nikjer. Dobite kvečjemu hrvaške in srbske politične liste.

Uvodoma omenjeni pojavi tedaj niso slučajni in osamljeni, temveč imajo tipični značaj. Zanesljivo kažejo, kakšna je naša duhovna usmerjenost. Izrazito je obrnjena na zapad in izrazito apatična za vzhod, brezdušna za kulturno življenje Hrvatov in Srbov, ki so, če bi hoteli še tako mrzlo pogledati, vendar vsaj naši sosedje, s katerimi smo si prostovoljno izbrali v bivanje isto stredo in s katerimi smo si zgradili skupni krov v pričajanju, da si tako ne le zagisuramo svojo narodno eksistenco, temveč da si ustvarimo tudi najugodnejši dom.

Ko stvari tako stoji, se zdi pomembno najti svetovnonazorne razloge za tako kulturno usmerjenost naše inteligence. Varni sta predvsem dve ideji, ki po mojem kot glavni usmerjata našo duhovno orientacijo.

Zdi se mi, da sta to ideja napredka in pa ideja malosti Slovencev.

Ko so se, v osemnajstem stoletju že, nepriznava razmahale naravoslovne vede in odkrili nepoznani duhovni svetovi, je razcvet novih naravoslovnih spoznanj vedel tedanje mislece od tega, da so tudi na človeka in na človeško družbo začeli gledati kot na naravoslovne pojave. Takrat so nastale miselne struje, ki so jim vzdeli skupno ime »socialna fizika«. Ta način naziranja je družbenim pojavom dal imena, povzela iz fizike, ki se danes tvorijo arzenal izrazov za različne pojave družbenega življenja. Ljudstvo so gledali kot neko fizično »maso«, govorili so o »statiki in dinamiki te mase in o ravnotežju sil; človek jim je bil molekili družbe. Pojavila so se dela z naslovi kakor »Moralna aritmetika« ali »Mehanistična psihologija« etc.

Tako mehanistično gledanje na človeka in na človeško družbo poslej kot struja ni prenehalo in se je v raznih variantah nadaljevalo do današnje dobe. Tako gledanje pa je bilo mogoče samo, če vzamete človeka kot mehanično enoto in ga štete tako kakor vžgalice v škatlici. Pri takem mehanizirani gledanju pa nasenkrat dobi število izredno veljavo in važnost in res se je zgodilo, da so smatrali, da je število odločilno tudi za duhovno intenziteto narodovega življenja.

Iz takih naziranj je izraslo naše mišljenje o važnosti tega, da je nas Slovencev malo. Kjerkoli in kadarkoli je nanesel pogovor o naših prilikah, ste lahko slišali pridigo, da smo malot, da se zato ne smemo naphovati, temveč da moramo ostati lepo skromni. Misel, da je naša duhovna moč v nujnem sorazmerju z našo malostjo, je rodila v našem človeku izrazita inferiornistična čustvena razpoloženja. Čutil se je manjšega, kakor hitro je prišel v stik s pripadnikom večjega naroda.

Ni potrebno, da poudarjam nepravilnost takega mehanističnega mišljenja, ki popolnoma pusti iz računa najvažnejše, to je človeškega individualnega duha in njegovo najvišjega uspona sposobno prožnost, ki je neodvisna od števila sodružnikov. Le mal vzgled. Primerjajte le drobni narodci starozgled, ki je rodil Aristotela, Sokrata in Platona in poleg teh najodličnejših cel legijo drugih znamenitih duhovnih tvorcev, s kitajskim narodom, katerega je nad 400 milijonov, ki bi toraj, če bi število odločevalo, moral svet enostavno preplaviti in zadušiti s svojimi kulturnimi tvorsti in tvorbeni.

Izplačilo kuponov Blairovega posojila

Beograd, 12. marca. AA. Po pogodbi o emisiji državnega zunanega posojila v zlatu iz leta 1922 (8 odst. Blairovo posojilo) je finančno ministrstvo obvezano, da položi vso vsoto, potrebno za kuponsko službo tega posojila, pri finančnem agentu v New Yorku, najkasneje mesec dni preden zapadejo kuponi. Pogodba določa, da so kuponi obvezni izplačljivi samo v New Yorku. Da pa se lastnikom 7 n 8 odst. obveznic tega državnega posojila, ki prebivajo v državi, omogoči, da se jim kuponi št. 20, ki zapade v plačilo 1. maja, pravočasno izplača, je finančni minister predpisal poseben postopek (Službene Novine 26. februarja št. 45), po katerem se morajo kuponi: ponoriti pri oddelku za državne dolgeve in državni kredit naouel do 1. aprila: v tem primeru bo njihova vrednost v dinarjih izplačana točno ob roku, to je dne 1. maja. Kuponi pa se sprejmejo tudi: po 1. maju v izplačilo ter bo oddelek državnih dolgov in državnega kredita vršil njih izplačilo po poteku 20 dnevnega roka od dneva prejema kuponov; ta rok je potreben da se kuponi pošljejo po pošti in da se izvrši obračun s finančnim agentom v New Yorku.

Dasi pa je ideja o malostevilstvi kot odločilnem kulturnem faktorju globoko pregrešana in bi zaslužila, da otvorimo proti njej vztrajen nenehajoč ogenj, vendar je ona odločilna determinanta našega udejstvovanja in naše usmerjenosti. Bila je med drugimi tista, ki nas je gnala v naročje »napredku« kot sredstvu s katerim okrepimo svoje namišljeno slabotne, ker malostevilstve sile.

Res je zapadna Evropa ustvarila na tehničnem polju ogromne pridobitve, preoblikujoče vse ljudsko žitje, pridobitve, katere si je bilo treba v »boju za obstanek« osvoboditi. A s čisto preprosto logično voljo generalizacije smo idejo napredka prenesli tudi v duhovni svet čistih kulturnih vrednot zapadno-evropske umetniške tvorbe, pri tem pa smo prezrili, da v tem duhovnem svetu ni nikakega napredka, razven napredka v zunanji tehniki, torej takorekoč v kostumu umetnin, dočim kar se tiče notranje vrednosti umetnin razne kulturne epohe skozi stoletja in tisočletja le akumulirajo zlatnik poleg zlatnika, dragulj poleg dragulja v svojo kulturno zakladnico, kateri zlatnik in dragulj se v raznih dobah razlikujeta le po svojem kovu ozioroma po svoji brušenosti, nikakor pa ne po svoji notranji vrednosti.

Toda naša inteligencija je šla tudi v tem duhovnem svetu za napredkom, napačno zroč vrednoto v tehniki in v kostumu in misleč, da se na ta način uveljavi kot enakovredna zapadnemu duhovnemu svetu.

Ob taki orientaciji mišljenja in ob taki ocenitvi kulturnih vrednot je bilo naravno, da se ji je zdelo, da ne more ničesar pozitivnega in zase koristnega najti pri Hrvatih in pri Srbih, zakaj tudi njihov duhovni vzpon je zavirala ista zapreka kakor pri nas samih, namreč njihova malostevilstvo. Tako je postala mehanistična ideja malostevilstva najizrazitejši protivnik temu, da bi mogel pri nas vznikniti intenzivni interes za kulturno življenje Hrvatov in Srbov. Fasciniran od ideje številčne velikosti zapadnih narodov in od ideje zapadno-evropskega napredka, slovenski človek ni več mogel odvrtni svojega očesa od zapada, to tem manj, ker ga je v prejšnjem življenju Avstrija z vsem svojim državnim in kulturnim pritiskom siliла v zapadno-evropski in to specijelno v nemški kulturni krog.

Ponovno se mi je nudila prilika opozarjati, da je naša slovenska »revolucija« bila samo politična. Z njo smo prestopili le v drugo, narodno državo in skladno tej revoluciji nas je zanimalo, kar se Hrvatov in Srbov tiče, samo njihovo državno-politično življenje, katerega zanimanja že z ozirom na državne prilike niti nismo mogli dobro opustiti. V vseh ostalih področjih duhovnega življenja pa smo Slovenci ostali v isti orientaciji, v kakršni smo bili prej, misleč, da s tem ohranjamo celo življenjsko važne duhovne vrednote.

Naš duhovni pogled je ostal kot zamaknjen uprt na duhovno fronto zapadnih narodov in zanimalo nas je, če pogledam na široko po naši inteligenci, v duhovno-kulturnem pogledu edinole to, kar je bilo novega na zapadu.

Po skoro 15 letih žitja v lastni narodni državi mislim, da je končno že čas, da tudi v svoji duhovni orientaciji spovedamo potrebno »revolucijo« ali pa vsaj revizijo dosedanjega mišljenja. Če bi tudi čisto eliminiral čustveni moment, ki poudarja naše bratstvo do Hrvatov in Srbov, bi ostala še življenjsko prevažna činjenica, da živimo s Hrvati in Srbi pod isto streho in v skupnem gospodarstvu in da že samo to nas mora siliti, da uvidimo važnost poznavanja njihovega duhovnega življenja.

Odrtgati se nam je treba še končno od fascinirane vpliva zapadnjakega s tem, da svobodno in neodvisno gledamo zapadno kulturo in da se odločimo približamo duhovnemu žitju Hrvatov in Srbov. Zakaj tudi, če bi samo površno in brez globljega motrenja notranje rasti, ki je edino vredno duhovnega človeka, gledali na duhovno žitje Hrvatov in Srbov, bi ne mogli prezreti, da se je to življenje baš v zadnjem času in ravno pri nas afirmiralo z visoko vrednimi deli. Omenim Križevno dramo »Gospoda Glembačev« in Konjevičovo opero »Kostanje«. Posebno mi je pa podprti zadnji koncert Učiteljskega pevskega zbora, ki je iz koncertne glasbe literature srbske in hrvaške prinesel velepomembne umetniške tvorbe, vredne, da jih kot svoje shranimo v našo narodno kulturno zakladnico.

Ta koncert ne pomenja le ogromnega vzpona moralne energije, s katero nas je tako osrečil Učiteljski zbor, temveč je nič manj važen kazipot v potrebno novo kulturno duhovno orientacijo našo.

Dokler ne bo naš duhovni obraz slovenski takšen, kot ga ima bog Janus, gledač naprej in nazaj, dokler ne bomo s svobodnim in polnim pogledom upirali svojih oči proti vzhodu s prav isto pozornostjo kot proti zapadu, sem prepričan, da naše duhovno življenje ne bo prišlo v potrebno svobodno ravnotežje in da bomo ostali v sebi neboljgjeni in majhni.

Izvoz pšenice v Avstrijo

Beograd, 12. marca. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča, da je avstrijsko finančno ministrstvo dne 27. februarja odobrilo, da se sme iz jugoslovenskega kontingenta 5000 vagonov uvoziti 1000 vagonov pšenice v Avstrijo po železnici in ocariniti na avstrijskih obmejnih carinarnicah v Pliberku, Področici in Špilju.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačno, padavine od časa do časa, vendar pa bodo polagoma prestale. Zmerno hladno. — Situacija včerajšnja dne: Barometrijski maksimum je objel že dober del našega področja. Siro se od Španije proti Alpai v notranjost kontinenta. Depresija odhaja proti vzhodu ter se slabi. Na meji med maksimumom in depresijo prevladujejo padavine. Pritisk je splošno narasel za 2 do 6,5 mm, največ v centralnih krajih in srednjem Primorju, najmanj pa v zapadni Hrvaški. Temperatura je narasla samo v severozapad, krajih države za 1—2 stop., v ostalem pa je ostala brez spremembe in je drugače večinoma padla za 1 do 2 stopinj. — Dunajsko vremensko poročilo za nedeljo: Temperaturne razmere pod normalo bodo trajale dalje, oblačenje negotovo.

Naši kraji in ljudje

Narodno predstavništvo časti apostola miru

Kakor smo že poročali, se je naša Narodna skupščina na posebni žalni seji poklonila spominu umrlega Aristida Brianda, velikega pobornika za mir in spravo med narodi. Na seji, katere so se poleg poslancev udeležili tudi vsi v Beogradu navzoči senatorji, sta govorila skupščinski predsednik dr. Kosta Kumanudi in zastopnik zunanjega ministra dr. Albert Kramer. Naša slika nam kaže pogled na zbrane senatorje in poslance med govorom ministra dr. Kramerja.

Naša potopljena plodna zemlja

V »Jutru« št. 279, z dne 3. decembra 1931 je bil objavljen članek o zasedanju sreskega kmetijskega odbora v Dolnji Lendavi, kjer je med ostalimi poudarili potrebo, da uvažna naša banovina za prehrano 865.000 stotov krušnega žita v vrednosti 112 milijonov dinarjev. Ta vsota predstavlja sicer monopolno ceno, v resnici pa bo razlika med to in tržno ceno vsaj še enkrat večja. Računamo skromno, da gre iz naše banovine samo v te namene vsako leto najmanj 150 milijonov Din. To za naše razmere ogromno premoženje gre v druge premožnejše banovine.

Poglejmo, ali ne bi mogli tega nedostatka odstraniti. Vsi poljski pridelki so padli pod normalno ceno. Se slabše je za živino, ker se je na to panogo kmetijstva baš zadnje čase polagala največja važnost. Pa tudi tu smo doživeli brdiko razočaranja. Iskati moramo torej drugih poti iz te neugodne situacije.

Na deželno kulturni razstavi v Berlinu 1930 je bil na veliki vidni tabli prabit napis naslednje vsebine: »Uspehi za napredek poljedelstva so odvisni od sredstev, ki jih da država na razpolago. Čim bogatejša in bolj enostavna dotečajo, tem večja je korist. Vsaka prekinitev je za napredek poljedelstva nezadovoljna, pomeni izgubo vseh potrebnih sredstev, ves trud in delo. Napredek poljedelstva je in bo vir novega življenja. Z novimi napravami se bo narodno premoženje dvignilo, pridelki se bodo izboljšali, kar bo pomnožilo tudi davčne dajatve.«

Tako Nemci. In to bodo tudi izvršili. Tudi naša sosedna Italija izvršuje z vso naglico velika melioracijska dela. Fašistična agrarna politika stremi v prvi vrsti za tem, da poveča svoje poljske pridelke in dvigne njih rentabilnost. Z določitvijo tržne cene hočejo obvarovati notranji trg in s tem dati vzpodbudo za dobičkanosno obdelovanje zemlje. Za žito imajo visoko carinsko zaščito in se je carina zvišala od l. 1928, od 7,5 zli. na polagoma na 20,3 zli. lre, močnejše je danes še večja.

V letu 1928. je bil določen delovni program za dobo desetlet let. V tem času nameravajo meliorirati 1 in pol milijona ha velikega ozemlja, razen tega še pol milijona ha zboljšati. Za propagando in poučevanje v zvezi s melioracijami poljedelstva troši Italija 144 milj. lir.

V Tripolitaniji, ki je šest in pol krat večja od Jugoslavije, je Italija izvršila izredno velika dela, samo južno od mesta Tripolis namerava spremeniti pokrajino Gefare v ogromne zelenjadne vrtove, za kar bi prišlo v postev en milijon ha velikega ozemlja. V rodovitni oazi Kuifra v Libijski pušči izpodirva Italija domačine, da se polasti rodovitne zemlje. Za Italijo so merodajni predvsem tudi politični oziri, da bo del njenega prebivalstva prebivalstva prevzel to novo kolonijo. Po novejših podatkih namerava fašizem uvesti prisilno zadržništvo za produkcijo, ki naj bo v skladu z italijanskim konzumom.

Italija je l. 1931. izdala monumentalno znanstveno delo »Le irrigazioni in Italia«, ki ima veliko znanstveno vrednost. V njem je med drugim popis že izvršenih melioracijskih del in program del za bodočnost.

V republiki Českoslovaški je ministrstvo poljedelstva izdalo publikacijo »Melioracni uver v Českoslovaški republiki 1931«, iz katere je razvidno, da je država izdala za melioracijska dela v letih 1919 — 1930 3 in pol milijarde Din. V isti publikaciji je objavljen tudi zakon o državnem fondu za vodnogospodarske melioracije, ki je izšel 27. marca 1931. Ta predvideva razen ustanovitve državnega fonda za melioracije tudi nov način podpore, po katerem bo državni fond pri dragih zgradbah poleg običajne podpore tudi prevzel del obresti posojila. Za prihodnje desetletje je določen program za melioracijska dela v znesku 6 in pol milijard Din.

Anglija namaka danes v Indiji 11,5 milijonov ha veliko ozemlje, vse na državne stroške, v programu pa je še predvidenih novih 5 milijonov ha zemljišč za namakanje, posebno ob reki Indu.

Tudi v vseh drugih državah izvršujejo melioracijska dela, ki gredo v milijone ha — posebno Amerika, ki je že dosegla nadprodukcijo.

Nazadnje imamo tu še ruski dumping. Poglejmo, kako je v tem pogledu z našo banovino. V dravski banovini imamo najmanj 150.000 ha skoraj neplodna zemlje. To je zemlja, ki je zamočvirjena (večinoma travniki), ki domaša malenkostne manj vred-

ne pridelke. Z melioracijskimi deli bi sva ta zemljišča lahko izboljšali in dosegli več kot še enkrat večje in neprimerno boljše pridelke. Pridobili bi takorekoč novih 150 tisoč ha, ako upoštevamo sedanji donos, in bi mogli vsaj polovico meliorirane zemljišča spremeniti v njive za pridelovanje žitaric. Pri tem ne bodo trpeli travniki izgube, ker se bo pridelalo na manjši površini več in boljše sene. Dosegli bi dvojno korist: zadostno pridelovanje žita in zboljšanje živinoreje.

Če računamo, da pridelamo 12 stotov žita na ha, dobimo na površini 70.000 ha 840.000 stotov, torej skoraj prav toliko, kolikor znaša naš letni uvoz. Gotovo pa bi na boljši zemlji in v krajih z ugodnejšo klimo dosegli veliko večje pridelke tako, da bomo lahko našo potrebo krili.

Iz govora Matije Goričarja na zaključni seji banovinskega sveta je razvidno, da se v naši banovini preživlja izključno s poljedelstvom kemaj 50 odstotkov ljudi. Medtem ko je večina drugih banovin preskrbljena vsaj z najnujnejšim kruhom, smo mi zaradi sedanje krize še bolj prizadeti, razen tega nas morajo razni karteli in visoke obresti.

Naloga banovinskega sveta naj bo, da s skupnimi posvetovanji pomaga k zbolšanju gospodarskega položaja naše banovine, da jo obvarujejo v tem hudem času pred usodnimi posledicami.

Pri proračunski razpravi se je ugotovilo, da je kredit, namenjen za hidrotehnične dela, nezadosten. Čuje se, da nameravajo črtati vse izdatke za investicije in celo za ona redna dela, ki ne spadajo pod investicije. Vendar moramo v teh kritičnih časih dobro premisliti, kam bo to privedlo.

Brezposelnost, ki se že sedaj uveljavlja, se bo še bolj povečala. Odstraniti ali vsaj omiliti bi se dala brezposelnost samo z javnimi deli. Poživil bi s temi deli tudi industrijo, trgovino in obrt, kar bi dalo mnogim zaslužka. Kapital, ki leži sedaj mrtve, moramo spraviti v promet.

S tem hočem opozoriti na važnost melioracij, saj bi s temi deli znatno odpomogli sedanji krizi.

Stroški za melioracijo 150.000 ha velikega zemljišča bi znašali okroglo 400 milijonov Din. Od teh stroškov bi odpadlo približno 160 milijonov na interese (kar je odvisno od vrste melioracije), na banovino pa 240 milijonov Din. Najeti bi morali ceneno posojilo na dolg rok in razdeliti ta dela na deset let. Ustanoviti bi morali poseben fond, sličen cestnemu fondu, odlašala posojila bi se vračala v ta fond, dokler ne bi bila izvršena vsa dela. V neposredni bližini imamo Ljubljansko barje v površini 16.000 ha, od teh je polovica močvirja. Z melioracijo bi se dalo barje spremeniti v najboljšo kulturno zemljo.

Nadalje imamo v Prekmurju 12.000 ha vodolavnega in deloma zamočvirjenega zemljišča. Zemlja je zelo rodovita in bi žitarice izbornu uspevale. Zaradi pregoščosti naseljenosti prebivalstva iščejo mnogi delavci, da si vsaj toliko prihranijo, da se morejo čez zimo skromno preživljati. Pa, kakor kaže, bodo tudi ob ta zaslužek. V domovino se bodo vrnili tudi oni, ki so v tujini stalno zaposleni, ker se pri današnji brezposelnosti vse države branijo tujcev in jih odpušajo.

Baš iz teh razlogov bi se moralo čimprej pričeti z regulacijskimi deli ob reki Muri in na drugih prekmurskih potokih, posebno na Ledavi, ki se vedno poplavlja zemljišča in povzroča vsako leto veliko škodo. S temi deli bi dali domačinom dovolj zaslužka. Nadalje imamo zamočvirjeno Ptuiško-pragersko polje, tja do Rač v površini okroglo 10.000 ha. To bi bili naši banovini največji melioracijski objekti, vendar je pa še mnogo drugih, ki merijo po več tisoč hektarov, n. pr. v Krški dolini.

Vse države se vedno bolj zapirajo proti uvozu poljskih pridelkov in skušajo z melioracijskimi deli same kriti vse potrebe, tako da bo tudi naš državni izvoz znatno zmanjšan in moramo tudi mi misliti na avtarkijo. Zato moramo dvigniti našo industrijo, da se tako zmanjša naš uvoz, kar bo protutež za zmanjšanje izvoza poljskih izdelkov.

Naša nujna dolžnost je, da kljub krizi delamo velikopotežno, da bomo vsaj našim potomcem odprli vrata v boljše čase. Inž. Hločevar.

Na borzi dela

Ljubljana, 10. marca.

Kadar pride kriza na svet, takrat Bog zelo rad kaj malega še iz svojega pridene. Toda se ta sneg ima tudi svojo dobro stran: na ulicah in trgih vihtijo lopate stari možje in delajo gaz; nekaj ljudi je dobilo dela pri snegu in tako je še to vražje vreme bilo na vse zadnje samo kapljica balzama v rano brezposelnosti.

Na naši borzi dela je vsak terek in vsak četrtel velik dan: takrat se delijo podpore brezposelnim. Borza dela — to je prav za prav zelo ponosno ime; iznajti so ga morali v časih, ko je človekovo delo tako rekoč še notiralo na borzi, ko je še imelo svojo veljavo in ceno in je šlo v denar. Do danes je borza dela izgubila ta sijaj, danes je borza dela skoraj samo še socialen zavod za delitev podpor. Ob torkih in ob četrtkih gre na sto in sto ljudi skozi njene prostore, mladih, zdravih, dela voljnih ljudi, ki jim ni preostalo nič drugega, kakor da se na vsako toliko prihajajo gnest v tesno čakalnico, pomolijo svoje dokumente uradniku in s svojimi spočitimi rokami poberejo tistih nekaj kovačev približno tako, kakor se prosil miloščina.

Pri ljubljanski borzi dela je v prvih dneh marca zabeleženih 2675 delavcev in 1173 delavk, ki iščejo dela. Te številke stalno rasejo — samo prvi teden v marcu se je prijavilo 167 novih reflektantov. Za dogleden čas se sicer obeta, da bodo nekatera podjetja spet začela obratovati, obenem pa se napovedujejo ustavitve nekaterih drugih tovarn. Delavci, ki je bil v letu vsaj štiri mesece redno zaposlen, pa je potem ostal na cesti, lahko vsaj dva tedna uživa redno brezposelno podporo, če se da pri borzi dela zabeležiti v seznam dela iščočih. Ta podpora sicer ne znaša kdove kakih zavirljivih vsot; po deset dinarjev dobi delavec zase na dan, po tri dinarje za ženo in za vsakega otroka — pa za silo se že živi. Toda gospodarska kriza, v kateri smo, spravlja še te podpore v krizo: če bo brezposelnost vzdržena trajala v tej meri, potem bo čedalje manj ljudi, ki bodo še lahko nanje reflektirali t. j. čedalje manj delavcev, ki bodo vsaj štiri mesece redno zaposleni na leto. Brezposelnemu zavarovanju bo treba polagoma ustvariti čisto nove osnove. Poleg borze dela delijo podpore bednim in brezposelnim še mestna občina, deloma banska uprava, razni zavodi itd., ne da bi se te instance vedele druga za drugo. Med brezposelnim delavstvom se vsak čas pojavljajo kakšne pritožbe, da delitev ni pravična — in pri tem načinu podpiranja v resnici ni mogoče do zadnje malenkosti premeriti in pretehtati vsakogar posebej. Skupno

Ljubljanski akademiki na Koroškem

Izredno veselo presenečenje so napravili naši visokošolci našim Korošcem, ko so jih nepričakovano po dolgem presledku zopet obiskali. V četrtek 3. t. m. se je podala mala skupina visokošolcev pod vodstvom Zdenka Rupnika stud. techn., in Andreja Uršiča cand. inr. preko Zelenice na celovški kočo in dalje v srce Roža, v št. Jakob. Že ob poti so imeli priliko srečavati začudene obraze, ker nekaj izrednega se zdi našemu Korošču, da ga pride Jugoslovani, zlasti pa akademiki, sploh še obiskat. Enkrat za vselej je treba s tako apatijo pomesti, kar naši ljudje tam preko zaslužijo daleko večjo ljubezen in pozornost.

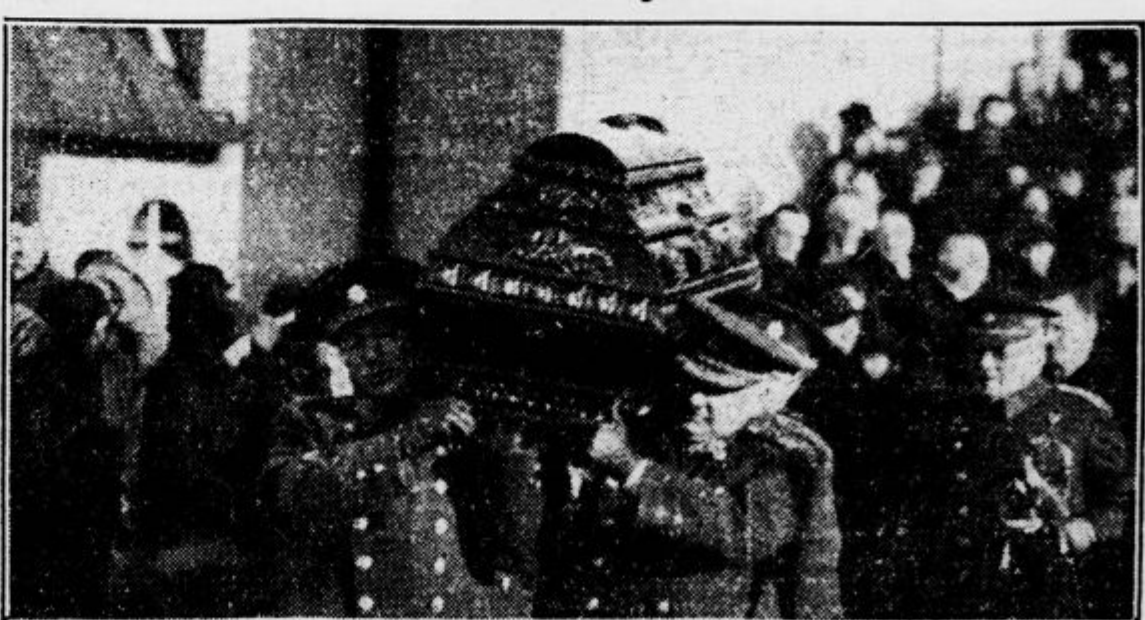
V št. Jakobu so bili visokošolci navdani nove vere in optimizma. Tu so se združili z domačimi fanti v narodni pesmi, ki se goji tako lepo in tako intenzivno. Pozna se, da je mogel le tu vzrastiti pokojni dr. Zdravko Zwitter, čigar spominu so se akademiki oddolžili z obiskom njegovega groba.

V jako lepem večeru, ki je potekel v najprijetnejšem kramljanju o vseh mogočih stvarih, se je mladina podala dalje skozi bližnje slovenske vasi; povsod se je spustila v pogovor in zapela kako narodno.

Po prijetnem bivanju v Bruci, središču zilijskih Slovencev, so se nato vrnili preko Podrožice domov.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozii in rahitizmu, povečanju ščitne žleze in postanku golše, je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni, porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo Franz Josefove vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Pogreb Čehinje, ki si je zaslužila najvišje vojno odlikovanje

K zadnjemu počitku so svečano sprnili 3. t. m. v Pragi Marijo Červeno, ki si je s svojo požrtvovalnostjo med vojno v Kijevu zaslužila najvišje českoslovaško vojno odlikovanje in častni naslov »Mati českoslovaških legionarjev«. Ob začetku svetovne vojne je bila stara že 60 let, a se vendar z največjo požrtvovalnostjo udeležila bojev českoslovaških legionarjev v Rusiji. V njeni hiši je več tednov stanoval sedanji predsednik ČSR Masaryk. Med državljansko vojno v Rusiji je Marija Čer-

vena negovala legionarje v kijevskih bolnišnicah, ki so bile tako ogrožene od sovražne artiljerije, da so vsi drugi strežniki zbežali. Po vojni se je z možem preselila v Prago, kjer se je posebno brigala za ruske begunce. Na njenem pogrebu je bilo mnogo nekdanjih legionarjev iz Rusije. Njeno krsto so do groba nosili najvišji českoslovaški generali z generalom Syrovim (desno sprejdi), ki je načelnik generalnega štaba.

Nevidna zaščita Vaše nežne kože.

Volna in svila varujeta
Vaše telo mnogih nevarnosti vlažnega in mrzlega vremena. A Vaš obraz? Dajte tudi njemu zanesljivo zaščito — Elida Creme de chaque heure! S svileni nežno tenčico pokrije kožo... jo varuje in neguje... a Vi ste lepa vkljub dežju in neurju!

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

Evropska svinga: današnja Nemčija

Ljubljana, 12. marca.

Zveza kulturnih društev je snoči otvorila vrsto predavanj o aktualnih vprašanjih predavanjem sodnika gosp. dr. Stojana Bajčiča, ki se je pravkar vrnil s študijskega bivanja v Nemčiji. Brez pretiravanja lahko rečemo, da je ZKD pripravila vsem, ki so prišli k temu predavateljskemu večeru v Kazini, resnično zadovoljstvo. Če je šlo za aktualno predavanje, ni bilo mogoče srečnejše izbrati ne predmeta niti predavatelja. Gosp. dr. Bajčič je tik pred volitvijo predsednika Nemčije govoril o sodobni politični Nemčiji. Poleg prikupnega nastopa in govorniške veščine je predavatelj pokazal temeljito poznanje nemškega političnega življenja in splošnih mednarodnih vprašanj. Zares: dr. Bajčič smo poslušali z resničnim zadovoljstvom.

Gosp. dr. Bajčič je v teku petdesetletnega predavanja orisal s preganjalnimi potezami veliki konflikt, ki se razvija med nacionalistično in socialistično Nemčijo in ki utegne baš jutri preiti v usodno fazo. Bistvo je označil ozadje tega spora: nemški imperijalizem, ki ne mara priznati, da je izgubil svetovno vojno in ki zaradi težkih gospodarskih razmer in zbog silnega dotoka mladine, ki ne gleda v resnični luči svetovne vojne, narašča vedno bolj. Socialna demokracija ima sila težaven položaj. Podrobno je predavatelj govoril o Hitlerju in njegovi stranki, citiral značilne izjave in opisal svojevrstne polave, ki kažejo, da s hitlerjanstvom dorašča Evropa nov, neizmerno težaven problem, ki se pridružuje boljšeizmu in komunizmu.

Prav žal nam je bilo, da je predavatelj svoja izvajanja, za katera ga je število občinstvo nagradilo s burnim aplavzom, zaradi pome ure prekinil. Veselimo se že nadaljevanja, ki bo v petek, dne 18. t. m. v istih prostorih. Ob tej priliki nas bo predavatelj podrobneje seznanil s socialno demokracijo, centrom in z drugimi strankami, ki tvorijo politično obliko sodobne Nemčije.

Koroško pismo

Desetletnica Delavske zbornice

Koncem februarja je slavila zbornica za delavce in privatne nameščence v Celovcu desetletnico svojega obstoja. Sedanji predsednik Sachan je pri tej priliki orisal njeno delovanje v zadnjih petih letih. Poleg množičnih vlog na oblasti in druge javne ter zasebne korporacije, je zbornica predvsem posredovala pri sporih med delodajalci in delojemalci radi plač, delovnega časa in drugih strokovnih vprašanj; skrbela je za vzgojo delavske mladine, uvedla tečaj strokovnega značaja ter za jezike, dajala podpore revnim in brezposelnim, ustanovila po vsej Koroški 33 knjižnic s 27.400 knjigami in sodelovala pri posvetovanju o zakonskih predlogih, ki se tičejo delavstva in zasebnega uradništva. V snem 434 žrtvam svojega poklica je postavila zbornica v svoji palači ploščo, katero je ob desetletnici zavoda slovesno odkril deželni glavar Kernmaier s kratkim nagovorom.

Dobhodkov je imela zbornica v zadnjih petih letih skupno 17.241.000 Din. Od teh je razdelila za podpore 2.295.000 Din, za vzgojo mladine ter za različne tečaje pa je izdala 3.435.000 Din.

Koroška delavska zbornica je bila ustanovljena v času, ko je na Koroškem divjal še hud boj med podjetniki in delavci, med fabrikanti in nameščenci, med delodajalci in delojemalci. Delavstvo je prihajalo vedno novimi zahtevami, ne da bi pomislilo, dali bo podjetnik tudi mogel ustreči njegovim željam. Disciplinirane soc. demokratične strokovne organizacije so, poslužujoč se večinoma stavke, izsilile za delavstvo vse mogoče ugodnosti, katere pa je delavstvo pod pritiskom razmer polagoma zopet izgubilo. Pri prvih volitvah so socialistične strokovne organizacije zmagale na vsej črti in dobile skoro vse mandate Delavske zbornice je postala kmalu zbirališče pristav socialistične stranke in v njeni palači se še danes zbirajo in vadijo člani republiške obrambne zveze (Republikanischer Schutzbund).

Razumljivo je tedaj, da delavstvo, ki ni socialistično opredeljeno, nima pravega zaupanja v delovanje in v zastopstvo delavske zbornice. Poleg nemško-nacionalnega delavstva je predvsem slovensko industrijsko delavstvo, ki v zbornici nima nobene zaslombe. Teror soc. demokratiških strokovnih organizacij je prenečel tudi ustanovitvev ozir. poživljenje starih slovenskih delavskih organizacij. Cenrvar mora tudi slovensko delavstvo plačevati prispevke za zbornico, ki so za sedanje razmere precej vsoki, vendar zbornica do danes ni priredila niti enega slovenskega predavanja ali slovenskega tečaja. Med 27.400 knjigami je samo par zastarelih slovenskih knjig.

Spominjajte se slepih!

Ne prigovarjajte šoferju!

Mister Willson je bil daleč in širok znan kot pošten in soliden trgovec, a poleg tega tudi kot velik prijatelj avtomobilov. Kupil si je avto ne iz kakšnega luksusa... nego zato, ker ga je potreboval. V njegovem poslu mu je bil avto vse. Bil je kri njegovega poslovanja, a brez krvi ni življenja.

In kakor vsak korekten in pedanten trgovec, tako je tudi mister Willson vodil točno evidenco glede izdatkov svojega avtomobila. Na koncu leta je ugotovil, da ga je avto stal več, kakor je zaslužil. Sumljivi so mu bili izdatki za bencin, za manjše ter večje reparature, a najbolj sumljivi so se mu zdeli izdatki za gume.

»O... sem gum smoz izmenjal tekem leta...« se je zadiral na šoferja. »Vi niste zamele pa mu« odpovedal.

Vzel je drugega šoferja. Dnevi in mesece so prešli, mister Willson se je vozil kot poprej in vse bolj se je čutil v svojem vozu, kakor da je s... n zamenjal tudi voz. Vozil se je prijetno, nič več ni tre-

sel njegov voz, in ni mu bilo treba vsak trenutek zbog defekta gume postati.

Na koncu leta je pogledal bilanco izdatkov za avto in se je začel:

»Samo tri gume smo letos porabili!« je dejal vznemirjen svojemu šoferju.

Pozove šoferja in ga vpraša: »Kako je to, da smo lani porabili osem gum, letos pa samo tri? Vi ste res čudo šoferja.«

»Vi, gospod šef, mislite... da sem jaz... prav... užaljen šofer, nevedež.«

»Oprostite...«

»Ne oprostite... odvrne srdito šofer.

»Vi ne veste, da te se vse leto vozili Dunlop-gume...? Vi ne veste, da so Dunlop-gume najboljše, najtrpežnejše in najzanesljivejše? In zato rabim jaz kot praktičen človek Dunlop-gume samo, da imam z njimi marj posla, ker nimam gotovo nikdar nob...ga defekta.«

In tako je mister Willson izvedel od svojega šoferja, da so Dunlop-gume vselej najboljše.

Gospodarska kriza v preteklosti

Jutro je 11. t. m. priobčilo zgodovinsko reminiscenco o gospodarski krizi, ki je vladala v drugi polovici preteklega stoletja v Ameriki in je skoro na las podobna današnji gospodarski krizi. A ni samo v Ameriki vladala v tisti dobi gospodarska kriza, — prav podobne, skoro enake razmere so bile tudi pri nas, v Sloveniji. Čujemo kaj piše vseuč. profesor dr. Prijatelj v svojem znamenitem delu »Janko Kersnik in njegova doba o gospodarskih in socialnih prilikah Slovencev tiste dobe:

»Izmed različnih stanov je zlasti kmeti bomo živalarji. V letu 1876. je prinesla uradna priloga »Ljubljanskega« 547 naznamov, da se ima ravno toliko kmetij prodati na dražbi in to vse zaradi zaostalosti davkov. Že leta 1875. so te neprestane dražbe vzpodbudile Janka Kersnika, da je napisal v »Narodu« članek: »Pomagajte kmetu!«. Po deset, po dvesto dražbenih naznamov na dan, pravi članek, to je fakt, ki silil k premišljevanju, ker je Kranjska v tem oziru odina v Avstriji. »Merodajni krog na pomoč silni revščini kranjskih kmetov! Generalni odlog vsem zaostalim davkoplačevalcem na kmetih bi saj bila neka začasna pomoč.« A pomoči ni bilo od nikoder. Dne 15. marca 1877. je izšel kot uvodnik v »Narodu« članek na pomaganje! Pri okrajni sodnji novomeški je bilo 10. januarja 15 licitacij zaradi davkov, 15. januarja sedem, 22. januarja devet, 1. februarja trinajst. Posvetilo Kuntaričev v Vrhovski vasi, cenjeno 1080 goldinarjev, se je prodalo za — dva goldinarja. Kostanjeviški davkarji, ker ni hotel nihče licitirati. In taka revščina je vladala v vseh krogih. Da je bila baš ona v veliki meri krivca mišeriji v slovenski politiki, je čisto pravilno poudaril »Slovenec« dne 28. marca 1878: »Vsakega politika hudo žali, da se naše priprosto ljudstvo tako malo zanima za politične zadeve, za svoje ustavne pravice. Pa tako težko ne samo politikarji, ampak tudi beltristi in sploh umetniki. Glavni vzrok je neumnostna revščina. Denarja nima kmet, rokodelci in trgovci. Vse je kakor zakletko. Ljudje hočejo le kruha in zaslužka, naj pride odkoder si bodi. Ni jim več mnogo ležeče, naj se voli ta ali oni poslanec. Vseled principa svobodne trgovine so avstrijska vrata vsem zapadnim narodom, trgovcem in obrtnikom na stožaj odprta. Ko se znebimo mogočnega siromaštva, ki nas tlačil od dake denarnega poloma sem, se le takas smemo upati, da se bo ljudstvo začelo bolj zanimati tudi za politična vprašanja, da si bo začelo stavljati višje namene.«

V težkih letih je prišlo ljudstvo prvič na misel izseljevanja v Ameriko. Dne 26. aprila 1878. je prinesel »Narodu« dopis izpod Nanosa, v katerem pravi dopisnik: »Navdušenost za izselitev v tuje kraje se pri nas dan za dnevom bolj pomnožuje in širi. Po govorjenju soditi, šlo boče iz naših krajev jako dosti narodov, vsakega veliko preveč. Nekateri so uže začeli svoje imetje prodajati, in to, to se ve prav po nizki ceni, skoraj za vsak denar, samo da toliko dobodo, da bodo imeli za potrebno zadatje, katero morajo izročiti, ko se vpišejo za preselitev in to na vsako osebo 12 goldinarjev.«

Svarili so jih pred vabilom argentinske republike, ki so se v tisku širila po deželi, a kmetje so rekli: »Umreti imamo, naj pa že tukaj ali tam, obstati nam tukaj več ni. Kajti davki in druge naklade nas tako pritiskajo, da jih pri sedanjih slabih letinah nikakor ne moremo prenašati.«

Dne 3. maja 1878 je javil »Narodu«, da je bil na Brdu prodan milin, ki je stal pred 14 leti 34.000 glin, na dražbi za 5400 glin. List je pripomnil: »Čudno ni, ako je prevoz žita iz Pešte v Trst cenejši, nego iz Pešte v Ljubljano.« Vlada ni znala v izseljenem vprašanju storiti nič drugega, kakor da je okrajnim glavarstvom naročila, naj opozore duhovnike, župane in druge veljake, da ljudem po moči odsvetujejo izseljevanje. A že drugi dan je naznanil dopisnik istega lista iz Sežane, da so kmetje obupali in da vse pregovarjanje nič ne pomaga. In štiri dni pozneje je čisto pravilno pripomnil prejšnji dopisnik izpod Nanosa: »Ljudje pohajkujejo ter se v svoji pravičnej obupanosti v Ameriko odpravljajo. Ves trud odgovarjanja je zastopil. Krivo je slabo gospodarstvo od zgoraj.« Nekaj gorečih dopisov v »Slovenec« pa je menil: »Ni prav, da se ljudstvo straši pred izseljevanjem v Ameriko. Zakaj bi svojim rojakom branili tje, če si zamorejo s tem svoje stanje zboljšati. Uredništvo je pristavilo, da se čehi izseljujejo na Rusko, našim ljudem pa se skoro odpre dobra, rodovitna in sorodna Bosna.«

Nič boljše ni bilo v naših krajih v začetku osemdesetih let preteklega stoletja. O takratnih obupnih razmerah piše dr. Iv. Prijatelj v omenjeni svoji knjigi:

»To ekonomično bedo so občutili zlasti hudo Slovenci, ki so šele prehajali iz patriarhalnih gospodarskih razmer v večji gospodarski obrat, pri tem pa niso imeli ne trgovine, ne zavodov mobilnega kapitala še v svojih rokah. Dobro je črtal ta kratko gospodarsko stanje Slovencev dr. Slanc: Prej se je pri nas živelo z malim

in zadovoljno. Takrat se je nahajalo tudi po naših krajih ponosno tržanstvo in meščanstvo, in ti ljudje so bili dobri čuvaji domačih tal. To enostavno življenje je raztrgala nova doba z železnicami, tovarnami, tiskom, brzojavom. Naenkrat so imeli sin, hči, soproga sto potreb. Dosti je krajev zlasti po slovenskem Stajlerju, kjer so v teku zadnjih 20 do 30 let stare rodline prišle ob celo premoženje. Amerika dela z žitom silno konkurenco našemu kmetu. Kmet slabše prodaja in več rabi. Zato hodi v trg in mesto po posojila in tam pada ne samo v odušerje, ampak tudi tuje roke. Nova doba povzdiguje trgovino, ustvarja tisoče rokodelcev, žene obrtnike na visoko stopnjo razvoja — pri nas je vse mrtvo na tem polju. Ali slišite boben dražbe po slovenskem Stajlerju, po slovenskem Koroskem in tudi po Kranjskem? Nič boljše ni bilo tudi na Primorskem. V zim 1879-80 je Notranjska in Istra trpela lakoto. Neki dopisnik iz Ilirske Bistrice je tožil: »Če pogledamo v Laibacherico, najdemo vsak dan vse polno eksekutivnih dražb. Bati se je, da bi utegnili vse naše narodno premoženje, naša zemlja v tuje roke preiti.« Bile so slabe letine. Ljudje so šli v Bosno za vojaške prevoznike. A podjetnik Abendroth jih je za zaslužek ogošljal. Poslanec Obreza se je moral veliko truditi, da jim je naposled izposlal vsaj 38 odst. njihovih terjatev. — Tudi »Slovenec« je kričeče opisoval splošno bedo: »Zalostno v istni je življenje našega kmeta. Odkar je odprti novi svet in rodi spoštita zemlja amerikanca toliko žita brez velikega truda, naša stara, izsrkana prst pa hira, od teza časa ni mogoče, da bi cena naših poljskih pridelkov in isti meri rastla, kakor se dražijo obrtniški izdelki, kakor rastejo državna bremena. Neznosni postajajo zlasti državni dolгови, povzročeni po vojaških, po židovski hegemoniji in trgovini, ki si je znala osvojiti vse kapital, s katerim sedaj krščen narod pritiska, sama pa od obresti živi. Druga stvar, ki nas uničuje, je svobodna trgovina, svobodno razkosanje in prodajanje kmetijskih posestev. Na Dolenjskem so se prodajale 1000 glin. vredne kmetije za 5 glin! Silna konkurenca velikih in rodovitnih poljedelskih držav tako pritiska na našo deželo, da nam ni druge pomoči iz revščine, kakor lepo razvita obrtnost.

V Stajerskem deželnem zboru je tožil poslanec Dominkuš, da pride od vseh eksekutivnih dražb na Stajerskem 80 odst. na Slovence. Pri sklepanju o postavi zoper odruhe dne 21. januarja 1881 je rekel v parlamentu poslanec Pfeiffer: »Na Kranjskem se težko dobi denar, ker Kranjska posojilnica posoja samo na prvo mesto. Privlatniki posojajo na leto povprek za 30 do 50 procentov. Zraven jim mora kmet plačevati še postranske obresti v vinu, sadju, žitu in senu.« V »Slovenskem Narodu« so se oglasili tudi dr. Serneč in je smatral za največje rano kmetov zapravljivost. Z močnim glasom je klical: »Učimo ljudi štedljivosti!«

Take so bile gospodarske in socialne razmere Slovencev v drugi polovici sedemdesetih in v začetku osemdesetih let preteklega stoletja, torej nekako pred petdesetimi in šestdesetimi leti. Mar se ne čuje vse to, kakor bi kdo točno opisoval današnje naše gospodarsko stanje? Pač zares, zgodovina se vedno ponavlja.

R. D.

Dogodki v Beli Krajini

Črnomelj, 11. marca.

Za 100-letnico rojstva Miroslava Tyrša se je v soboto vršila v Sokolskem domu proslava. Po dobro zasnovanem govoru br. staroste, ki nam je očrtal Tyrša kot Sokola in predaval o ideologiji Sokolstva, se je vršila propagandna enodejanka, katero so igrali mlajši bratje in sestre. Njihov nastop je bil dober. Članice in naraščajoči nato proizvajali proste vaje za vsesokolski zlet v Pragi; opazili smo, da tekmujejo med seboj, kdo bo vaje bolje izvedel in občinstvo jih je pohvalilo z močnim aplavzom. Novo za Črnomelj je bil nastop sokolskega pevskega zbora pod vodstvom brata Martelana. Zbor, ki se vadi komaj dober mesec, je zapel tri pesmi, jih dobro prednašal in ga želimo zopet kmalu poslušati. Slavnostno akademijo sta zaključila samospev mlade naraščajočice in koncertna točka violine s klavirjem. Obisk je bil dober, občinstvo zadovoljno.

Ustanovila se je Vinarska in sadjarska zadruga, r. z. o. z., s sedežem v Črnomlju, ki ima namen pospeševati gospodarsko in naravno povzdigo svojih članov. Načelnik je g. Karl Müller, posestnik in trgovec v Črnomlju. Z novu zadrugo bo predvsem pomagano vinogradnikom in sadjerejcem, da bodo svoje proizvode lažje spravili v denar.

Občina Radatovič, ki je bila priključena na novoustanovljenemu srezu Metliškemu spada sedaj v davčnih zadevah k davčni upravi Črnomelj. Prestavljen je iz Črnomlja v Konjice sreski načelnik g. Suhac. Bil je pri ljudstvu priljubljen, ker se je v teh težavnih časih posebno pobrigal za prehrano bednih.

Procesi in požari na Goriškem

Obsodba treh goriških Slovencev — Epilog dvojnega umora pred 11 leti — Požar v šoli — Fašistična vaba za slovensko dečo

Gorica, 11. marca. Pred tukajšnjim sodiščem so se te dni znova vršili trije procesi proti slovenskim mladencem, ki so zbežali čez mejo. V kontumacu sta bila obsojena 21letni Ciril Prižon in 18letni Bogumir Širok na kazen po 5 mesecev zaporov in 240 lir globe. Anton Martinuzzi iz Renč je prav tako brez potnega lista zbežal čez mejo in se na ta način odtegnil vojaškim dolžnostim, ker bi moral k naboru. Goriški pretor ga je obsodil na mesec dni zaporov in na globo 2000 lir, toda pogojno. Ivan Berlot iz Movskega pa je bil lani v Jugoslaviji. Tudi on je potoval brez potnega lista. Sodnik v Kanalu ga je zaradi tega v kontumacu obsodil na leto dni zaporov. Pred kratkim pa so v Kanalu zvedeli, da je Berlot v Zadru. Obvestili so zadržalo policijo, ki ga je aretirala in je bil sedaj prigan v Kanal.

Pred 11 leti se je v Rihembergu izvršil roparski napad v Miheljevi gostilni. Pred hišo je bil ustreljen kmet Martin Birs, ki je bežal pred roparji. Roparji so odnesli iz gostilne nekaj denarja in dragocenosti. Bili so to štirje mladi ljudje, ki so jih naslednjega dne opazili, ko so pili pri Živcu v Skopem. Tam jih je iztaknil brigadir Picchi. Se preden pa jih je nagovoril so tudi njega ustrelili. Ko je prihitel neki drugi orožnik brigadirja na pomoč, so oddali še nanj nekaj strelcev, nato pa zbežali. Nekaj mesecev pozneje so karabinjerji aretirali tri osumljence. Eden je umrl v zaporu, dva pa sta bila pred poroto oproščena, ker jim

niso mogli ničesar dokazati. Sodišče je iskalo še četrtega osumljence Lovrenca Vovka iz Ospa v Istri, ki je imel takrat 19 let. Vovk pa se je do 1. 1928. klatil po inozemstvu. Bil je na Češkoslovaškem, v Avstriji in drugod. Na Češkoslovaškem so ga leta 1928. aretirali. Pred goriško poroto je bil kmalu potem obsojen na 26 let ječe. Na njegov priziv je sledila sedaj druga porota na razpravo v Trstu. Vovka so obsodili te dni na 12 let zaporov.

Gaspere Tellan iz Pasišana je bil poštni upravitelj v Grahovem. Lani je poveljnik 4700 lir in pobegnil. V Gorici so imeli te dni proces in so Tella na kontumacu obsodili na 14 mesecev zaporov.

V Gornjem Lokovcu je zgorelo poslopje, v katerem je bila nastanjena osnovna šola. Streha je bila slamnata, pod njo pa spravljeno seno. Požar je nastal bržkone po nepravilnosti udeležencev nekega večernega tečaja, ki se je vršil v šoli. Poslopje je bilo last Antona Mraka. Preiskava še traja.

V balistično organizacijo vabijo slovenske otroke na vse načine. V zadnjem času jih celo zavarujejo za primer nezdode. Pred dnevi pa se je neki deček, ki je bil v goriški balistični organizaciji in tudi zavarovan, močno ponesrečil. Starši so pričakovali, da bodo dobili zavarovalnino in da bo tako njihov otrok do smrti preskrbljen. Stvar se je vlekla na dolgo, te dni pa je došel iz Rima staršem dekret, da je dovoljena njihovu ponesrečenemu sinu enkratna izredna podpora v znesku 3600 lir.

Kmetijski vestnik

Plemenski merjasec

Kljav pouku, zadevnim odredbam in deljenju podpor se pri nas v mnogih krajih pravilni negi plemenskih merjascev ne posveča ona pozornost, kakor bi bilo to potrebno. Zato hočemo na kratko navesti najvažnejše pogoje, da se obdrže te plemenske živali kolikor najdlje mogoče za plem.

Na splošno se greši v tem pogledu, da se odpradajo merjasci v najboljši dobi, ker postanejo pretežki, ali pa, ker se jih je reje iz tega ali onega vzroka naveličal. Včasih jih držijo v svinjakihi, ki so bolj podobni brlogu kakor hlevu, in potem ni čudno, da živali ne žro. Da merjasci neradi žro, je krivda mnogokrat tudi v tem, ker se nahajajo v bližini svinj, zaradi česar so vedno vznemirjeni. Najbolje je, da jih držimo bolj na samem, kjer jih tudi spuščamo. Mnogokrat je vzrok, da se merjasci slabo rede, ker jih na dan prevečkrat spuščamo. Tudi nepravilno krmljenje, kakor na primer s krompirjem, z repo, slabo vpliva na živali. Posneto mleko in ribja moka vplivata ugodno v tem pogledu.

Čestokrat se pri spuščanju opažajo veliki nedostatki, bodisi da so tla prepolska, bodisi da so svinje premahne. V takih primerih merjasec izredno trpi in se prej ali slej pokvari. Dandanes imamo pripomočke, da moremo rediti tudi težje merjase v plemenske svrhe, ker je dognano, da je zarod od starejših merjascev v vseh pogledih boljši. Pri nas so se nekateri posestniki, in rejci merjascev omissili posebne spuščalnike za merjasec. Namen teh spuščalnikov je omogočiti tudi težkim merjascem, da brez posebnega truda in nevarnosti uplemene tudi prav lahke svinje.

Ker je za povzgojo svinjereje dober merjasec neobhodno potreben, bi morali naši rejci posvečati rejji merjascev prvo skrb. Dogaja se še v nekaterih krajih, da spuščajo merjasec dnevno po šestkrat in tudi večkrat. Da iz take reje ne more biti uspehov, četudi uporabljajo še tako zlahtne živali, menda ni potrebno posebnega pojasnila. Krivda slabim uspehom pri svinjereji je tudi v tem, da pripuščajo premlade svinje. Saj se dogaja, da pripuščajo nekatere gosposidine komaj 5 do 6 mesecev stare svinje, ki nimajo n. 60 kg teže. Naši zvinorejski odbori bi morali tudi v tem pogledu storiti, kar je potrebno, in preprečiti tako zlorabo merjascev in kvarjenje mladih plemenskih svinj.

Dokler ne bomo tudi pri nas prišli do tega, da se bo v vseh okrajih gojila zares zlahtna pasma, kar se more doseči edinole z rejo križancev jorkšircv in nemške polzlahtnjene svinje, toliko časa ni misliti, da bomo uspešno vzdrževali konkurenco na svetovnem trgu. Vsako prekomerno hvallisanje domače reje raznih šekov, pasastih svinj, pikcev, je več ali manj odvisno, ker trg zahteva le bele, hitro rastle in lepo oblikovane živali, posebno kar se tiče prčičnikov, ki morajo imeti širok križ in hrbet, lepo mesnata stegna, sploh mnogo mesa, da tako ustrezajo vsem zahtevam. Z uporabo dobrih plemenjakov v zadostnem številu in s primerno rejo moremo tudi v tem pogledu priti k izboljšanju našega gospodarstva.

Fr. K.

Brananje travnikov pomladi

Travniki so reditelji njive, je prislovica, ki se čestokrat sliši, a še vedno premalo upoštevajo. Zares, travniki se pri nas v našem kmetijstvu ne posveča ona pozornost, ki bi bila potrebna s posebnim ozirom na izboljšanje panoge: živinoreje. Brez dobre, fine in zadostne k sploti ni misliti na uspešno in dobičkanosno živinorejo. S slamo ne bomo prišli daleč; o tem naj bo naš kmetovalec prepričan. Podvzeti moramo torej vse potrebne korake, ki so neobhodno potrebni za izboljšanje krme.

Izredno preprosto in lahko izvedljivo sredstvo, da povisamo na travnikih pridelke, je pomladno branje. Si r se dobe z mnogimi kmetovalci, ki nočejo o tem ničesar slišati in menijo, da je tak »elo« oh nepotrebno ali celo škodljivo. Izgovorjv imajo vse polno, da se ognejo temu delu. Nobeden teh izgovorov pa ne drž, zato hočemo danes opisati to delo.

Z branjem travnikov prižemo zgodaj pomladi, ko se zemlja nekoliko osuši, da se potem brana bolje »ime zemlje. Tudi to delo mora s skrbno izvesti. Glavni pogoj je seveda dobra travniška brana. Najboljše brane so tiste, ki izrujejo mah, ne da bi poškočevale ostalo rušo. Dandanes imamo vse polno modelov bran. Priznava brana je danes »vodena travniška brana 4b, ki je široka 166 cm in je teška 62 kg. Nekateri uporabljajo tudi travniške brane z zvezdnimi konki, ki so 1.50 m široke in

44 kg težke. Za silo je končno uporabna tudi navadna njivska brana.

Brananje travnikov je pol gnojenja. Za travnike z lahke zemlje zadostuje, da jih samo enkrat po dolgem prebramemo, dočim moramo močno z mahom ali s plevelom porasle travnike dvakrat brnati, in sicer enkrat povprek, drugič po dolgem, da dosežemo dovoljen uspeh. Glavna korist branjanja travnikov pa obstoji v tem, da rahlamo travniško rušo, izrujejo plevel in mah ter zravnamo krtine in mravljišča. Z branjem lahko tudi kompost ali umetno gnojilo in traviška semena, ki smo jih posejali, primerno spravimo pod zemljo, da se gnoj prej razkroji, odnosno seme prej vzkladi. Na tako zrahljano zemljo ugodneje vplivajo zrak, toplota in zemeljska vlaga. Vse sestavine zemlje se n-rareč pozneje bolje razkrajajo v rastlinske redilne snovi. Bojazen nekaterih, če se pri branju izruje nekaj travniških rastlin, ni na mestu, saj se potem preostale lahko čvrsteje in bujnejše razvijajo. Tudi detelišča branamo pomladi in pri branju ranjene detelje se še bolj čvrsto razrasejo. Mnogo poizkusov, ki so jih izvedli priznani strokovnjaki z branjem, priča o veliki koristi branjanja travnikov.

Kar je povedano za travnike in detelišča, velja tudi za pašnike. V današnjih razmerah, ko si mali posestnik ne more iz gmočnih ozirov dobaviti travniške brane, si morajo te pač omisliti razne korporacije, kakor kmetijske podružnice in zadrage. Sicer posejude mnogo teh korporacij travniške brane, ki pa žal ležijo neuporabljive pri nekaterih posestnikih vse zarjavele, v kolikor jih ta ali oni brihtnejši član od časa do časa ne uporablja. Banska uprava kot največja pospeševalateljica kmetijstva deli v te svrhe tudi primerne podpore, če ugodijo korporacije vsem predpisanim zahtevam.

Fr. K.

Mešanje in prekipetje ali prevretje vina

Razna vina lahko mešamo druga z drugimi. Pri tem se redno pojavljajo večje ali manjše izpremembe, osobito glede na čistost vinske mešanice. Leta se namreč navadno skali, čeprav so bila vina morda celo istega letnika posamezno popolnoma čista. To je naraven pojav. Izčiščenje sledi čez nekoliko časa samo, ako ga umetno ne pospešimo.

Mešamo samo zdravo vino z zdravimi vini! Poizkusimo najprej v malem, da doženemo najugodnejše razmerje za mešanje izbranih vin!

Mešanice raznih letnikov ne smemo označiti s tistim letnikom, ki morda bolj vóče, ker je bil boljši, marveč tako, kakor je v resnici, ali pa samo s splošnimi imeni: namizno vino, mešano vino, belo vino, črna, starina (ako ni poslednji letnik) in slično. Ne glede na zakonite doleže bi vendar bilo krivično, ako bi mešanico raznih letnikov, odnosno vin, nasprotujočja si, svojsko prodajali pod zvečeno letnico najboljšega pridelka. To bi bila očita prevara, ki se lahko mašuje.

Istotako štiti vrstni zakon označbo sorte vina (le prvovrstna vina imajo bodočnost), letnika in izvora.

Sicer pa je mešanje vin zaradi gospodarskega uspeha zadeva računa. Mešanje vin raznih vrst, letnikov in izvora, tako imenovana kupaza (rezanje), tvori resnično eno izmed najvažnejših opravil v večjih, zlasti v zadrugah in trgovinskih kletarstvih, a zahteva, ako se naj posreči, dokaj strokovnega znanja in izvežbanosti.

Popolnoma uspe mešanje, ako je mešanica boljša kakor vsako vino zase: preveč kislo vino s preplehkim vinom in tako naprej.

Mošta ne prilivajmo starini! Mošt nai sam povre do kraja. Šele potem ga smemo mešati s starino — zbog pretrpano priljubljenega ogljikovega dvokisa brez znatnejšega zračenja in stresanja — a v ugodnem razmerju, ki smo ga ugotovili s prejšnjimi prikušnjami v malem.

Boljšje pa je navadno, da pustimo vsak letnik lepo zase, ker je zapanje v izvirost vin pri pivčih že itak silno omanano in zavoljo tega vinski konzum vedno bolj pada. Razna vina dajo čisto neskladne mešanice. Pri trgovcih je smoteno mešanje pravilo. Trgovinska vina so, kakor pravimo, skorodra brez izjeme tizilzirana (poeačena, izenačena), zato jih čisto lahko spoznamo.

umetno s posebnimi kletarskimi pripomočki.

Drugi način osvetežitve ali pomladitve bi bil še ta, da viljevo starikavo vino za nekaj ur na samo enkrat in ne preveč izprema, torej na presne, zelene, ne morda že porjavlele ali drugače pokvarjene tropine od zdravega, robkanega ali pecljanega grozdja, katero smo naglo obdelali in naglo izprečali. Tako namočene tropine potem istotako hitro izpremaemo in skrbimo, da pomajeno vino čim bolj povre. Dodatek zdravih, presnih droži lahko prav koristi. Kipeenje pa je vseeno počasno, nekako leno, ker ga že alkohol starine ovira, in zahteva, kajpak, ustrezajočo temperaturo.

Kdor tega načina prevetja ne pozna dobora, naj se ga rajši ne loti, da si vsega vina ne pokvari. Nevešče pomajevanje starine s tropinami lahko povzroči, da vino oboli, zlasti za ciklom, porjavljenem in dr. Drugi načini prevetja so pa še bolj zamotani in kočljivi, odnosno pri nas niso dovoljeni.

A. Z.

Kunci rekxi

Zadnja leta se je razširila tudi pri nas nova vrsta kunccev, ki jih imenujemo z latinskimi imenom rekxi, to so kralji kunccev. Posebnost te vrste kunccev je zelo kratka in pokoncu stoječa dlaka. Živali se vidijo, kakor bi bile prištržene.

Ta nova vrsta kunccev je nastala pred kakimi devetimi leti v Franciji slučajno pri nekem kmečkem konjecu. V znanstvenem svetu se imenuje taka nenadna izprememba kakšne živalske lastnosti mutacija; dolga kuncja dlaka se je izpremenila v kratko. Dotični francoski kmet je pa smatral izpremembo dlake pri svojih kuncih za čarovnijo in delo hudiča, dal je poklicati duhovnika in živali blagosloviti, da bi se s tem rešil slabih posledic čarovnije. Poklicani duhovnik pa je takoj izprevidel vrednost te izpremembe, odkupil kmetu nekaj kunccev in redil dalje te vrste živali v veliko začudenje vseh drugih kuncerejcev. Ker so ti kunci ljudem zelo ugajali, jih je prodajal z velikim dobičkom naprej in v 10 letih se je ta vrsta razširila že po vsej Evropi in Ameriki.

Da pa nam bo ta izprememba dlake jasna, pogledimo najprej, kako je ustvarjena normalna kuncja dlaka. Kuncji kožuh sestoji iz dveh plasti: iz spodnje goste, mehke ali volnene plasti in iz zgornje, pokrivajoče plasti, ki je resasta, debelejša in daljša ter krije spodnjo plast. Dolžina dlake v spodnji plasti znaša 20 — 25 mm, dolžina v zgornji plasti pa 30 — 35 mm.

Pri kožuhu reksov skoraj ne moremo ločiti spodnje in zgornje plasti. Praktično pa razločujemo dve vrsti kožuhov, in sicer a) pokrivajoča zgornja plast je enako dolga ali celo krajša kakor spodnja plast; b) pokrivajoča plast je za malenkost daljša od spodnje, pri tem pa močnejša in resasta. Dlake obeh vrst stoji lepo pokoncu. Pod drobnogledom se vidi reksova dlaka v zgornji plasti degenerirana, slabotno razvita, tanka, kaže nepravilnosti v ustroju in znake bolezn, z eno besedo, bolna. Na koncu so dlake razcepljene kakor listi palme, včasih svedrasto zavite, drugič odlomljene, včasih se cepijo v sredini ali so pa v sredini preščipnjene, sploh same nepravilnosti. Zato so nekaj časa tudi trdili, da so nastali rekxi kot posledica kuncjih kožnih bolezni. Spodnja volnena plast je v splošnem zelo gosta, fina, mehka, včasih tudi valovita ali nakodrana, vendar zaradi finocle le malo odporna.

Začeli so odbirati živali in obdržali za pleme le take s sorazmerno dolgo dlako, ki je bila tudi resasta. Odbirali so torej živali z dlako, opisano gori pod b). V nekaj letih so odgojili rodove reksov z 16 do 25 mm dolgo dlako. Z dolžino dlake se je zboljšala tudi kakovost, predvsem njena debelina, dlaka je postala močnejša, gosta in resasta. In glej, ta kožuh je dal izvrstno krzno, ki so ga sprejeli krznarji z velikim zadovoljstvom. V Nemčiji obstoje obe smeri gojitve reksov, vendar v zadnjem času kaže vse, da bo zmaga la zadnja smer z daljšo in boljso dlako.

Dlaka nemške smeri reksov je torej prilično dolga (16 do 25 mm), pri tem pa močna, gosta in resasta; zgornja plast je enaka ali za malenkost daljša od spodnje, vendar pa se vidi žival še vedno lepo prištržena, ker stoji dlaka po koncu. Razlika med francosko in nemško rejo reksov nam je sedaj jasna.

V domovini reksov, v Franciji, so gledali rejci predvsem na to, da je bila dlaka kolikor mogoče kratka, pri tem pa fina, gosta in mehka in da sta bili obe plasti enako dolgi. Resastih dlak kožuh ni smel imeti. Dolžina je morala biti 10 do 15 mm, torej dlaka, kakor smo jo opisali zgoraj pod a). Take živali so bile na pogled zelo lepe, vendar je bilo njih krzno slabo in neuporabno. V Nemčiji se je reja reksov hitro razširila, prinesla prvim gojiteljem lepe dobičke in prerokovali so tej vrsti kunccev sijajno bodočnost. Vendar je tu sorazmerno kmalu nastala reakcija zaradi odpora krznarjev, ki so krzno kratkodlakih kunccev zavrgli kot slabo in pri nakupu kuncjih kožuhov izključili vse kratkodlake vrste.

Zavoljo tega neuspeha so ubrali nekateri nemški kuncerejci drugo pot, nimj na čelu predvsem Artur Mette v Berlinu.

V naše kraje

Zimski raj na Menini

Lepote in zanimivosti polpozabljenega planine

Nagli razvoj smučarstva v Sloveniji od krivice leto za leto nove krasote naših planin. Kraji, ki so prej nepoznani samevali dolgo vrsto let, so postali uvaževana središča zimskega sporta in ponosni planinski domovi privlačijo v naše planine nedeljo za nedeljo čete navdušenih prijateljev belega sporta.

Smučarski sport je odkril tudi lepote Menine planine, ki je našim turistom izmed vseh vrhov v območju Kamniških planin menda najmanj znana. Pozna jo le pešica smučarjev, ki so imeli to zimo priliko, da so jo obiskali. Ne bi bilo prav, da bi Menina planina ostala še naprej skrita in neznana, saj ima vse pogoje, da stopi v uspešno tekmo s Krvavcem in Veliko planino. Pred vojno je bila Menina planina precej obiskana, ker je stala na njej Gornjegrajska koča. Ta je l. 1929, pogorela in od tedaj je malokdo zašel tja gori, ker ni imel nobenega zavetišča.

Menina planina je kakor gorenjski Storžič ali štajerski Rogatec obratni izrastek osrednje mase Kamniških planin, ki se v obliki 15 km dolgega in 2 in 3 km širokega plosčatega hriba vleče od vzhoda proti zahodu. Na severu pada strmo v dolino Drete, v kateri leži Gornji grad, sedež sreza, na jugu pa prav tako strmo v romantično Tuhinjsko dolino. Prelaz Črnilce (902 m), preko katerega pelje banovinska cesta iz Stahovice v Gornji grad, veže Me-

nino s Podvolovljekom in dalje z Veliko planino. Raztegnjene robate grebene s topimi vrhovi pokriva bujna planinska trata, ki daje najsočnejšo pašo. Posebno prikupljivo lice pa dajejo planini temni smrekovi gozdovi, v katerih najde zavetišče divja koza, srnjak in divji zajec. V teh gozdovih se je skrivati tudi medved, ki je pri velikem jesenskem lovu imel smelo, da je prišel pred puško enega najboljših lovcv v kamniškem okraju.

Menina planina je posebno zanimiva v geološkem pogledu. Na njej najdemo vrsto oddelkov trijadne dobe izraženo v najpopolnejši obliki. Na vseskozi apnenem krasnem svetu pa dobimo v zapadnem poboju nad zgornjim Tuhinjem tudi manjše množine porfirja. Znamenita pa je Menina zlasti po svojih krasnih pojavih. Na širokem prostornem hrbtu je izgladila voda vse polno ljupkastih globeli. Iz ene take vrtače je najbrž nastala tudi znana jama Ispa, ki je pol ure oddaljena od razvalin nekdanje Gornjegrajske koče.

Ispa ali Ledenica je 50 metrov globoka in nekako 30 metrov široka okrogla vdrtina z navpičnimi stenami, ki so pri dnu vzdolžne nazven, tako da tvorijo nekatere galerije. Velika jama, ki je dostopna samo z ene strani, je v poletnem času polna ledu, ki se prične topiti šele v jesenskih mesecih. Sredi jame je nakopičen ogromen kup velikih skal. Naklonjeno južno steno podpira debel steber ledu, od katerega vodi proti jugu v ravni smeri dol rov, na njegovi levi in desni strani pa zlitata dve ozki globoki jami. Iz ene veje topel, iz druge pa mrzel zrak. Neki hrvaški profesor, ki je pred leti raziskoval Menino, je prodrl daleč v rov. Izmeril je tudi globino ob obeh jam in ugotovil, da je ena globoka 84 metrov.

Na velikem vrhu je podobna, vendar mnogo manjša jama, ki je polna kapnikov, stene pa pokriva apnena siga. V tej jami je narava izoblikovala krasen kapnik, ki je oddalec videti kakor vitka dama iz rokoka. V nekaterih takih vrtačah se vse leto drži voda. Takih jezerc je vse polno, največje pa je Biba, ki je 80 metrov dolga in polovico toliko široka. Kristalno čista voda je poleti tako topla, da je prav prijetna za kopanje.

V letih 1927 in 1928 je lesno podjetje Čmak in Šrebotnjak posekalo na vzhodni poboju Menine okrog 80 ha gozda. Za spraviljanje lesa v dolino je zgradilo iz špi-talica, ki leži ob banovinski cesti v Tuhinjski dolini, na višini 1300 metrov nad 3 km dolgo vzpenjačo. Po njej so izvozili v dolino ves les in okrog 900 vagonov oglja. V letu 1928 je to našlo zaslužek 200 delavcev. Posekani gozdni kompleksi so sedaj last banske uprave. Ta jih bo v svojem stremljenju za izboljšanje življenjskih prilik v kamniškem srezu na posebno prizadevanje neveljskega župana g. Novaka v par letih preuredila v idealen planinski pašnik. V neposredni bližini vzpenjače je v preteklem poletju zgradila prostorn planinski stan z velikimi zidanimi hlevi, v katerih je prostora za 70 glav živine. Obširni pašniki, na katerih poganja poleti najsočnejša planinska paša, so dobili ime po omenjenem jezercu Biba. Na Bibi bo sreski kmetijski odbor organiziral v letošnjem poletju planšarsko solo.

Ce hočeš priti po najkrajši in najprikladnejši poti na to neznano postojanko belega sporta, vstopi opoldne na kamniškem Glavnem trgu v enega izmed dveh avtobusov, ki odhajata proti Tuhinjski dolini. Mimo odvega mestnega kopaljšča brzi avtobus v hitrem tempu čez vas Vrhopolje, pri Komatarju pa zavije v ozko sotesko. Tu se pričinja Tuhinjska dolina. Vozec se po vzorno oskrbovani cesti čez vasi Podhruska, Loke, Buč in Šmartno se lahko prepriča, da ta naziv »romantična« ni prav nič pretiran... Po tridesetminutni vožnji se avtobus ustavi v Lazah, pred gostjo ljubno hišo župana g. Burkelja, kjer stoji kakih 15 minut. Tu imaš priliko, da v trgovini mladega Kamničana g. Kimesvengerja kupiš še to ali ono stvar, ki si jo pozabil vzeti s seboj. Nato je še 4 km vožnje do »Pajkeltje«, kjer izstopiš. Pred seboj zagledaš prijazno zasneženo dolino, ki jo strmi Kozjak loči od banovinske ceste. Takoj pozabiš na vse težave in mordaovanja o krizi in slabem času, ki si jih poslušal vso pot v avtobusu; natakneš smucke na noge in se poženeš veselo naprej proti nepoznanemu belemu kraljestvu, proti Menini planini.

Po zasneženih poljih in travnikih te vodi pot v lahkem vzponu proti vasi Česnjici.

Na obeh straneh kolovoza so naloženi veliki skadi bukovih hlodov in drvarji se med svojim delom radovedno ozirajo za teboj. Takih prikazni do letos se niso videli. Prijazno te pozdravljajo in najbrž marsikoga mika, da bi tudi on poskusil, kako se vozi po dihalci.

Nad Česnjicami se začne pot med gozdovi in pašniki polagoma dvigati, vendar pa je veliko bolj položna kakor na Veliko planino. V višini 1000 metrov greš mimo razvalin nekdanjega lovskega gradiča Celjskih grofov. Podzemeljski rov, ki je vodil iz gradiča v dolžini 3 do 4 km v dolino, je sedaj razkrit in ga lahko zasleduješ v vsej dolžini. Globoko pod seboj zagledaš v dolini vas Okrog, ki leži v kotlini med hribi, takorekč odrezana od vsega sveta. Sezidali so jo v 16. stoletju bogati ljubljanski meščani, ki so se zatekli v zdravi planinski svet, da se obvarujejo pred kugo, ki je takrat razsajala po Ljubljani. Hiše so zidane v krogu (okrog?) in so ohranile večinoma še svoj starinski značaj, prebivalci pa stare rodbinske primke nekdanjih ljubljanskih meščanov.

Od razvalin lovskega gradiča potrebuješ komaj po luru do oglarskega stana, kjer je izhodišče gozdne vzpenjače. Od tod zagledaš na strmem bregu nad seboj ponosno poslopje — cilj našega potovanja. Poslopje, ki nudi smučarjem gostoljubno zavetje in bo postalo v kratkem prava turistična postojanka, leži v višini 1300 metrov in je zgrajeno v nekakem gorenjsko-švicarskem slogu. Obrnjeno je proti jugovzhodu, s hrbtom pa je prislono na nizki greben, da je tako dobro zavarovano proti severnim vetrovom. V pritličju zidane zgradbe je prostorna kuhinja in stanovanje oskrbnika. Poleg kuhinje je soba z dvema posteljama, v prvem nadstropju pa sta 2 sobi. V eni sta 2 postelji, v drugi na tri. Skupno je torej turistom in izletnikom na razpolago 7 postelj.

Izpred koče imaš krasen razgled. Vsa pokrajina tja do Kuma Gorjancev in Nanosa leži kakor na dlani pred teboj. Savo, ki se leskeče kot srebrni pas v soncu, zasleduješ lahko v vsej dolžini od Medvod do Litije. Ljubljana je zvečer v morju luči tako blizu, da se ti zdi, da gledaš nanjo ta šmarne gore. Za hišo se dvigujeta dva deloma gola deloma z gozdovi porasla griča. Na levi je Vvodnik, v katerem doseže Menina planina višino 1508 metrov, na desni na Višavnic (1426 m). Tovi vrhovi s položnimi poboji obetajo najidealnejšo smuko in te vabijo, da takoj po prvem počitku natakneš plohe na noge in jo mahneš na Višavnice.

Pot na Višavnice (v ljudski govorici nazivane Savnice oz. Ščavnice) je ena najlepših nartij na Menini. V redkih smrekovih gozdovih leži nad 1 meter visoka pršica, na prostorne gole poljane pa ga je veter nanesel še več. Če se popneš na vrh griča, se ti nudi krasen pogled na štajersko stran. Vidiš vso Savinjsko dolino s Celjem, preko zelene Pohorja pa seže tvoj pogled do Grada. Tako krasnega razgleda ne nudi noben vrh v Kamniških planinah!

Toda veselje smučarja je pri tleh, na snegu, ki se leskeče v sončnem žaru in pokriva široke poljane. Po krasnih smučarskih terenih, ki se odpirajo pred teboj po

15 km dolgem hrbtu Menine, drviš z griča na grič, s poljane na poljano in vsaka se ti vidi lepša in privlačnejša. Časih se ti zgodi, da drveč po strmini navzdol zavozliš na ozek pas poldnevega snega in obsešiš v kapitalni pikli. Toda korajžno se pobereš in voziš naprej, dokler te mrak in prazen želodec ne zapodi v koč, kjer te oskrbnik g. France Jeglič že čaka z večerjo. Utrujen po dolgem vzponu rad poseliš v prijazni kuhinji, v kateri vlada prava gorenjska domačnost. Oskrbnik France Jeglič je izkušen možak, ki je obhodil že veliko sveta in zna tako prijetno pripovedovati, da se ti takoj priljubi. Vsa 4 leta svetovne vojne je bil kot »kaprole« v 17. pešpolku neprestano v ognju. Bil je tudi navzoč pri prizoru, ko so Avstrijci spustili v zrak Col di Lano v Tirolah. V vojni se je naučil tudi smučanja, kar mu sedaj prav dobro služi, kadar se pozimi vrača z Menine na svojo skromno domačijo v Tuhinju, kjer ga čaka skrbna žena in pet otrok.

Oskrbnik ti prijazno ponudi spominsko knjigo, da se tudi ti v njej ovekovečiš. Seveda jo radoveden prelistáš, da vidiš, kdo je že letos obiskal Menino. Poklonil jo je sportni klub »Kamnik« z željo, naj bi vsak obiskovalec napisal vanjo par verzov o svojih vtisih na planini. K tej želji je dostavila ga Marta pripombo:

Težko zahtevati je od človeka, ki pravkar se je v hrib potil, da stresa rime iz peresa — še preden čaj je vroč popil.

Gospa lektorica Copelandova je napisala svoje priznanje Menini planini v 12 verzih v angleškem jeziku. Tudi ostali obiskovalci, izmed katerih so nekateri ostali na planini po cel teden, so se našli v tem, da je Menina planina smučarski raj, kakor je malo enakihi v naših krajih.

Kamniški smučarji so se že dalj časa pripravljali, da napravijo smučsko turo z Menine na Veliko planino. Prehitela pa jih je velika ljubitelja naših planin ga Copelandova, ki je z go Debeljakovo 19. februarja kot prva prevozila omenjeno progo, na kateri bo SK Kamnik prihodnje leto organiziral vztrajnostno gorsko tekmo.

Kakor smo se lahko prepričali, ima Menina planina veliko prednost pred ostalimi smučskimi središči v Kamniških planinah. Od avtobusne postaje pri »Pajkeltju« imaš do vrha komaj dobri 2 uri zlozne poti, v dolino pa se lahko prismočuš v pol ure. Oskrbnik Jeglič je zadnjič prevozil pot navzdol v 20 minutah.

Več premožnejših prijateljev belega sporta se je že izrazilo, da bodo zgradili na Menini lastne kočice. To jim bo prav lahko izvel, ker imajo za prevažanje gradbenega materiala na planino na razpolago vzpenjačo. Prevoz 10.000 kg bi jih stal samo 600 Din. Vendar se bodo morali za to odločiti v najkrajšem času, ker bo vzpenjača v prometu samo še do poletja, v jeseni pa jo bodo podrli.

Ako še omenimo, da je poleg hiše na Menini zgrajen vodnjak z rezervoarom, ki drži 33.000 litrov, da je iz hiše napeljav v dolino telefon in da bo prihodnje leto poleg postelj turistom na razpolago še 20 skupnih ležišč, so prednosti Menine planine dovolj poudarjene. Kdor je enkrat v jasnem sončnem dnevu oral sneg po prostornih snežnih poljanah, bo izkoristil prvo priliko, da se zopet vrne. In hvaležen bo vsem, ki so z zgradbo prijaznega planinskega stana omogočili, da se je turistom in smučarjem odprl nov kosček kraljestva bele opojnosti.

Ivo Zilka.

Državo so oškodovali za milijonske vsote

Velika afera s ponarejenimi plombami

Beograd, 10. marca.

Pred štirimi, petimi dnevi so jim prišli na sled. Toda zadeva je ostala javnosti prikrita, dokler policija ni dovršila preiskave in izročila sodišču vseh udeležencev. Z žimim monopolom so se uvedle tudi posebne takse, ki so jih morali plačevati vsi mlini za vsako vrečo moke, ki so jo dali v prodajo. Te takse so znašale po 60 do 75 Din za vrečo in so se stekale v žitni fond. Nadzorstvo nad plačevanjem taksa na je imelo »Privatno društvo za izvoz poljedelskih proizvodov«, ki je vreče, za katere se je plačala taksa, plombiralo s posebnimi plombami. Za mlin in trgovce z moko je bila ta taksa zelo nevarna. Ko so se našli ljudje, ki so jim začeli ponujati ponarejene ploombe, katerih ni bilo nikakor mogoče razlikovati od pravih, so z veseljem začeli posegati po njih, saj so si z njimi mogli prihraniti lepe tisočake. Trgovci s ponarejenimi plombami je vzcvetela kar čez noč in trgovanje se je žnjimi že skoraj čisto javno. Država pa je imela od dne do dne večjo škodo. Plombe so se prodajale po 5 Din komad in si je tisti, ki jih je uporabljal, pri vsaki vreči moke prihranil 55 do 70 Din. A država? Ta je seveda bila gladko osleparjena za ta denar. V društvu, ki je imelo nadzorstvo nad plačevanjem takse, se je pač hitro zapazilo, da se dela s ponarejenimi plombami, toda ves trud, da bi se zalotili krivci, je bil zaman. Med pravimi in ponarejenimi plombami ni bilo razlike: sokrvice, ki bi izdal sleparje, se pa tudi ni našel. Bilo je treba tuja, tuzemca, da je sleparje spjel na led in jih izročil roki pravice.

Prišel je z Dunaja v Beograd trgovec, ki

je takoj izvedel, kako dobri posli se delajo s ponarejenimi plombami, in se je naravnost čudil, kako da se ne zaustavi ta sleparska kupčija. Izvedel je tudi za dobavitelja ponarejenih plomb in je nemudoma stopil z njim v dogovor. Telefonično sta se sporazumela, da se sestane v hotelu »Excelsior«, kjer sta se pogodila za 4000 plombo po 5 Din. Prodajalec, ki mu je zagotavljal, da je stvar tako lahka, da se ni bati prav nikake nevarnosti, ker so na merodajnih mestih ljudje, ki vse potlačijo, mu je obljubil, da mu bo dobavil 5000 plomb, 4000 za gotovino, 1000 na unanije in sicer še istega večera v isti hotelski sobi. Tako sta zaključila posel.

Dunajčan je nemudoma obvestil policijo in ko je ob določen uri Julij Kertes — tako se imenuje prodajalec plomb — prinesel v kovčegu 5000 plomb in jih položil na mizo pred kupca, so se odprla vrata in je policija zgrabila prodajalca. Kertes se je pri takojšnjem zaslišanju nekoliko obotavljal, nato pa je priznal vse in tudi navedel vse člane družbe, ki se je bavila z razpečevanjem plomb. Tako so še istega večera aretirali kri »Amerikancu« Hajima Pinta, ki je dobavljal Kertesu ploombe. Pinto je bil uradnik pri »Podunavski trgovsko-komanditni družbi«, ki je dajal Kertesu ploombe v razpečevanje proti določenim provizijam. On sam pa je dobival ploombe od svojega gospodarja Vladimira Jivkovića, ki je bil s svojim drugom Viktorjem Jamnikom lastnik omenjene družbe.

Policija je izvršila preiskavo predvsem pri nekem Kertesovem prijatelju, kjer je Kertes hranil ploombe. Izkazalo pa se je, da Kertesov prijatelj sploh ni vedel, za kaj

Velik uspeh domače živinoreje

Dva vola, enega 985 kg, drugega 1004 kg težeke, oba potomca domače dolenske sive goveje pasme, je zredil g. Josip Goe derer, upravitelj veleposredstva iz Zelmeja. Vola sta bila stara po šest let, krmljena

izključno s samo seneno rezanico ter ves čas popolnoma zdrava. Prvi vol je bil prodan predlansko leto, drugega (na sliki) pa je kupil nedavno mesarski mojster Franc Zajec iz Ljubljane.

Schichtov

RADION pere sam

Veliko belejše ko beli golobi, zato si po večkrat pravilo ponovi:

- A Rastopi Radion v mrzli vodi.
- B Kuhaj v raztopini perilo 20—30 minut.
- C Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 6/32

in... belejše

gre, ker je Kertes samo shranil pri njem svoje kovčge, ne da bi mu bil povedal, kaj je v njih. Še isti večer je policija pri-jela tudi Jivkovića in sicer tudi pri »Amerikancu«, ker je pač mislil, da ga ne bo iskala tam, kjer so aretirali že enega sokrvice. Aretriran je bil tudi Jivkovičev poslovni drug Viktor Jamnik.

Jivkovič in Jamnik sta na policiji priznala vse. Ker jima trgovski posli niso več dajali dovolj zaslužka, sta si izmislila stvar s plombami. Ker jih ni bilo varno naročevati v domači državi, sta jih naročila v Budimpešti pri trvdki Jozsef Kramer, ki jima jih je dobavljala za 35 Din po tisoč kosov. Jamnik je trdil, da se je preneslo v Jugoslavijo vsega 15.000 plomb in se jih je raz-pečelo 8000, kar pa očividno ni resnica in je število gotovo znatno večje. Oba sta najprej trdila, da sta uporabljala ploombe samo v svojem skladišču, pozneje pa da

sta jih uporabljala tudi mlinarska posredo-valca Egon Hubert in Milan Stefanović. Seveda je policija zaprla tudi ta dva. Velika težava pa je z ugotovitvijo, kdo vse je še kupoval in uporabljal ponarejene ploombe, in se preiskava v tem pogledu še nadaljuje z vso vnmemo. Nekega lastnika mlinca v Ho-povu, za katerega se je ugotovilo, da je kupal ponarejene ploombe in jih uporabl-jal v svojem mlinu, so že zaprli.

Odkritje te afe je seveda zbudilo veli-kansko pozornost pred vsem v onih krogih, ki se bavijo z žitnimi posli, prav tako pa tudi v vsej ostali javnosti, tembolj, ko gre za velikanske zneske, za katere je bila oškodovana država. Saj bi tudi tedaj, če bi se bilo v resnici uporabilo samo 8000 ponarejenih plomb, škoda znašala okoli 600.000 Din, gre pa v milijone, če je bilo (kakor se trdi) število uporabljenih ponarejenih plomb — ogromno.

Oktet dijakov tehnične srednje šole

si je v treh letih svojega obstoja pridobil že velik sloves. Radio je 3. t. m. prenašal koncert »Ljubljanskega Zvona« in tega okteta, ki sta izpolnila program naših narodnih in umetnih pesmi. Oktet vodi Emil Rasinger, dijak TSS. Uspeh okteta je tem večji, ker so pevci dijaki, ki jim je učenje

dovoljevalo le malo časa za pevske vaje. Najbrž je bil to zadnji nastop simpatičnega okteta, kajti skoro vsi člani so maturantje in ker stoje tik pred diplomskimi izpiti, je moral oktet svoje delovanje ustaviti. Pevci zaslužijo vso pohvalo in priznanje za dosedanja delovanje.

Nove Benetke na kopnem

Marghera, novo italijansko pomorsko središče na Jadranu — Gospodarska propast Trsta in Julijske Krajine po načrtu rimske vlade

Trst, 11. marca. Ob obali na kopnem tik za Benetkami raste iz tal nova velika luka. Fašistični režim gradi »Benetke na kopnem«. Načrti so že docela izdelani. V novem mestu Margheri, ki je bilo nekoč beneska trdnjava, bo prostora za 50.000 ljudi. Na površini 2000 ha se dviga trgovsko pristanišče s svojimi industrijskimi cono in trgovskimi podjetji. Pristanišče samo obsega 600 ha in računajo, da bo dosegel nekoč promet v njem 2 milijona ton blaga na leto. V industrijski coni že deluje cela vrsta podjetij. V projektu je še gradnja cele vrste novih tovarn. Celo istrski bauksiti bodo tu predelovali v aluminiji. Za samo pristanišče bo fašistični režim izdal okrog 700 milijonov lir. Poglobili bodo močvirje pred pristaniščem vse do one strani Benetk. Zgradili bodo več širokih in globokih kanalov, tako da bodo tudi največji preokceanski parniki brez ovire dosegli margherške pomole.

Benetke, ki se jim na ta način obljublja spet zlata bodočnost, so polne hvale za fašistično vlado. Ze sedaj se fašistični režim mnogo trudi, da bi znova poživil pomorske tradicije nekdanje »Serenissime«. Poskrbel je, da je benesko trgovinsko pristanišče utrpelo čim manjšo izgubo. Kljub izredni gospodarski krizi, ki se v drugih pristaniških kaže z 20 do 30 odstotnim padcem trgovinskega prometa v enem samem letu, se je skril tla promet v Benetkah le za 10 odstotkov — od 237.179 ton v januarju 1931 na 212.431 ton v januarju tega leta. Fašistični režim pa je še šel še dalje. Združil je kakor znano šest srednjevelikih italijanskih jadranskih in levantskih paroplovnih družb in jih koncentriral v Benetkah. Benetke so s tem za enkrat vsaj, kolikor se

tiče pomorskega prometa, spet povzele svojo staro vlogo na Jadranu in bližnjem azijskem Vzhodu.

Med tem Trst propada. V pristanišču se ustavi le tu in tam se kak tovarni preokceanski parnik, večjih tujih ladij skoro ni več opaziti. Med tračnicami v obeh pristaniščih se je razrastla trava, odpuščenih je več kot tisoč težakov in tržakih »Lloyd« ter ostale manjše naroplovne družbe le še s težavo vzdržujejo zveze z Daljnim Vzhodom ter Južno in Severno Ameriko. Vlada se vedno bolj upira, izdajati zanje napačne milijone, ker ji ni na tem, da bi obranila še dolgo časa pri življenju tržaško pomorsko trgovino. S tržaško pomorsko trgovino na propada tudi industrija in finančno gospodarstvo. Več ali manj v zvezi s tem je propadla tekstilna industrija in za njo cela vrsta manjših podjetij. Prav tako je morala ustaviti svoje poslovanje več ko pol stoletja stara Tržaška trgovinska banka.

To preemestitev jadranskega pomorskega trgovinskega središča iz Trsta v Benetke utemeljujejo z vsemi mogočimi razlogi. Češ da niso le tradicije Benetk in tudi ne svetovna kriza, ki so uničile Trst. Poleg glavnega vzroka, da je Trstu bilo odrezano njegovo nekdanje naravno zaledje, ki je segalo do Galicije, Češke in Erdelja, je tudi bližina meje, ki vpliva na njegovo propadanje. Fašistični režim ima že točno izdelan načrt, da zveže Benetke z direktno progo preko Alp z južno Nemčijo, da osredotoči v Margheri vso industrijo, ki se pred vojno in delno tudi po vojni razve-la v Julijski Krajini in da prepusti vso Julijsko Krajino njeni usodi.

Bajka o zlatem tednu

Ljubljana, 12. marca.

Vse že vznemirja trdovratna zima. Pravi, da je baš tako, kakor leta 1895., ko je snežilo in snežilo do hudega velikonocnega potresa. V tej enoličnosti preobila snega, splošne krize, brezposelnosti in raznih drugih težav na je nekakaj nekaj zabavilo o »zlatem tednu«. Večina trgovcev in obrtnikov je takoj vedela, pri čem je, nekateri pa vendarle še vprašujejo, kaj je s tem, ker jim je pač še iz nekdanih bolj časnih marsikaj v spominu, kar je v zvezi z zlatom.

Pri snežnem meteu se tolažijo s prislovico: Marčev sneg - beračev gnoj, češ, da bo po slabi pomladi sledilo tako dobro leto, da bodo celo najrevnejši obilico pridelali brez gnojenja in pravega truda, so tudi ljudje, ki se vedno kolikor toliko verujejo v čudeže in jih v tej veri ne ustraši niti nedavni »jeruzalemski romar«, na kratko in splošno rečeno pa se vsi radi zatekamo k velikemu optimizmu in zato se ne smemo čuditi vprašanjem: kako in kaj je z zlatim tednom.

Ker je stvar zelo zanimiva, naj bo na vprašanje odgovorjeno v splošnem in tudi v predmetnem pogledu. Ker je res nekaj izrednega, da si kdo v takem času izmisli kar »zlati teden«, je pač upravičeno govoriti o čudodelnem glasniku ali trobenjaču, ki je kar čez noč raztrbil, da inajo

oglasil od tega dne čudovito moč. Nekateri so to seveda poizkusili, kajti bilo jim je obljubljeno, da bodo njihove objave v čudodelnem tednu izšle v nakladah do 30.000. Drugi, ki so se po svoji naravi kolikor toliko skeptični in ki so se davno prišli do prepričanja, da spada zlato v romantično preteklost, pa so se ustavili že pri obljubljeni številki s skeptičnim premislekom, da je do 30.000 vse, kar lepo po vrsti od 1 do 29.999.

Ta pomislek in še marsikaj drugega je vsem fano mogano »zlatega tedna« prav hitro postavil na realna tla. Iz te realnosti izhaja v prvi vrsti pač to, kar so si solidni pridobitniki in vsi inserenti že davno vzeli za svoje vodilno načelo: z dobrim blagom se na prvem mestu in ob pravem času predstavi svojim odjemalcem, pridobivaj si njihovo zaupanje in tako bo premagal vsako krizo. Za izvajanje načela niso potrebna nobena navodila, ki se za denar pišejo v raznih knjigah ravno tako, kakor se na primer pišejo tudi knjige pod lepimi naslovi: Kako postane bogat, kako postane poliglota, kako bom uspešen, itd. Tudi za zlato tedne v poslovnem svetu so spisa podobne knjige, katere pa lahko uspešno uporabljajo le tisti, ki jih zna pri pravem poglavju odpreti ob pravem času.

Bajka zlatega tedna dandanes ni smešnica, ni groteska, temveč pravi zasmeh prodajalcev in kupcev.

Iz Maribora

u— Advokat dr. Mojzer Anton, Masarykova cesta 14 (prilaga Grafika) ima novo tel. št. 22-14.

u— Banovinski prispevki za napravo gnojšč. Banská uprava je izdala določila, po katerih se priznavajo banovinski prispevki za napravo gnojšč in gnojilnih jam. Zanimanje, ki si žele urediti gnojilne jame, naj se zgleda pri mestnem kmetijskem referentu (ekonomat mestnega načelstva v torkih ali v petkih od 10.—12. dopoldne), kjer dobe natančne podatke. Prošnje se vlagajo na mestno načelstvo. Vlaganje prošnje in osebne prošnje na banskí upravi bodo brezposelne.

u— Majhen požar. V kirurgičnem oddelku splošne bolnice je nastal večerj ponoči majhen požar. Od prevoze peč, iz katere je padel ožarek, se je vnel lesen pod, ki je prišel tlel. Ogenj so opazili okrog 3.30 zjutraj in so morali pozvati na pomoč gasilce. Vsi so ogenj kmalu pozastili in odstranili vsako nadaljnjo nevarnost. Škoda, ki je nastala zaradi ognja, znaša okrog 1000 Din.

u— Dva mlada ubežnika. Pred dnevi je neznanu kam pobegnil 9 letni Milan Jug, ki se je vrgel v nekem zavodu na Glincih pri Ljubljani. Prav tako se je neznanu kam podal po svetu 15 letni krojaški vajenec Jozef Avbelj, ki je stanoval pri svojih roditeljih na Ječici. Prvi ubežnik je obložen v siv plašč in ima na glavi pleteno čepico, drugi pa je obložen v sivo obleko in rjav kraki suknji.

u— Jerebice pri hišah. Prejeli smo: Sneg pada, pada, odneha samo za kratke čas, pa prične naletavati znova. Zaradi silnega snega trpe najbolj naše ptice, a tudi ostala divjad. Kje naj si iščejo uboze živalice krme v tem hudih dnevi? Zunan na polju in v gozdu do hrane sploh ne pridejo zato se vedno bolj približujejo človeškim seliščem. Večkrat dopoldne so pasanti na Tržaki česti na Glincih opazovali celo jato jerebic, ki so se zatele na vrt bivele in tamle in si poizkušale tamkaj najti vsaj drobec hrane, ki je ne morejo najti zunaj v snegu.

u— Pazite se pred tatovi. Predvečerašnjim popoldne je prišel v stanovanje Fr. Bitence v Zr. Siskli nepoznan okrog 35 let star neznanec. Imel je srečo, kajti mož, ki ni imel baš poštenih namenov, je našel stanovanje prazno. Ni se prav nič obotavljal, marveč je v največji naglici pograbil par moških čevljev in dve uri nakar je nemudoma izginil. Ko so domači opazili tatvino, je bil možak že davno na varnem.

u— Suknjo mu je odnesel. Delavec Edward M., stanujoč v baraki stavbe zadruge »Mali dom« v Srbski ulici, je imel neprijeten obisk. Ko se je nahajal nekje zunaj je prišel v barako nepoklican gost in mu odnesel suknjo, v kateri se je nahajala tudi hlača z nekaj gotovine.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.
Nedelja, 13. ob 15.: Rečna ko cerkvena miš.
Znižane cene. — Izven. — Ob 20.: Zdravnik na razpoljo. Znižane cene. Izven.
Ponedeljek, 14.: Arsene Lupin. B. Torek, 15.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.
Nedelja, 13. ob 15.: Mascotta. Znižane cene. Izven. — Ob 20.: Carmen. Gostujoč gosp. Josip Rjavac. Izven.
Ponedeljek, 14.: Zaprtlo.

Ljubljanska drama. Danes se uprizar v lezbavna komedija »Rečna ko cerkvena miš«, ob 20. pa drama »Zdravnik na razpoljo«. Obe deli sta izvrstno naštudirani in zasedeni. Zasedba kakor pri premijeri. Za obe predstavi veljajo znižane dramske cene. — Jutri se uprizar v lezbavna detektivska komedija »Arsene Lupin«.

Ljubljanska opera. Ob 15. se poje v običajni zasedbi izredno zanimiva ter prav izvrstno uprizarjena opereta »Mascotta«. Ob 20. gostuje zopet odlični tenor gosp. Josip Rjavac v ulozi Don Josefa v Bizetovi operi »Carmen«. Ostale zasedbe kakor običajno. Za »Mascotto« veljajo znižane operne, za »Carmen« pa običajne cene. — V ponedeljek bo opera zaprta.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Nedelja, 13.: Sedem njegovih grehov.

Sentjakovski gledališki oder bo ponovil danes izvrstno burko »Sedem njegovih grehov«. Poselniki pozabijo vsaj za dve uri težave današnjega življenja. Komične situacije, imenitna besedna komika ter izvrstne kreacije — tipi stare dobe — dišijo to izredno burko. Vstopnice od pol 20. pri gledališki blagajni.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.
Nedelja, 13. ob 15.: Dikaj - projak. — Ob 20.: Trije vaški svetniki.
Ponedeljek, 14.: Zaprtlo.
Torek, 15.: Radikalna kura. C. Zadnjič. Znižane cene. Gostovanje gosp. J. Dančiča.

Teh ni malo v Mariboru, zato bi bilo nujno potrebno, da se kontrola izvrši zares temeljito in da se pri obnovitvi dovoljenj za bivanje in zaposlitev tujcev upošteva težak položaj naših brezposelnih.

Iz Celja

e— Zakaj mariborski pevski zbor FS ni gostoval v Celju. G. V. M. je v kulturnem pregledu četrtkovskega »Jutra« omenil, da je mariborski dijaški pevski zbor FS, ko je nameraval v Celju gostovati, naletel na nepričakovane ovire s strani celjskega dijaštva. Ta kratka ugotovitev meče nezahajeno luč na celjsko dijaštvo, zato je potrebno, da se ugotovi resnica. Mariborski dijaški pevski zbor FS se je obrnil na celjsko organizacijo FS, da organizira koncert. Celjska organizacija je sporočila pogoje, pod katerimi more dobiti v Celju dvorano. Ti pogoji pa so bili preveliki, zato do gostovanja ni prišlo. Splošno je znano, da dijak sam nima dvorane, torej ne morejo biti oni odgovorni, če lastniki zahtevajo za uporabo gotovo vsoto.

e— O Gandhiju in indijskem gibanju bo predaval jutri zvečer ob 20. na tukajšnjem ljudskem vsenčlasišču v deški meščanski šoli predsednik mariborske Ljudske univerze g. inž. Kurovec. Pridite.

e— Člani mariborskega gledališča so gostovali v petek zvečer v malone razprodanem celjskem gledališču s priljubljeno Lejarjevo opereto »Zemlja smehljaj«. Predstava je v umetniškem pogledu uspešna prav zadovoljivo. Zeleti bi bilo, da bi nas Mariborani obiskali pogosteje.

e— Nušičevega »Navadnega človeka« priredi v petek 18. t. m. ob 20. v Narodnem domu v Celju SJSU družina »Napredek« iz Maribora pod okriljem celjske dijaške družine »Sloga«. Čisti dobiček je namenjen za podporo revnih dijakov.

e— Lastnikom motornih vozil iz območja predstojništva celjske mestne policije in celjskega okrajnega glavarstva se sporoča, da morajo predstaviti vsa vozila, ki letos še niso bila pregledana, uradni komisiji na pregled glede zadostitve cestnopoljskim predpisom in dopustnosti za javni promet v ponedeljek 21. t. m. ob 8. zjutraj pred garažo celjskega mestnega avtobusa na Spodnjem Lanovcu. Podrobnosti so razvidne iz zadevnega razglašala na uradni deski.

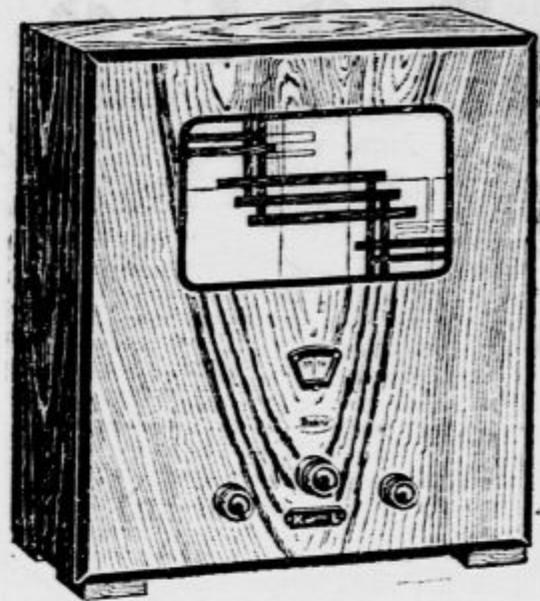
e— Času primerne cene. Naj govore, kar hočejo. Celje je vedno prednjačilo v nizkih cenah. Danes dobimo že jako lepe črne in rjave boks čevlje za 96 Din, kakor tudi močne delavske čevlje za 96 Din. V nizkih cenah je gotovo Trgovski dom Stermečki prvi.

e— Konj ga je poškodoval. V celjsko javno bolnico je bil pripeljan 27-letni hlapec Ignacij Lamut iz Zreč pri Konjci. ki ga je pri naprežanju udaril konj s koplom v levo lice in ga hudo poškodoval. Lamutovo stanje je resno.

e— Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. poslednji zvočni veseloigro »Vesela kavalirijaz«. Jutri ob

Dospela je pošiljka najnovjših aparatov

„RADIONE MIDGET DYNAMIC“

Cena Din 5360.—

V tem najnovjšem delu slovite tovarne

ING. NIK. ELTZ, WIEN

so uporabljena najnovjša izkustva radijske tehnike. RADIONE MIDGET DYNAMIC, ki je kvaliteten aparat za sprejem inozemstva (200 — 2000 m), v zvezi z DYNAMICIM zvočnikom RADIONE.

„RADIO LJUBLJANA“

Miklošičeva cesta št. 5.

Z Jesenic

s— V fond za brezposelne jeseniške občine so darovali namesto venca na krsto blagopokojne ge. Anke dr. Merčunove dr. Brolih, dr. Guzelj, dr. Jakša, dr. Kamin, dr. Košir, dr. Kramarič, Rajko Pavlin, dr. Stacul, dr. Savnik in dr. Svajger 1400 Din. Znesek naj se dvigne pri blagajni »Jutra«.

s— Občni zbor krajevne Rdečice križa se je vršil v petek pod vodstvom predsednika dr. Kogoj. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je imela podružnica 59 članov in da ima 523 Din preostanka. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Kogoj, za I. podpredsednika duhovni svetnik g. Anton Kastelic, za II. podpredsednika župan Jože Zabkar, za tajnika Ivan Potokar, za blagajnika Leon Pirovec, za odbornike Hlebanja Franc, Tancar Martin, Popović Momir, Luckmann Karel, Čufer Andrej, Šrot Marija, Dacar Franciška in Vidmar Metka.

Iz Litije

i— Opozarjamo na današnji pevski koncert, ki ga priredi pevsko društvo »Lipa« v Litiji ob 15. v Sokolskem domu. Program obsega 18 umetnih in narodnih pesmi delno s spremljevanjem orkestra.

i— Smučarski večer v Litiji. Smučarski odsek litijskega Sokola je povabil vse članke na sestanek v Sokolski dom. Ob lepi udeležbi je otvoril večer načelnik br. učitelj Tauber Veno, nakar je predaval o smučarstvu učitelj br. Zupančič, ki je prisotne seznanil z zgodovino smučarskega pokreta. Predavatelj je posebno podrobno opisal Bloke z okolice, koder je pravi smučarski raj in koder je smučanje pravi ljudski sport. Omenjal je obilno in pristno bloško sportno nazivostvovje. Priporočal je pravkar izšlo brošuro šmarskega rojaka Rudolfa Badiure, ki je izdal »Smuško terminologijo«. Končal je: vsak Sokol naj bo tudi smučar! Br. Tauber je nato razglasil uradne rezultate prve litijske smučarske tekme in je razdelil zmagovalcem: članu br. Anžliju in naraščajniku Vebetu Dušanu lepi sokolski darili. Br. Zupančič pa je kot predsednik litijskega Fotokluba poklonil našemu Sokolu krasno povečano sliko s smučarskih tekem. Darilo je razstavljeno v izložbenem oknu Končarjeve trgovine.

Iz Hrastnika

h— Kino Narodni dom predvaja danes ob 14. in ob 20. film »Lov za milijoni«. Ob pol 17. prireda dolski gasilci igro »Brat Martine«.

h— Smučarski odsek Sokolskega društva priredi smučarski izlet iz Hrastnika čez Kal, Mrzlico, Krško planino in Sv. Planino v Zagorje. Zbirališče je ob pol 7. pred Narodnim domom.

h— Epidemija ošpic se še vedno širi pri najmanjših šolo-obveznih otrocih. Ko je bil prvi razred zaradi tega že zaprt, se je bolezen razširila tudi na drugi razred, kjer je število obolenih otrok naraslo že v petek na 39 odstotkov. S poukom v prvem razredu se bo lahko začelo že jutri.

h— Koruza za brezposelne. Od pomoči za siromašne kraje je odpadlo na občine Trbovlje, Dol in Sv. Krištof tri vagone koroze. Od tega dobila občina Dol in Sv. Krištof 12. Trbovlje pa 18 vagona koroze, kar je le mala pomoč za toliko število brezposelnih v trboveljski občini. Zupanstvo trboveljske občine je poslalo koroze v mlin v Zagorje, od koder bo dobilo te dni koroze moko in zдроб, ki bo razdeljen vsem brezposelnim v občinski pisarni.

Iz Konjic

nj— Krajevna organizacija JRKD v Oplotnici je bila ustanovljena v nedeljo 6. t. m. Gosp. dr. Mejak iz Konjic je obrazložil program vsedržavne stranke, notar gosp. Jerob itado pa je poročal o zasedanju banovinskega sveta. Organizacija obsega poleg občine Oplotnice tudi občini Kot in Oskoško. Odbor je: predsednik Petelinšek Franc, podpredsednik Pavlič Ivo, tajnik Sekirnik Maks, blagajnik Bergtze Franc; odborniki: Jerman Ivan, Stopar Jožef in Kruhar Jožef; nadzorni odbor: dr. Lauthner Gustav, Hmeljak Julij in Lipuš Josip. Članarina se je določila na 12 Din letno.

Iz Laškega

l— Sokolsko društvo je proslavilo 100 letnico Tyrševega rojstva 5. t. m. Podstara br. Potočnik je orisal Tyršev delovanje. Ostali sponori so izpolnili koncertne točke sokolskega orkestra in deklamacije.

Iz Slovenjgradca

sg— Gostovanje dramski odsek se je ustanovil pri našem Sokolu. Za predsednika je bil izvoljen br. Alfonz Debelak starejši.

sg— Nove legitimacije SPD se dobe pri društvenem blagajniku nadpoštarnju g. Elletzu. Vsak član mora prinesiti s seboj fotografijo.

Varujte Vašo kožo s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrupava. Nadragnite Vašo kožo večer vsaki preden, greste na počitek temeljito s Nivea-Creme. Ikanne postanejo s tem mladostno napete, koža pa močno in prožna. V eter in slabo vreme ji ne morejo več škoditi. Nadragnite pa tudi podnevi, preden odidete na prosto, lice in roke s Nivea-Creme. To krema namreč ne capuh nikoli sijati, tem vam nudi oni svaži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam! Najvišji učinek ali ceneje. Nivea-Creme Din 5.00—22.00 Jugosi. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

a— Koncert slovenske pesmi. Na splošno željo ponovi danes dopoldne pevski zbor Ferijalnega Saveza ob 11. v veliki unijski dvorani svoj koncert ob znižanih cenah. Prijatelji naše mladine, pridite!

a— Iz Glasbene Matice. Pevski zbor Glasbene Matice priredi jutri zvečer pri »Orlu« družinski večer v proslavo 60-letnice predsednika Glasbene Matice in gimnazijskega ravnatelja dr. Tominka.

a— Ljudsko gledališče Sokola Maribor-matice v Narodnem domu ponovi danes ob 15. uspešno pravilno igro v štirih dejanjih »Dolga, Debeluh in Bristrooke«. a— Sokolsko društvo na Pohorlju uprizar drevi ob pol 19. v dvorani br. Renčija komedijo v treh dejanjih »Učiteljica«. a— Žensko društvo v Mariboru priredi v dnevi 19. in 20. t. m. razstavo ženskih ročnih del.

a— Občni zbor ISSK Maribora bo v četrtek 17. t. m. ob 20. v lovski sobi pri »Orlu«.

a— Današnje nogometne tekme ISSK Maribor: SK Zeleničar ne bo zaradi zanesenega igrišča.

a— Dr. Valentin Vari, specialist za tuberkulozo, ne bo ordiniral jutri in v torek 15. t. m.

a— Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, tel. 23—58, lastnik in vodja kirurg dr. Černič. Najmodernejše urejen za operacije, zdravilni aparati: višinsko sonce, diametrijator, tonizator, žarnica »Hala«, Elektroelektro, zdraviljenje z radijem (pijača in kopeli). Cene zmerno!

a— Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Königova lekarna pri »Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

a— Plesni in gimnastični večer Erne Kovarčeve bo prihodnji petek 18. t. m. ob 20. v Narodnem gledališču. Na sporedu so razni plesi.

a— Pregled motornih koles. V garaži mestnega avtobusnega podjetja ob 23. t. m. ob 14. pregled vseh motornih koles iz mesta Maribora. Lastniki motornih koles naj prinese s seboj tudi potrdila o lanskem pregledu in potrdila o plačani banovinski taksi za lani in letos.

a— Licitacija. Jutri ob 9. bodo v skladu s mariborske glavne carinarnice prodajali na licitaciji razno trgovsko blago.

a— Dajte kruha našim ljudem! Policijsko predstojništvo vrši te dni tudi kontrolo nameščencev in dovoljenj tujcem za bivanje v naši državi v svrhu obnovitve.

Iz Trbovelj

t— Kino Sokol bo predvajal danes ob 16. in 20. zvočni film »Seviljski pevec«, Roman Novaro v glavni vlogi.

Iz Slovenske Bistrice

sb— Licenciranje bikov bo za naš okraj 31. t. m. ob 9. na Spodnji Polskavi, ob 13. pa na sejmšču v Slovenski Bistrici. Dne 1. aprila bo ista komisija poslovala ob 8. na Stetenbergu, ob 13. pa v Poljčanah.

Iz Ljutomera

lj— Kmetijska nadaljevalna šola bo končala 2. letnik v soboto 19. t. m. s slovesnostjo, ki bo ob 9. v telovadnici meščanske šole. Vabljeni!

Iz Gornje Radgone

gr— K tukajšnji carinarnici je dodeljen carinski pripravnik g. Dragiša Drasko. Upokojen je nadzornik finančne kontrole in vodja tukajšnjega glavnega oddelka g. Fabjan Anton.

Iz Soštanja

š— Krajevna protituberkulozna liga v Soštanju bo imela občni zbor v torek 15. t. m. ob 20. v Zadrženem domu. Vabljeni je članstvo in ligi naklonjeno občinstvo.

Iz Ptujja

j— Moška in ženska podružnica CMD bosta imeli redni občni zbor 19. t. m. s pričetkom ob 20. v Narodnem domu. Opozarjamo zlasti na zanimivo poročilo zastopnika glavnega odbora.

j— Praški kvartet (Zikovič) bo koncertiral pri nas v petek 18. t. m. ob 20. v dvorani Glasbene Matice. Na sporedu bodo Haydnov kvartet št. 8 v D-duru, Ravelov kvartet in Schubertov kvintet. V kvintetu bo sodeloval naš odlični čelist Čenek Sedlbauer. V nedeljo 20. t. m. ob 18. bodo Zikovič igrali v minoritski cerkvi. Občinstvo vabljeni!

j— Kino. V nedeljo ob pol 19. in pol 21. se bo predvajala veldrama »Žena in njena igracka«.

Iz Novega mesta

n— Francoski krožek ima svoj letošnji redni občni zbor jutri ob 17.30 v društvenem lokalu, gimnazija, I. nadstropje. Vabljeni vsi člani društva.

n— Kino »Dome« v Sokolskem domu predvaja danes v nedeljo ob 15. in 18. in 20.15 komedijo v zvočnem filmu »Vihar v časi vode«. Film je poln komičnih in duhovitih zapletljivcev. Predigra zvočna.

Iz Prekmurja

pm— Javno kopališče. Kakor čujemo, je javno kopališče v novem Zdravstvenem domu v Murski Soboti gotovo želja prebivalstva, da se čimprej odpre.

pm— Krajevna organizacija JRKD v Tešanovcih se je ustanovila. Izvoljen je bil odbor: predsednik Kühr Stefan, podpredsednik Lipič Jožef, tajnik Šolski upravitelj Hribar Ivan, blagajnik Hribar Stefan.

pm— Tiho in požrtvovalno je delo Kola jugoslovenskih sester v Murski Soboti. Vse leto zbirajo članice darove, prirejuje igre in koncerte za pomoč siromašnim. Baš v teh hudih časih je tako društvo nad vse potrebno. Račun o njihovem delovanju naj ne bo nikomur tajnost. KJS v Murski Soboti je lani priredilo velik dobrodelni koncert, Miklavžev večer, tri nabirale akcije in še druge prireditve, a članice same so pobirale prostovoljne prispevke za obdaritev siromašne dece o božicu Razumevanju obstajata in agnosti odbora se je zahvaliti, da je Kol lahko obdarilo o božicu 280 najsiromašnejših učencev in dijakov z obleko in obutvijo in 30 družin z živili. Zato je bilo potrebno 15.000 Din. K tej vsoti sta prispevali tudi banska uprava in domača občina. Poleti je poslalo društvo na svoje stroške dva siromašna bolehalna otroka na morje. Število članic znaša 151. V kratkem bo KJS otvorilo trimesečni gospodinski tečaj. Iz podatkov je razvidno, da je bilo delovanje društva v preteklem letu pod predsedstvom ge. Vrančičeve prav intenzivno.

Novi grobovi

Včeraj je umrl v Hrastniku v starosti 72 let g. Ivan Kiler, vpokojeni nadzornik kemične tovarne, ki je služboval dolgi 36 let od ustanovitve tovarne ter je užival svoj pokoj samo tri leta. Blagi pokojnik je bil še v svoji visoki starosti vnet planinar lovec in fotoamater. Vsi njegovi sinovi so v uglednih pozicijah. Tako je eden ravnatelj strokovne šole za steklarstvo v Haidi CSR, Peter pa je majlor kraljevske garde in adjutant Nj. Vil. kraljice Marije. Pogreb zaslužnega pokojnika bo jutri ob pol 9. iz hiše lastnosti na dojsko pokopališče. — Smrtina kosa je ugrabila go. Marijo Čremošnikovo, ugledno posestnico v Sent Janžu na Vinski gori ter mater zdravniku dr. Vinka Čremošnika v Gornji Radsoni. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Sokolstvo

Prva smučarska tekma sokolske župe v Celju

Tudi celjska župa je letos ozivila smučanje, panogo, ki je bila v župi dosedaj premalo upoštevana. Župni smučarski referent je organiziral tudi smučarsko tekmo, v naši župi prvo te vrste. Dasi je v župnih društvih smučarstvo šele v povoj, se je kljub temu odzvalo zelo veliko tekmovalcev in zunanjih društev, izmed katerih so dosegli nekateri celo odlične uspehe. Župa je dobila s tem zagotovilo, da so se edine resno oprijete te panoge in obeta, da bo zvela prihodnje leto velik razmah. Pri tekmi je znašala proga na daljavo pri članih 8 km, za ostale oddelke 4 km. Proga je bila izpeljana pri Celjski koči, kjer je bil stari cilj, se vila po mestnem logu, do visokega Tovsta nazaj do cilja ter nudila povsod krasen razgled po nižje ležajočih krajih. Vsišinska razlika je znašala 200 metrov. Snežne prilike so bile zelo ugodne. Ob krasnem solnčnem jutru se je pričela viti dolga karavana do 200 smučarjev proti koči, kjer so bili pozdravljeni s poklanjanjem topičev. Točno ob napovedani 11. uri se je pričel start 40 članov, ki so odhajali s polminutnim presledkom. Po napetem pričakovanju je prvi došel na cilj brat Grželič Franc iz Skofje Loke, ki je tekmoval izven konkurence. Prevzelo je progo v času 36' 15". Župno prvenstvo si je priboril brat Kovac Cvetko v času 36' 43", drugo mesto Tkalčič Rudolf v času 38' 24", oboje iz Celja in tretje mesto Kocih Ciril iz Velenja v času 38' 27". Izmed članic, ki jih je tekmovalo samo sedem, je bila prva Gradisarjeva Mira s časom 23' 16", druga Karbova Cirila v času 23' 38", tretja Stegu Lili v času 24' 35", vse iz Celja. Četrto mesto je zasedla s. Kukec Sonja iz Zaleca v času 25' 42". Pri naraščajočih, ki jih je tekmovalo 6, je zavela prvo mesto Hilergerjeva Nesti v času 22' 20", drugo Flerinova Herta 26' 55", tretje Subičeva Brna 31' 07". Številno je bil zastopani tudi naraščaj, 33 fantov. Prvo mesto je zasedel Inkret Leopold 20' 29", drugo Mejavsek Mirko v času 21' 26", tretje Mikulietič Branko v času 22' 01", vsi iz Celja. Zanimanje za tekmo je bilo zelo veliko in so številni gledalci vztrajali pri cilju do konca tekme. Organizacija tekme je bila brezhibna, čemur so pri pomogli poleg domačih organizatorjev br. Grobelnika, Novaka iz Poljske, tudi br. Venuti iz Maribora in br. Cesen Ivan iz Ljubljane, ki je obenem zastopal tudi Sa vez SKJ. Vsa prireditelje je zapustila v tavnosti mogočen vtis.

Savezna prednjaška šola v Mariboru je v okviru svojega programa priredila v dneh 14. do 27. februarja smučarski tečaj na Peci. Tečaj je bil obvezen za vse tečajnike. Tečaj se je udeležilo 46 tečajnikov, eden se tečaja ni mogel udeležiti, ker je zbolel. Tečaj so vodili 4 učitelji. Kot gost se je tečaja udeleževal tudi en brat iz Vraždina. Stanovanje in hrano je oskrbelo Slovensko planinsko društvo Mežica—Crna. Stanovanje je bilo v Uletovi koči. (1654 m). Ob tej priliki se vodstvo zelo zahvaljuje SPD v Mežici na skrbi in naklonjenosti, ki jo je pokazalo ob priliki tečaja. Enako smo dolžni hvaliti upravitelja rudnika v Mežici za brezplačni prevoz po rudniški železnici. Tečajniki so bili po sposobnosti razdeljeni v vrste. Napredovanje tečajnikov je bilo odlično. Že v nekaj dneh smo videli razne figure. Držneži so se lotevali že skorov. Po nekaj dneh vadbe so se vršili že krajši izleti. Pod vodstvom bratov učiteljev so se vršili izleti na Malo Peco, Kordežovo glavo. (2114 m) itd. Celodnevni izlet se je vršil 23., in sicer preko Topje na Crno in nazaj na Peco. Zdravje tečajnikov je bilo vse čas povoljno. Razen malenkostnih poškodb, katere mora prenesti vsak tečajnik, ni bilo hujših nesreč. Disciplin je bila dobra. Pri odhodu iz Meziške doline so si tečajniki ogledali topolnico in druge rudniške naprave v Zervaju. Prisostvovali so tudi smučarski tekmi med sokolskim društvom Zervaj in zimskosportnim odsekom SPD v Mežici. Ob tej priliki jih je bratsko sokolsko društvo Zervaj pogostilo. Za gostoljubje jim izrekamo sokolsko zahvalo. 28. februarja so se udeležili smučarske tekme sokolskega društva Mariborica in dosegli lepe uspehe.

Predvdorski sokolski smučarski odsek je priredil v nedeljo 28. februarja smučarsko tekmo, prvo v našem kraju, pod vodstvom br. Majnika. Imenovani je trasiral 8 km dolgo progo delno po ravnom, po večini pa po gozdnem in hribovitom okoliškem terenu, ki je zahtevala za tekmovalce kot začetnike precej preizkušnje. Tekmovalci je bilo 10. Start in cilj je bil pred šolo. Ugotovili so se prav lepi rezultati. Prvi je dosegel cilj učitelj br. Majnik (36 min 25 sek. — 90,75 točk) izven konkurence za nagrade. Prvenstvo je odnesel kot drugi na cilju br. Bukovnik Anton iz Tupalec (40 min 48 sek. — 77,6 točk), ki je dobil prvo dano. Poleg tega se je razdelilo še 5 manjših daril med ostale tekmovalce, ki so z zaporedoma dosegli cilj. Zanimanje za smučanje je pri okoliščini zelo veliko, staro in mlado se zanima a ta zdravi sport. Z nastopom druge zime se bo kader predvdorskih smučarjev zelo povečal. V nedeljo 6. t. m. je priredil sokolski gledališki odsek Cankarjevo dramo »Kralj na Betanovci« v režiji br. Majnika. Kljub težkim vlogam in kratkemu času je izpadla uprizoritev prav zadovojno. Učenci bi, da pri posejanju iger ne izostajajo člani.

Sokolsko društvo Koprivnik je priredilo v nedeljo smučarsko tekmo. Oglašilo se je veliko število tekmovalcev kljub najslabšem snegu. Proga je bila dolga 6 km in zelo strma. Doseženi so bili prav dobri rezultati, če upoštevamo mizerne snežne razmere in tekmovalce začetnike. Prvi je prišel Heberle Martin v času 37 min, za njim pa v kratki razdalji Stare Anton, Heberle Stefan, Jeklar Viktor in Stare Jakob. Društvo je razdelilo med prvih pet tekmovalcev primerna darila. Poleg tega društvo pripravljalo novo veseligr. predšnjo pa bo v kratkem ponovilo. Vabimo prijatelje, da se udeležijo predstave.

Sokol v Rušah je imel občni zbor, ki ga je vodil starosta br. Bučar. Po tajniškem poročilu so sledila podrobna poročila o delu v preteklem letu, ki je bilo izvršeno v 6. odsekih. Novano so bili ustanovljeni dramski odsek (br. Stani), glasbeni (br. Crnko), smučarski (br. Inž. Teržan) in lutkovni (br. Sornik). Izredno marljivost je pokazal prednjaški zbor pod vodstvom bratov Werka in Dogenika. Društvo je imelo javni nastop, društvene tekme, akademijo, štirikrat je sodelovalo drugod, udeležilo se je okrožno zletu z 58 in župnega zletu z 48 tekovalci. Pri župnih tekmah smo dobili pri gojenkah župno prvakino in tudi druge vrste

so se prav dobro plasirale. Iz poročila br. Teržana smo razvideli, da se smučarska panoga goji z veliko vnemo in smo pri župnih tekmah tudi dobili v naraščanju župnega prvaka. Iz poročila prosvetarja br. Crnka je bilo razbrati, da je prosvetni odsek deloval v tesni zvezi s prednjaškim zborom. Velika pridobitev za vzgojo mladeži je lutkovno gledališče, ki nam ga je omogočil Češki klub v Mariboru. Manj razveseljivo je bilo poročilo blaginika br. Lamprehtja, ki je pokazalo težaven emotni položaj društva. Tajnik br. Šeško je podal kritičen pregled celotnega društvenega dela, ki je pokazal prav lep napredek. Sedaj imamo lastni dom, brez katerega ne bi mogli kljub velikim požrtvovalnosti sokolskih delavcev doseči tako lepih uspehov. Prvenstveno moramo imenovati br. Pogačnika, kateremu se imamo za hvaliti, da dom sploh imamo. Tvorica za dušik in pa ruska občina sta notranje prostore in telovadnico vzorno uredila, gledališkemu odseku pa je dala mariborska Posojilnica v Narodnem domu svoj oder. Vsem naša zahvala. Župni delegat br. Tomažič je izrekel posebno pohvalo društvu. Nova uprava: starosta Bučar, tajnik Šeško, blaginik Lampreht, načelnik Dogenik, načelnica Preserjeva, smučarski odsek inž. Teržan, prosvetni Crnko, oder Stani, glasbeni odsek dr. Zorec — Crnko, lutkovni Sornik.

Tržiško sokolsko društvo si je napravilo točen program prosvetnega dela, ki se v celoti izvaja. V pravkar minulem mesecu je bilo vsega skupaj 6 prireditve. Kinopredavanje je zavel najlepši in edini slovenski planinski film »V kraljestvu Zlatogorja«, ki se je predvajal štirikrat ob razprodani dvorani. Kinopredstave v splošnem ne prinašajo sokolskemu društvu omembe vrednih dohodkov, kajti predstave se vrše v tuji dvorani in stroški so tako veliki, da je društvo prav zadovoljno, če k predstavi ne doplačuje. Drugo predavanje je bilo »O naših carinah«. Predaval je br. Ivan Kališnik, strokovnjak na tem polju. Predavanje ni bilo najbolj obiskano, največ je bilo mladine, ki je s pridom poslušala poučna izvajanja predavatelja. Sokolski diletantje so nam zaigrali za konec predstava burko »Lumpacij vga-bunda«, ki je zbudila salve smeha in veselja, dalje so nam predstavili dramatika dr. Alojzija Kraighera, čigar »Školjka« je napravila na številne posetnike prav globok vtis. Igralci so se pa sploh zelo potrudili, prav posebno pa je ugajala s. Papovova, ki je igrala težko vlogo Pepine pretresljivo resnično in lepo. Vsem igralcem izrekamo priznanje za njihov trud v letošnji sezoni. Prijatelji lepe glasbe so imeli ob tretjem koncertu sokolskega društva prav poseben užitek. Nastopila je zopet odlična koncertna pevka g. Schieckova, dalje nadbudni tenorist g. Mladenović iz Zagreba, koncertni duo na gosli br. Kerne in dijak Zavonil, društveni orkester je ponovno pokazal svojo izvežbanost in moški zbor Bralnega društva je zopet utrdil svoj stari sloves. Nežna mladina je imela svoj popoldan pravilno, ki jih je tokrat pripovedovala s. Jelca Zagarjeva tako gniljivo, da mladina kar ni hotela iz sobe, dokler ji ni obljubila, da bo zopet pričarala kraljice in v kraljice pred mlade duše drugje. Praznik za vse članstvo pa je bila Tyrševa akademija, na kateri so nastopili vsi oddelki društva razen moške dece, ki zaradi smuške sezone ni prišla do redne telovadbe v telovadnici. Na tej akademiji je prav posebno ugajala ženska deca s svojimi izredno posreženimi vajami raznih gibov in iger. Člani so nastopili s praškimi vajami, članice prav tako in še posebej 6 plesni valčka in mazurke, moški naraščaj z vajami devetorice, ženski pa z zletnimi vajami. Člani so dalje nastopili tudi z višinskimi vajami na krogih in želi viharno odobravanje. Društveni orkester je poživljal akademijo, dijaki II. razreda meščanske šole pa so podali melodeklamacijo od A. Arinskega na Turgenjeve besede z globokim razumevanjem. Prav posebno je ugajala s. Milica Pretnarjeva, ki je zaigrala Griegovo »Prebujenje« z veliko dovršenostjo. Slavnostni govornik je podal kratek življenjepis dr. Mirolava Tyrše, orisal njegov pomen za Sokolstvo in s tem za Slovane sploh in pozval nad 300 navzočih obiskovalcev, da se poklonijo manom velikega sokolskega ustanovitelja. V svojem govoru se je spomnil tudi rojstnega dne predsednika CSR T. G. Masaryka, kateremu je zbor zaklical trikratni Zdravo! Vse sokolske prireditve pa zmerom bolj in bolj dokazujejo, da je tržiški Sokolski dom svojo nalogo dovršil, da je za sedanjí društveni razmah na vseh koncih premajhen in presen. Društvena uprava se resno peča z vprašanjem novega Sokolskega doma. Izvolila je že poseben gradbeni odsek, ki je storil že prve korake in odredil nabiranje stavbnega fonda, ki znaša trenutno že skoraj 10.000 Din. Na vsak način spada Sokolski dom nekam v sredino našega mesta, kjer bi bili dani vsi pogoji za še intenzivnejše delo, kakor ga je letos naše društvo razvilo. Priprani smo, da bo društvena uprava, odnosno gradbeni odsek našel in te zagate posrečen izhod in da bomo imeli v najkrajšem času priključiti nov in svojem namenu primeren dom v Trzinu samem.

Smučarski odsek sokolskega društva Mojstrana je priredil v nedeljo 6. t. m. tekmo v smučarskih likih, katere se je udeležilo 11 članov, 3 članice in 8 naraščajočkov. Ker so bila južna pobočja domala kopna, zato se je trasiralo progo nad Mojstrano, kjer so položajša pobočja in zaradi tega niso za to panogo smučanja posebno prikladna. Tudi snežne razmere niso bile najidealnejše, ker je ta dan padlo precej južnega snega. Proga je bila dolga približno 1 km. Prvi je došel od članov Klančnik Alojzij v 1.12, od članic Rabič Minca v 2.2, od naraščajoč Rabič Alojzij v 1.25. Pred slalom tekmo so tekmovalce članice smučarke začetnice na progi 2 km in je dospela prva Eržen Malči v 22.40. Vodstvo obeh tekem je bilo v rokah br. Rabiča Maksa, ki je obe tekmi dobro organiziral, domače prebivalstvo je pa z zanimanjem sledilo poteku tekmovalcev. — Dramatični odsek Sokola je ponavljal 6. t. m. dramo »V stolpu« z znano vstopnico. Čisti dobiček je namenjen v prid brezposelnim občanom. Pričakujemo, da bodo tudi druga društva podprla pomožno akcijo in sledila sokolskim vzgledom.

Novo sokolsko četo smo dobili v dravinjskem sokolskem okrožju, ki šteje sedaj že 10 edinic. Sokol iz Konjic je namreč v nedeljo 6. t. m. ustanovil četo v Konjiški vasi, h kateri je pristopilo takoj ob ustanovitvi 46 četnikov. Ustanovna skupščina se je vršila v Kolaričevi gostilni. Udeležila se je zborova večja delegacija Sokola iz Konjic. Staršina br. dr. Mejak je obrazložil sokolsko idejo in

organizacijo, nakar je bila z navdušenjem predlagana župni upravi v odobritev naslednja uprava: staršina Ajdnik Franc, podstaršina Leskovar Janko, tajnik Kline Franc, načelnik Pavlič Anton, podnačelnik Javornik Anton, blaginik Kolarič Ivan, odbor: Kronekar Ignac, revizorja Berglez Franc in Levart Franc, vsi posestniki, odnosno posestniški sinovi iz Konjiške vasi, Brega in Blata, za katere tri vasi je četa ustanovljena. Četniki bodo do nadaljnjega telovadili v telovadnici konjiškega Sokola.

Sport

Slalom tekme

za prehodni srednješolski pokal

razpisuje SK Ilirija. Tekme se lahko udeležijo dijakii srednjih šol v skupinah iz zavodov. Najmanj 5 dijakov tvori skupino enega zavoda. Ocenil se vsak tekmovalac, vendar pride za placement skupin v postev le skupna ocena prvih štirih tekmovalcev vsake skupine. Pokal si pribori moštvo zavoda, ki doseže dve sezoni zaporedoma ali trikrat v presledkih največje število točk. Za izvršitev tekmovalca je potrebna prijava najmanj štirih zavodov. Skupina, v kateri nastopi tekmovalac, ki ne bi bil srednješolec, se diskvalificira. Tekmuje se po pravilniku JZSS za slalom. Tekma se bo vršila 20. t. m. pod Zelenico na gornjem plazu. Samo pismene prijave je vložiti najkasneje do 15. t. m. do 12. na Smučarsko sekcijo SK Ilirije, Ljubljana, kavarna Evropa. Prireditelj si pridržuje pravico spremembe programa in eventualnih propozicij. — Slalom za ostale posameznike bo priredila Ilirija istotam in istočasno. Ocenjujejo se posamezniki in ne moštva. Prijave s prijavnino 10 Din se sprejemajo kot zgoraj.

Službeno iz LNP. V smislu sporočila Mo LNP v Mariboru se za danes odredene prvenstvene tekme zaradi zasneženih igrišč odlagajo, in sicer na 19. marca (Svoboda: ASK Primorje, Ljubljana in Ljubljani in Zeleničar: I. SSK Maribor v Mariboru). — Predsedstvo.

Tekmo v smuku bo priredila Ilirija za prehodno ljubelsko darilo barona Borna, »kozorogov rog« v soboto 19. t. m. Start na vrhu ljubelske ceste ob 11. dopoldne, cilj pri cerkvi sv. Ane. Dolžina proge znaša 2,4 km, višina razlika 540 m. Srebrni kozorogov rog postane lastni zmagovalca po dveh zmagah zaporedoma ali po treh v presledkih. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Pravico starta imajo vsi, tudi neorganizirani smučarji. Prijavnino 10 Din je plačati obenem s prijavo. Zrebanje startnih števil ob 8. zjutraj pri »Cestartju«, nakar je ob 9. skupen odhod na start. Samo pismene prijave sprejema do 17. t. m. do 18. Smučarska sekcija SK Ilirije, Ljubljana, kavarna Evropa. Naknadne prijave pa pri »Cestartju« pri sv. Ani do zrebanja.

Vse kapetane srednješolskih slalomov, ki se udeležijo slalomov v Trzinu 20. t. m., poziva SK Ilirija na sestanek v torek ob 19. v klubski sobi kavarne Evrope.

SK Bratstvo (Jesenice) obvešča članstvo, da se bo vršil redni letni občni zbor kluba 17. t. m. ob pol 20. v restavraciji g. Legata na Jesenicah z naslednjim dnevnim redom: čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila predsednika, tajnika, blaginika, gospodarja, pregledovalcev računov, načelnikov posameznih odsekov (in to nogometnega, zimskosportnega, kolesarskega in ženskega), volitev nove uprave, samostojni predlogi (razgovor o proračunu za tekoče leto, predlogi posameznih odsekov itd.) in slučajnosti. Pozivamo članstvo, da se občnega zbora udeleži. Člani, ki se niso poravnali članarine, naj isto nemudoma poravnajo, oziroma se v to svrhu zglašijo 16. t. m. in eno uro pred pričetkom občnega zbora pri blaginiku, sicer dotični v smislu pravil nima glasovalne pravice na občnem zboru. Ako glavna skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepčna, se bo vršila pol ure pozneje, ki bo po § 11. klubovih pravil sklepčna o vsakem številu navzočih. Pričakujemo z ozirom na važnost in obsežnost zborovanja mnogobrojno udeležbo članstva vseh odsekov kakor tudi podpornega in ustanovnega članstva vabijo se pa k udeležbi tudi vsi ožji prijatelji in pristajali kluba. Pri tej priliki se bodo porazdelile vsem zmagovalcem diplome.

Sodniški izpiti za smučarske skoke. Mariborski zimskosportni podsavez sporoča, da se bodo 17. t. m. opravljali sodniški izpiti sodnikov za smučarske skoke v Mariboru. Izpiti bodo teoretični in praktični ob 16. na novo zgrajeni skakalnici v Betnavi pri Mariboru. Prijave naslovite na Mariborski zimskosportni podsavez. Izpiste smejo opravljati le izprašani sodniki za smučarski tek.

Prijateljska tekma Ilirija: Slovan, najavljena za danes ob 10. dopoldne, odpade zaradi zasneženega igrišča.

TSK Slovan. Redni treningi vsako sredo in petek v telovadnici na Ledini. Vsi člani naj jih redno posejajo.

Motokolesarski klub Ilirija vabi vse dirkače letošnjega motoklošjeringa na Bledu in člani na razdelitev nagrad in kolajn danes ob 15. v restavraciji »Kušare na Viču« pri Dolgem mostu. — Vse članstvo in ostali sportniki naj se sigurno udeležijo sestanka 14. t. m. ob 20. v klubskih prostorih Motokluba Ljubljane, hotel Miklič. Razpravljalo se bo o novi taksi tarifi na motorna vozila. Zadeva je za motokiliste zelo važna in nujna, zato prosimo članstvo in sportnike, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo!

Pregnan nočni vlomilec

Škofja Loka, 12. marca.

Vdovo po finančnem pregledniku Marijo Gončarjevo, stanujočo na Poljanski cesti, je večeraj okrog pol dveh zjutraj zbudil iz spanja nenaden ropot, ki je prihajal iz sosednje sobe. Gospe je brž šinilo na um, da ustebe biti v hiši kak nepridiprav in hoče vdreti v sobo, v kateri nihče ne biva. Z udarci ob zid je zbudila gospa hišnika Fojkarja. Ta je brž pohitel v izbo, iz katere je prihajal ropot. Fojkarju se je nudil čuden pogled. Na oknu je slonel človek, ki se je pripravljal, da vdre v sobo. Zunanje okno je zlikovec že odstranil, pri notranjem oknu pa je razbil šipo in si tako pripravil pot. Čim je vlomilec zagledal Fojkarja je planil v noč in izginil v hrastniško grapo.

O predrednem svedrovcu so bili obveščeni takoj orožniki, ki so zasledovali begunca skoraj dve uri daleč v grapo. Izslediti ga pohajajo niso mogli.

Politična organizacija Belokrajine

Ustanovitev sreskih organizacij JRKD za črnomeljski in metliški srez — Lepa udeležba iz vseh belokrajinskih občin

Črnomelj, 10. marca.

V nedeljo popoldne se je vršil v hotelu Lackner občni zbor sreske organizacije nove vesdrževne stranke za črnomeljski srez. Zborovanje je otvoril in vodil g. župan Karel Müller, ki je pozdravil vse navzoče in posebno še člana banovinskega sveta g. Evgena Lovšina in odposlanca pripravljalnega banovinskega odbora g. ravnatelja Juga. Zahvalil se je delegatom, ki so prispeili v tako velikem številu (nad 150) iz vseh občin sreza, čeprav je bilo vreme skrajno neugodno.

Prisrčno pozdravljen je spregovoril g. ravnatelj Anton Jug, ki je najprej opravil delo narodnega poslanca g. Makarja, da se zaradi proračunske razprave v Narodni skupščini ni mogel udeležiti zborovanja. Očrtal je nato razvoj našega političnega življenja od osvobodjenja naprej, naglasil pomen volitev dne 8. novembra, orisal delo Narodne skupščine in prešel na ustanovitev nove vesdrževne in vsenarodne stranke, ki naj združi državljane dobre volje brez ozira na prejšnjo strankarsko pripadnost. Razložil je ustroj in program nove stranke pri čemer je zlasti poudaril važnost krajevni obzorov.

Razvila se je živahna debata, nakar je bil pri volitvah izvoljen sreski odbor, predlagan od volilnega odseka, ki so ga tvorili župani vseh občin črnomeljskega sreza. Izvoljeni so bili: za predsednika g. Karel Müller, za podpredsednika g. Josip Fabjan, za tajnika g. Josip Vardijan, za blaginika g. Josip Persak, za odbornike gg.: Spiro Vranković, Janko Strugar (vsi dosedaj imenovani iz Črnomlja), Jakob Springer iz Petrove vasi, Janez Butala iz Butoraja, Peter Matković iz Golke, Jože Stručelj iz Gribelj, Janko Müller iz Loke, Alojzij Stonič iz Doblje, Anton Sever iz Semeča, Stanko Novak iz Preloke, Jurij Šute iz Brezovice, Jože Smale iz Laz, Mate Petek iz Velikih sel, Stevo Vrlinč iz Bojanec in Maks Lateiner iz Kote.

Član banovinskega sveta g. Evgen Lovšin je poročal o raznih aktualnih vprašanjih črnomeljskega sreza, zlasti o elektrifikaciji, o kmetijski šoli v Črnomlju, o kuluku, o vinogradništvu, posebno obširno pa o pomožni akciji za pasivni črnomeljski srez. Razvila se je živahna debata, ki jo je zaključil g. šolski upravitelj Saša Dominik z zahvalo poročevalcem in s pozivom na složno delo za blagor vsega naroda in vse države.

Predsednik g. Müller je zaključil skoro tri ure trajajoče lepo uspešno zborovanje.

★

Metlika, 11. marca.

Preteklo nedeljo si je tudi metliški srez ustanovil svojo organizacijo JRKD. Zborovanje se je vršilo ob 10. dopoldne v občinski pisarni v Metliki ob obilni udeležbi zastopnikov vseh občin. Otvoril ga je g. Iv. Malešič, ki je v imenu pripravljalnega odbora pozdravil vse zborovalce in predlagal za predsednika zborovanja g. banovinskega svetlovalca Martina Bajuka iz Božakova.

Živahno aklamiran je g. Bajuk sprejel predsedstvo in pozdravil zborovalce tudi v imenu nar. poslanca g. Daka Makarja, ki je bil zaradi računske razprave v Narodni skupščini zadržan v Beogradu. Pozdravil je tudi delegata banovinskega priprav. odbora g. direkt. Juga iz Ljubljane, ki je nato v svojem govoru očrtal politični položaj, zlasti pomen 6. januarja 1929 za našo državo. Dotaknil se je hude gospodarske krize, ki je zavladala po vsem svetu in pograbila tudi našo državo. Bog ve ali bi se ji mogli upirati vsaj tako, kakor se ji, ako ne bi bil naš vladar s svojim energičnim korakom naredil konec vse razdižnim strankarskim prepričom. Volitve 8. novembra so pokazale, da se vse prebivalstvo tega zaveda. Zato je bila tudi udeležba tako ogromna.

V nadaljnjih izjavljanjih je govoril g. Jug o pomenu, o nalogah, o programu in organizaciji nove stranke. Zaključil je s pozdravom vsem zborovalcem, borcem za novo delo in novo življenje.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor sreske organizacije JRKD za predsednika: Julij Koninč iz Metlike, za podpredsednika Martin Plut iz Gornje Lovke in Dušo Dučić iz Radatovičev, za tajnika Lojze Franz iz Metlike, za blaginika Leopold Gabrielian iz Metlike, za odbornike pa: Ivan Malešič in Slavko Pretnar iz Metlike ter Peter Pezdirc (Krasine), Janez Pečarič

Pomen

naše vojne mornarice

(Iz govora poslanca R. Pustoslemška v Narodni skupščini.)

V proračunski razpravi v Narodni skupščini je v ponedeljek govoril tudi narodni poslanec gornjegrajskega sreza g. Rasto Pustoslemšek. Svoja izvajanja je posvetil naši vojni mornarici, ki je življenjske važnosti za zavarovanje najlepšega dela naše države. Krediti, določeni za njo v novem proračunu, so premanjhi, saj obsegajo komaj desetino skupnega proračuna naše narodne obrambe.

Po udeležitvi — je nadaljeval posl. Pustoslemšek — je postala naša kraljevina pomorska država z dolgo obalo. Ta ne privlači le tisočev turistov in ne polni samo svetovnega časa, ampak je članki in ilustracijami o svojih lepotah, marveč nam predvsem daje možnost, da vidimo pomorsko politiko, da svoje surovine po največjem potu prevažamo na svetovna tržišča in da se razvijamo v pomorsko državo, ki se ji odprta vrata v široki svet. Toda ta naša obala še danes, po skoro 14 letih svobodnega življenja, nima prave obrambe. Dočim druge pomorske države na raznih konferencah razpravljajo o znižanju pretiranih izdatkov za ofenzivno oboroževanje na morju, mi nimamo niti mornarice za najnujnejšo obrambo.

V svojem obširnem prebivalstvu imamo odlične pomorce, ki so bili od nekdaj jedro in ponos vojnih in trgovskih mornaric vseh držav, ki so gospodarile nad našo obalo. Danes, ko imamo svobodno jugoslovnsko morje, na katerem brodari naš pomorec pod svojo zastavo, naš pomorec nima svoje vojne mornarice, s katero bi mogel v primeru vojne braniti vsakomur dostop na naše otoke in našo obalo. Med 24 državami, ki se v svetu smatrajo za pomorske države, smo mi na zadnjem mestu. Na osnovi ženevskih podatkov znaša tonaza naših vojnih ladij komaj 4.700 ton, dočim izkazujejo isti podatki za Italijo nad 400.000 ton, torej stokrat več, za sosedno Grčijo pa 53.000 ton, torej desetkrat več.

V Ženevi nismo razpravljali o možnosti ukinitve podmornic. Ne vem, ali bo do tega prišlo, ako pa pride, bomo izgubili prav vsako obrambo svoje obale in ostal nam bo en edini brod s 1.800 tonami. Nič sam veliki Nelson s tem brodom ne bi mogel pregnati sovražnika, ki bi hotel napasti našo obalo. Zato moramo čimprej stvoriti močno obrambno brodogradnjo. Potrebno nam je ravno tako in še mnogo bolj kakor drugim državam, da z njim očuvamo varnost naše obale, zaščitimo naše interese na morju, olajšamo delo naših trgovskih mornaric, a posebno sedaj, da damo zaposlitve naši industriji in pomagamo tiščem brezposelnim. Mi smo miroljubna država, mornarice ne rabimo za napad, rabimo jo pa za uspešno obrambo tega, kar imamo. Tudi mi moramo priti do stanja, ko ne bo smel nihče nekaznovan in brez velike opasnosti za sebe navliti na naš teritorij. Nihče nam zaro ne more zameriti, ako izgradimo svoje defenzivno brodogradnjo, ki nam je nujno potrebno, saj tudi pri največji razorožitvi ne moremo ostati brez obrambe na morju.

Poslanec je zaključil svoja izvajanja: »Izjavljam, da imam polno zaupanje v našo narodno vojsko in mornarico in v njeno vodstvo, ker vem, da se moštvo zares vzgaja v narodnem jugoslovnskem duhu in da bom glasoval za proračun ministrstva vojske in mornarice.«

Govor je bil sprejet v zbornici z velikim odobravanjem. Stenografski zapisnik pripominja koncem govora: »Buren aplavz, ploška tudi minister vojske in mornarice general Stojanović.«

Kraljestvo mode

Modna slika iz Monte Carla

Dasi so casopisi prerokovali, da v teh dneh gospodarske krize ne bo nihče imel smisla in niti denarja za razkošje predpomladnih počitnic na Rivieri, vendar so se šetališča na Côte d'Azur tudi letos prav gosto obijudala. Seveda je letos nekoliko manj tujcev kakor običajno, toda slika, ki se nam nudi na tem šetališču mednarodne elegancije, ni prav nič utrpela na svoji zanimivi pestrosti.

Nova moda, ki so jo pokrenili najznamenitejši modni saloni Evrope in Amerike, mora na Rivieri prestati odlično preizkušnjo. Šele tu se praktično izkaže, katere izmed številnih novih idej in pobud občinstvo sprejme ali zavrne. Ravno na Rivieri imamo priliko opazovati, kako odlično posejajo elegantne žene same v nadaljnji razvoj mode.

Kolikor moremo že sedaj presoditi, je novi modni slog enostaven in vendar originalen ter se nam priljublja že na prvi pogled po izbiri barv in mirni sigurnosti kroja. Posebnega uspeha so doleteli razni kontrastni učinki, kakor aparne sestave črne-belega, modro-belega, beže-zelenega, rjavo-svetlo modrega tvoriva.

Kakor vedno ob pričetku sezone, vzbujajo tudi topot največjo pozornost plašči. Kroj in izdelava plašča zavzeta letos popolnoma od okusa nositeljice in imamo zato v tem pogledu toliko raznih variant, da niti ne moremo govoriti o določeni modni smeri.

Mladostno gracijskim postavam pristojna najboljše plašč, ki sliči obleki in je letos jako moderen. Naša srednja slika kaže takšen model, ki zasluži največjo pozornost zaradi svojih zanimivih podrobnosti. Zadaž zavezani ovrtnik je v skladu s ljubimi krilci na ramenih in z ozkim pasom iz istega blaga. Spodaj širijo plašč vdolani zvončasti trikotniki, ki mu dajejo posebno mladosten poudarek.

Celo plašči za tretteurske namene prinašajo originalne ideje. Tako n. pr. so najnovejši modeli te vrste ukrojeni v »vojaškem« slogu, ki se bo brez dvoma silno uveljavil. Naša predzadnja skica prinaša takšen plašč iz dvostranskega blaga, ki se tesno opriema života. Široki »vojaški« re-

verji kažejo enobarvno stran tega materiala.

Dame obilnejše postavse se morajo izogibati kompliciranih oblik in izbirejo ravno ukrojen plašč, ki izbrise vse nedostatke postavse. Takšen plašč učinkuje le po svojih apartnih rokavih in zanimivem, dvo-barvnem šalu. Opisani model vidimo na naši zadnji skici.

Posebno ljubki so plašči, ki imajo značaj promenadne obleke. Tukaj se čisto poslužujemo kontrastnega barvnega učinka, kako n. pr. pri plašču na naši prvi skici, ki ima mehko nagubano ovrtnik v obliki šala iz svetlega modnega blaga.

KLOBUKE

raznih kakovosti, v najnovejših barvah in oblikah, zadnje modne novosti, ter razne športne klobuke in cepice dobite v lepi izbiri po nizkih cenah pri

MIRKO BOGATAJ
specijalna trgovina klobukov, LJUBLJANA
Stari trg št. 14. 2589
Sprejemajo se popravila. Solidna postrežba

Progasta tvoriva

često uporabljamo za garniranje pomladnih tretteurskih oprem ter izdelujemo iz njih športne bluze, kakor tudi zanimive,

spredaj zavojljane šale. Silno moderni so tudi mali lastnorodno prevezani klobučki, ki jih izgotovimo iz trikotnega, s svetlo svilo podloženega komada progastega blaga (skica).

Poslikane blazine

so v modernem stanovanju jako priljubljene in učinkujejo najlepše v svetlih, stvarnih sobah. Barvna sestava se lahko omeji na dva tona in v tem primeru več-

noma uporabimo isto barvo v svetlem in temnem odtenku (n. pr. svetlo modra in temno modra, medij zelena in kričeča zelena itd.) Nasprotno pa so pri večbarvnih blazinah običajne kričeče in različne barve. Take blazine so najbolj moderne iz grobo tkanega platna in jih najumestnejše uporabimo v predsobah, na verandi ali na vrt-nih stolih.

Konfekcijska odprodaja!

Konfekcijska obleka (Ia. blago iz ovčje volne) od šil. 85.— dalje
Obleka po meri od šil. 150.— dalje
Sportne obleke in kombinacije od šil. 59.— dalje
Plašči, loden šil. 35.—, angl. covercoats šil. 78.— in trenchcoats od šil. 65.— dalje.

Največja zaloga oblačil za gospode in dečke kakor blaga za obleke. Lastno brezhibno delo po meri po najnižjih cenah. — Vsi modni predmeti za gospode.

Bele srajce, Ia. kakovost od šil. 8.60 dalje
Frenches srajce, Ia. kakovost od šil. 11.— dalje
Svileni popelin, Ia. kakovost od šil. 15.50 dalje
V čevljih prinašamo: damam apartne, najnovejše dunajske modele, gospodom eleganten kakovostni čevlji.

Poset pri nas vas bo preprčil o vseh teh prednostih.

Oprema tvrdka Emil Kraft & Cie

JAKOMINIPLATZ 7, GRAZ. Tel. 10—21. Hiša dobrih kvalit. 2313

Zdravniška posvetovalnica

Kolcanje. Neprijeten pojav — če ni bolezen — prestane, v kratkem času na sledeči način: Zadržati sapo in nato z zaprtimi ustni trikrat zaporedoma pogoltni. Ponavadi prestane kolcanje že po prvem poskusu, če ne, se še 2—3krat ponovi, nakar skoro brez izjeme prestane. — Krvni pritisk. Permanenčno povečani krvni pritisk pri zdravih ledvicah je po navadi funkcionalnega vzroka, tako da so najmanjše žilice zožene. Včasih leži vzrok tudi v možganih. Zdravljenje je komplicirano. Glavno je higiensko življenje: Malo mesa, vegetarijska hrana. Ogi-bati se je treba alkohola in nikotina, skrbeti za redno prebavo in duševni mir. — Srčna neuroza. Pri srčni neurozi delujejo žilci srca drugače kot pri zdravem. Srce bije včasih hitreje, včasih zopet bolj izostane. Bistveno pa je, da ni srce bolno, ne mišičevje, ne zaklopnice, da ni srčne napake ali pa srčne slabosti. Samo žilci drugače reagirajo kot normalno. Torej zdravilo srce pri živčno bolnem človeku. Zato je tudi zdravljenje predvsem psihično celoga organizma in ne samo srca. — Milo. V splošnem lahko z navadnim mišom, s katerim peremo perilo, umivamo tudi roke. Če pa hočete biti na vsak način sigurni, da ne dobite kaknega vnetja, je bolje uporabljati nevtralnega toaletna mila. — Zakonska sreča. Uvoz in prodaja sredstev, ki naj zabranijo oplodjenje, je pri nas prepovedano. Dr. Urbanšchitsch priporoča v svoji knjigi: »Die praktische Lebensführung«, katero vam tudi sicer nasvetujemo, preprati Patentex, ki zmanjša nevarnost infekcije, služi pa tudi omenjeni svrhi. Splošno mnenje, da tak med sorodniki slabo vpliva na potomstvo, ni pravilno. Ponavadi so otroci iz takih zakonov duševno zdravi, seveda, če so

ne more točno odgovoriti, z ozirom na starost, je bolezen vsekakor resna, ozdravljenje je v glavnem odvisno od tega, kakšno je srce. Nalezljiva pa bolezen ni. — Aspirin. Cena tega vseobče priznanega in dobrega sredstva ni poskočila. Lekarnar je imel vsa prejšnja leta in ima tudi sedaj po državni taksi pravico, prodajati Aspirin (20 komadov) po 20 dinarjev. Če je preje manj zahteval, je bila to njegova dobra volja in ga tudi še sedaj skoraj vsi apotekarji prodajajo pod ceno glede na to, da je Aspirin popolnoma upravičeno že postal ljudsko sredstvo. — Rak. Vaša žena mora brez-pogojno ubogati zdravnika in se, če on to odloči, takoj podvrediti operaciji, da se prepreči najhujše zlo. Na Dunaju bi se s Poljskavim mazilom izgubil samo dragoceni čas. — Potne noge. Ne preostaja drugega, kot vsakodnevno kopanje in menjava nogavic. V poštev bi prišlo še obnavljanje. Obiščite o priključni ambulaciji za kožne bolezni splošne bolnice v Ljubljani — Z. G. Vzemite resorcinovo mazilo. Masaža je dobra, samo ne sme dražiti kože. — M. K. Petrovaradin. Izpuščaji niso v nobeni zvezi z boleznijo, ki ste jo imela v mladosti. Verjetno je pa, da so posledica moljenja prebave. Skrbite za redno stolic. — St. St. Kruševac. Krasle se dajo omečati z borovim vasilinom. Bolezen se mora zdraviti. — I. D. Valjeva. Izgleda, da predvsem Vaši žilci niso v redu. Svetujemo vam, da Vas enkrat temeljito pregledajo v kaki bolnici. — A. M. Maribor. Vaši starši naj se obrnejo na Dom narodnega zdravja v Rog. Slatini. Tudi naj pehajo Vasega brata tja. Vi se pa obrnite na antituberkulozni dispanzer v Mariboru, kjer vam bodo dali nadaljnje nasvete. — Lea. Najbolje zdravilo za nezvestobe je ljubezen, obratno pa tudi, za kar pa v Vašem slučaju ni poudarja.

ALI NIČ NE RAZMIŠLJATE,

da iščete zastoj odpomoči proti starostnim pojavom (moška slabost, nervoziteta, stanje oslabilosti, nepešnost)?

NE IZGUBLJAJTE ČASA,

temveč zahtevajte takoj naš prospekt! Višek so dosegla moderna raziskavanja z ugotovitvijo, da so ti bolezenski pojavi posledica nezadostnega delovanja žlez. S pozitivnim delovanjem žlez učini

PELITHE

obnovo vsega organizma, daje moču v zrelejši dobi zopet mladostno moč in omogoči visoko starost brez nadlog.

Zastopstvo PELITHE družbe, Beograd, Čika Ljubina ul. 7. Poštanski pretinac br. 94. — Proti vpislatvi 5 Din v znakah dobite našo v razumljivem slogu spisano obširno znanstveno brošuro. 104a

Domača lekarna

Namen domače lekarne ni, bolnika ali ponosrečnica trajno in brez zdravniškega zdraviti. Sredstva domače lekarne so samo za prvo pomoč.

V lekarno spadajo predvsem sredstva za notranjo uporabo: soda bicarbena se uporablja pri pokvarjenem želodcu, če vsebuje preveč kisline ali pa pri zgagi. Pri glavobolu piramidon. Lahko odvajalno sredstvo je čaj St. Germain. Sredstva, ki zapirajo niso potrebna, tu zadostuje ruski čaj, sicer pa post. Pri omedlevici zadošča malo kofnjaka ali pa Hoffmanove kapljice. Pri prehladu aspirin.

Za prvo kirurško pomoč potrebujemo 1 — 2 zavoja (po 25 g) sterilizirane vate, dva ovaja Calico 5 m dolga in 4 — 5 cm široka, dalje kosček Dermatolove gaze. Vse obveze morajo biti skrbno spravljene. Iz omota jih vzamemo šele tik pred uporabo s čistimi rokami. Kot antiseptično sredstvo zadostuje hipermangan. Par kristalov se vrže v čisto vodo. Tako dobimo potrebno raztopino. Svetlordečkasta raztopina služi za grgranje. Prikladnejše so pa Ortizomove kroglice.

Male rane se pomažejo z jodovo tinkturo in nato obvežejo. Za obkladke pri vnetjih služi svinčena voda, pripravljena iz tablete. Nadalje naj bo v lekarni: puder, vazelin, obliž, čiste skarje, zaponke, toplo-mer za telesno toploto, irigator in mala zlička.

Kjer so otroci, še razen tega kamilčni čaj in kopalni toplomer. Če kdo v rodbini boluje na kakšni posebni bolezni, ki se ponavlja, morajo biti pri hiši še posebna sredstva: kapljice za uho, mazilo za oko, različni čaji, termofor.

Vse to naj bo dobro shranjeno, vendar tako, da v slučaju potrebe hitro najdemo in dosežemo.

Črtanka

Slak, perot, naprava, mrak, pevka, pristan, godba, gram.

V vsaki od gornjih besed je črtati po eno črko, da dajo prestale črke vsake besede novo besedo. Črtane črke tvorijo ime lika iz slovenske književnosti.

Skrivalnica

Poišči v besedah:

Obrodek, kapetan, preprij, pramen, razvoka — besede, katerih začetne črke dajo ime glasbenega dela, končne pa ime dela glasu.

Rešitev križaljke „Tank“

Navpično: 1. Po, 2. dar, 3. ara, 4. naj, 5. eja, 6. sel, 7. kosa, 8. lila, 9. čaj, 12. de-10, 13. oven, 16. ar, 17. aj, 18. opij, 21. oče, 22. tam, 23. cena, 24. ar.

Vodoravno: 2. Danes, 7. kolač, 10. Sarajevo, 11. Ado, 12. rajal, 15. Sarajevo, 19. Saraj, 20. lepotica, 25. konica, 26. er, 27. jem, 28. da.

ZA BOLEZNI SRCA: DOBRNA

20-dnevno zdravljenje v spomladanski seziji Din 1.200.— (hrana, soba, kopeli, zdravnik in prevoz z avtom). Prospekti zastoj. 3467

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

L. Mrzel-Frigid:

Lokal malega človeka

Ali jo poznate, krčmo pri Solncu na Malem obrežju? — Skorajda je ne morete poznati. Hiše na obrežju so si kakor krajcar krajcarju podobne med seboj. Vse so stare, sive in nizke in skoraj v slednji drugi je krčma, kakor se to pač spodbudi za sloverski kraj. Vsa-ke vrste ljudje hodijo po bregu čez dan; služkinje in gospe: študentje, ki s svojimi težkimi torbami ne morejo iz šole naravnost domov; kmečki očanci, ki s trga grede zaropčejo v vežo, da v hitrici kar stoji zvrnejo kozareček brijneve ali pa dva; ženske v rutah in s pisanimi cekarji, ki prihajajo semkaj obedovat svoj krožnik čiste juhe in krhko zapečeno žemljico — o, mnogo življenja in prometa je po Malem obrežju čez dan, drobni, smešni zvončki na vratih, ki so iz starih časov še do danes ostali marsikod, se kar eno za drugim oglašajo in stare krčmarice čemer-ni domači sinovi, ki niso mogli napraviti gimnazije in se niso mogli izučiti v trgovini in ki zdaj samo še čakajo, kdaj bodo že vendar lahko prevzeli, begajo sem in tja in strežijo in stresajo v svoje žepe kovinski drobci. Majhni so po navadi računi po krčmah na Malem obrežju — pa kaj se hoče, na svetu je že tako: nekaj majhnih računov je še zmirom precej boljše kakor pa noben velik račun.

Toda pravo življenje se na Malem obrežju razmaja šele zvečer. Kadar se morajo luči prižgati po mestu, takrat šele ljudje prilezejo na dan. Neznatni uradnički, ki so ves dopoldan in ves

popoldan preždeli nad orumenelimi akti in debelimi registri v pisarni, delavci, delavke in na eno oko slepi vratar iz tovarne testenin; mali agentje, postreščki s Franciskanskega trga, policisti, ki so nočjo prosti in se lahko vendar za nekaj ur preoblečejo v civil: študentje, vagabundi brez posla in raznih sumljivih poklicev, konduktjerji in zavirači z železnice, ki so s počasnim, razmišljenim korakom in z nerodnimi usnjenimi torbami v rokah namenjeni v službo; komiji iz velikih trgovin, penzionisti iz Zvezde in iz predmestja, mali pevci in muzikantje iz opere — vsega tega se nature zvečer na Malo obrežje. Toda nikjer nikoli ni toliko prometa kakor pri Solncu. Pred vrati stoji neprestano kakšen avtomobil, v veži so ves čas prislonjena koleca, ventilator pod stropom vse večer brni. Skozi vrata neprestano prihajajo na breg mladi fantje s capinskimi čepicami in v suknjah iz kopriv, z njimi so dekleta, ki si na ulici mimogrede prižigajo cigarete in z odurno hreščočimi glasovi kričijo za svojimi kavalirji, naj malo počakajo. Med mizami znotraj se brez konca in kraja pelja ostarela natakarcica Ančka in sitnim gostom prinaša po četrto, po liter, po porcijo rib. Vsa večer je toliko življenja pri Solncu, da bi se človek od njem lahko navdušil za bodočnost tega naroda.

Gospod krčmar, star, penzioniran finančni uradnik, se s svojim polnim trebuhom od časa do časa prepelje med mizami in od daleč pregleda, ali je vse v redu in prav. Od vseh koncev in krajev mu kričijo ljudje, da nečesa želijo, vina, kruha, mesa, in gospod krčmar

odhaja s temi sitnimi naročili in priganj natakarcico in hodi v kuhinjo naročat sam. Od mizah se tare ljudi, na steni visi kraljeva podoba, od prtov, ki so bili nekoč zdavnaj beli, želti razlito vino, pod stropom se krotovičijo cunje dima iz sto slabih cigaret in cigar. Nekje daleč vrši življenje, skozi prostor nekje daleč teče čas, nekje daleč se go-dijo reči. Človeku pri Solncu je malo mar vsega tega, človek pri Solncu je našel svojo uteho in svoj kot; njemu je čisto lahko, da pričaka svoje policijske ure in svojega dne. To je res od »u-diča, kar je zdaj, si misli in pije, toda jutri, pojutrišnjem bo gotovo vse čisto drugače.

Ob točnici se naslanja mladi, lepi, rdečelični mesarski pomočnik s Sent-petrške ceste, ta večni, nenasitni, don-kišotski truhadar, ki hodi po krčmah bolj zavoljo žensk kakor pa pit; potem napol slepi Gajšek iz stare kasarne, ki se po ves dan s povzdignjenimi rokami prestopa po vogalih in prosi milih darov, zvečer pa se kar ne more odtr-gati iz krčme in se brez konca in kraja vrti sam okrog sebe ob točnici ter s svojimi drobnimi, napol od slepote, napol od vina zamegljenimi očmi brezupno prebada težko, gosto vzdušje, dokler ga vsak večer opolnoči menda sam lu-bi Bog pijanec in izgubljenega ne pripelje domov; potem stari, plešasti, go-sposko uniformirani sluga iz papirnice na Glavnem trgu, ki se vsak večer venomer maje po lokalu ter svojo ime-nitno, kapitansko čepico z zlatim napi-som »Folio DD« vsako toliko snema z gole lobanje, da si s svojim velikim, rdečim robcem otare plešo in notranji

rob pokrivala, zraven pa tišči v vsakega najbližjega soseda s svojim večnim: »Gestatten Sie, dass ich mich vorstelle«. Pod kraljevo podobo sedijo stari penzionisti in kvartajo, stari penzionisti, od finance, od železnice in od ina-gistrata, in s svojimi aduti hrupno tol-čejo ob mizo — ah, da, tele karte so v resnici vse njihov poslednji adut, tele karte so edina, poslednja njihova priložnost, da lahko še malo udarijo po mizi in da s svojim življenjem še lahko vzdignejo malo prahu. In potem se vrstijo po mizah, kar so že: široke, koša-te, vreščče ženske rdečih, zariplih lic, ki se spoznajo na vina in s krepko be-sedo sročajo in ob katerih džijo njho-vi drobni, pohojeni, blede možje kakor mrtve lutke brez vsake človeške velja-ve in lahko na koncu samo plačajo rač-un; mladi, hudo inladi fantje s črno obrobjenimi očmi, ki so šele ta mesec začeli zahajati v krčmo in sedijo pri kozarcih še vsi neobgleni, z rokami, prekrižanimi v naročju, in jih je veno-mer sram in strah, da ne bo kdo zapal njihovih umazanih čevljev in dr ne bo kdo spregledal njihove dušee, na-pol otroške, napol moške tesnobe; majhni trgovci vsega mogočega blaga, ki s takšnim vikom in krikom in s tako prešernimi gestami pretresajo krizo, kakor da bi bile njihove bedne štacuni-ce v resnici prvi in poslednji smisel vseh borb današnjega sveta; majhne operne pevke neznanih imen s svojimi kavalirji, plesalka iz bara s človekom v usnjenem suknjuču, ljudje, ljudje od vse-povsod. Pod stropom se vali težki vzduh, nad okni ropoče ventilator, v dimu na steni visi kraljeva slika, med

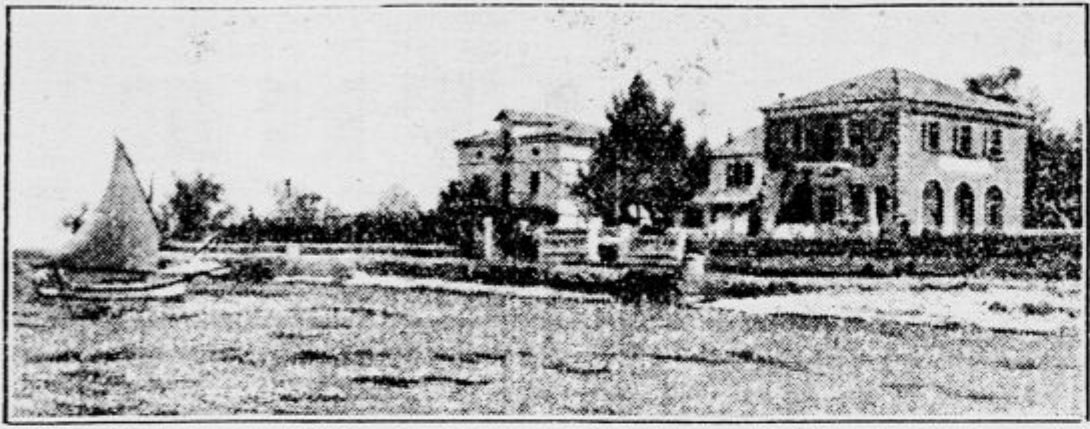
mizami se počasi prepeljuje debeli krč-mar.

Ah, da, tako se pač živi na tem svetu: malo lahko človek dela, malo lahko pije, malo spi, malo pa lahko jeziki drži za zobmi. Česa vami še manjka? Dobro je živeti, kakorkoli že človek živi. V krčmi pri Solncu je zrak gost in dušeč, prostor je od vrha do tal natrpan s težkimi mislimi, razlihim vinom in razlihim obupom, toda na starih, raz-majanih stolih se vendarle precej udobno sedi in vrata onkraj dolgega, zaka-jenega lokala se odpirajo vsak hip in vsak hip pride v hišo kaj novega. Ne da se reči, da bi prišlo kdaj kaj po-sebnega — moj Bog, kdo neki pa bo še dandanes kaj posebnega pričakoval — toda kakšen dalmatinski krošnar pa vendar pride tupatam in gre od čjo-veka do človeka ponujat svoj smešni, nikomur potrební drobiž, kakšen podje-ten branjevec ali kakšna nerodna, ruz-trgana stara ženica prinese svoje po-marance in z njimi hodi okrog. Vsa hip pride kakšna stvar skozi vrata in nazadnje, ko je polnoči že proč, pride vsak večer policaj in ljudje, kar jih je še ostalo, vstanejo in gredo domov.

In ko se po velikem, zakajenem pro-storu sredi noči razleže poslednja tiši-ma, prilzejo od nekdaj pritlikavi Žon s čebrico vode in s cumjami in prične čis-titi umazane stvari. Nikogar ni pri njem, ko dela sredi tihe noči, nihče ne ve zani. Sam, majhen in beden drgne in čisti, dokler skozi okna ne zasinejo vijoličaste barve prvega dne. Beden, sem delat? Zakaj bi bil beden? — Saj ne more biti beden, kdor pripravlja prostor za jutrišnji dan.

Naše morje

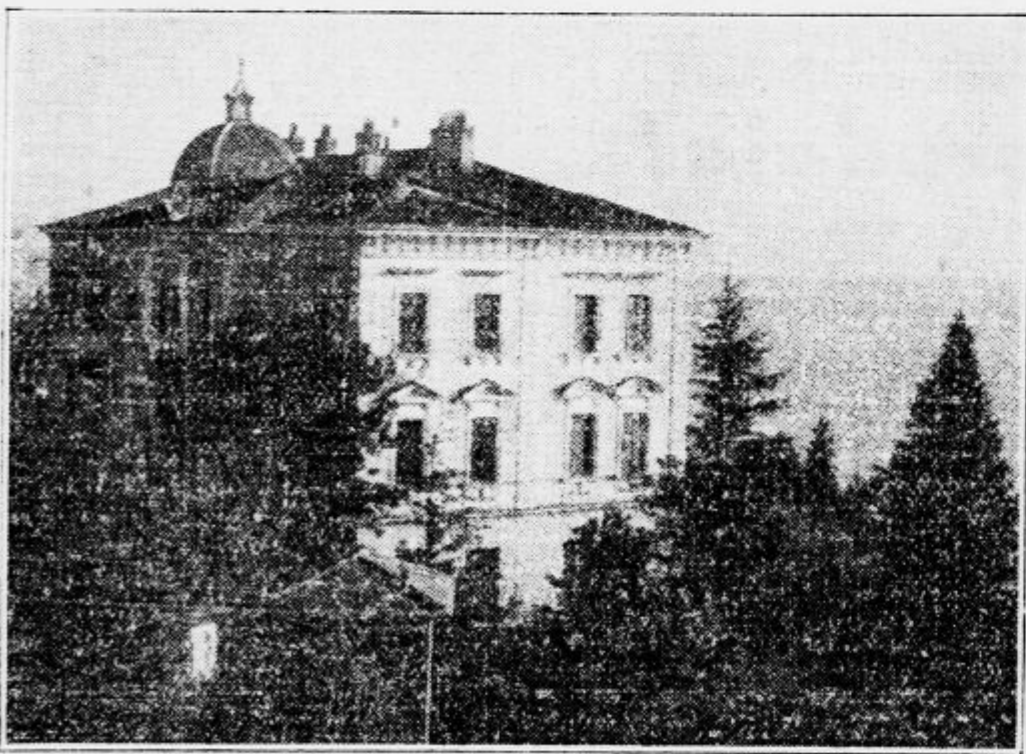
Malinska

Kakor si zen mirnih in okrepičnih po-
bitnic ob morju, pride v polni meri na svoj
račun v Malinski na zapadnem delu otoka
Krk, kjer mu je nudeno vse, kar se zamo-
re nudi v pogledu zdravega morskoga
kopališča, lepe prirode in udobnosti, ki je
vsekakor važen del dobrih počitnic. Kdor
žubi družbo, jo najde v samem kraju in
v bližini, ker so na vse strani najugodnej-
še zveze, če pa si zaželi samote v idilični
pokrajini, pa se je tudi lahko navzgorje
v peštri izbi. Velika prednost kraja je bla-
ga stalna temperatura, tako da lahko re-

čemo, da so združene tu vse vrline sever-
nega in južnega podnebja. Morje nudi ide-
alne prihožnosti, kajti voda je mirna, mor-
sko dno pa peščeno. Kakor že rečeno, so
na vse strani najugodnejše zveze in sicer
z motornimi čolni in avtomobili, poleg te-
ga pa še idilične poti za sprehode. Kraj
sam je slikovit ter si je Malinska pridobila
že velik sloves med domačimi in tujimi le-
toviščarji. Hotela „Triglava“ in „Draga“ nu-
dita obiskovalcem vse, kar jim je potreb-
no v pogledu udobnosti, dobre prehrane in
tudi razvedril.

Park-hotel „PEČINE“ d. d. Sušak

Ob lepi cesti, ki se ob morski obali vije
proti Sušaku, so 10 minut od Sušaka Pe-
čine, najlepši in najbujnejši del predmestja
tega živahnega pristaniškega mesta, s ka-
terim so Pečine zvezane vsake pol ure z
avtobusi. Na sami morski obali, varno pred
vsem vrvenjem pristaniškega mesta je
zgrajen Park-hotel „Pečine“ na tako pri-
pravnem mestu, da ima razgled na ves
Kvarner, otoka Krk in Cres ter ponosi
Velebit. Hotel obdaja od vseh strani pre-
krasen park eksotičnega drevja, ki pa je
odprt proti soncu in morju, kjer ima hotel
svoje moderno kopališče. Zaradi bližine
Sušaka, živahne in važne točke našega go-
morskega in trgovinskega življenja, je go-

stom vedno nudena najboljša prilika za
izlete z malimi udobnimi obalskimi pa-
robrdi, da se tako lahko že v enem samem
dnevu navžgore prirodnih krasot gornje-
ga Jadrana. Okolica Pečin sama nudi lepe
sprehode, ki ostanejo vsem gostom v naj-
boljših spominih. Hotel ima 30 elegantno
opremljenih sob, ki ob znatno znižanih ce-
nah stoje na razpolago gostom, da lahko
poceni in zelo udobno preživijo svoje dopu-
ste na idilični morski obali na svežem zraku
in v danci od prahu in mestnega vrvenja.
Zakupljena hotela je slovenska rejakinja,
ki si je pridobila velik ugled med številni-
mi gosti ter v hotelski in restavracijski
stroki.

Hvar
Hotel KOVAČIČ
Klimatsko zimsko zdravilišče
v morskem kopališču. Moderno
urejen hotel na krasnem pro-
storu tik morja v bližini kopa-
lišča. Sončne in lepe sobe. Pro-
vzredna kuhinja, ter dobra do-
maća vina. Lastne ladje za iz-
lete. Koncert. Toplo in hladne
morske kopeli. Penzion od 55
do 80 Din. Odprt vse leto. Pro-
spekte v slovenskem jeziku do-
bite pri Putniku na zahtevo
Vam pošlje hotelir Peter No-
vak.

Hvar
Hotel „OVERLAND“ Hvar
V sredi mesta in obenem najbližji
kopališču. Krasna terasa za solnče-
nje. Lepo urejene sobe ter najboljša
domaća in dunajska kuhinja. Cene
pensionu najnižje. Pojasnila in pro-
spekte pošilja brezplačno lastnik B.
Kovačević, Hvar. 80

HVAR
Hotel Palace-etablissement
40 sob, urejene za zimsko solnčenje. Posebni
balkoni in terase za solnčenje ter vrt poln eks-
otičnih rastlin. Zdraviliški salon in drugi društve-
ni prostori. Pension od 70—90 Din 83
Zahtevajte prospekte!

HVAR
Hotel Palace-etablissement
40 sob, urejene za zimsko solnčenje. Posebni
balkoni in terase za solnčenje ter vrt poln eks-
otičnih rastlin. Zdraviliški salon in drugi društve-
ni prostori. Pension od 70—90 Din 83
Zahtevajte prospekte!

KRK
(Otok Krk) vsaki dan
parobrodna zveza s Su-
sakom (3 ure vožnje)

KRK
Krasno peščeno kopališče, za otroke ločeni prostor. Kur-
taks Din 2, kopanje Din 2. Cela oskrba s sobo od 40 do
65 Din. Izven seziže eventuelni popust. Natančne infor-
macije dajejo hoteli: „Jugoslavija“ in „Krk“ ter Kopa-
liščno poverenstvo. — Avtobusna zveza. Železniška po-
staja Crikvenica-Silo-Krk. 101

Malinska (Otok Krk)

divno morskopališče z več finopeščenimi
plazami. Razkošno kopališče in sončenje.
Buja vegetacija. Dnevna zveza s Sušakom.
Pošta, brzojav in telefon. Več hotelov in
privatnih sob. Električna razsvetljava. Po-
polna oskrba dnevno Din 60.— Prospekte
in pojasnila daje brezplačno Kupališno po-
verjenstvo. 99

Parkhotel Pečine, Sušak

Najsjajnejši komfortno urejeni hotel na-
šega Jadrana. Diven razgled na morje.
Našemu na Jadran potujočemu občinstvu
ga najbolje priporočamo. 42

HOTEL „TRIGLAV“ Malinska

Na krasnem prostoru tik ob morju. Le-
po urejene sobe z električno razsvetljavo in
lepo teraso. Vsa izvrstna oskrba in z vse-
mi takсами in kopanjem v lepem kopališču
Din 40.— dnevno. Prospekte in pojasnila
na zahtevo brezplačno. 79

RESTAVRACIJA IN KAVARNA „Riviera“ na Rabu,

slovi kot najizvrstnejša kuhinja ob
najnižjih cenah. Domaća in dunaj-
ska kuhinja. Prvorazredna vina. Pri-
jubljeno shajališče vseh znancev, ki
prebivajo na Rabu. 96

PENZION „DANICA“

CRIKVENICA SV. JELENA
Ugoden položaj, po prirodi tik morja od-
daljen 15 minut od Crikvenice. Leži v bli-
žini borovega gozda. Kopališče zraven po-
slopja. Cena penziona z oskrbo in takсами
Din 55. Na razpolago so čolni in mogo-
nost izleta z jadrnico ter ribarenje.
93 Lastnik: Juro Manestar.

Hotel „ADRIA“ Dubrovnik — Lapad.

Novozgrajeni hotel s 30 prvorazredno ure-
jenimi sobami. Tekoča voda. Hotel v bližini
kopališča. Velika lepa terasa za solnčenje.
Prvorazredna kuhinja in tudi dunajska ku-
hinja. Od Slovencev prednostno posećani
hotel. Penzion s sobo in vso oskrbo 70 Din.
Prospekte na zahtevo brezplačno. 118

Najprijetnejše bivanje v Crikvenici

nudi komfortni penzion-restaurant VILA
RUZICA ter dependanca VILA ANETA
Najfinjša oskrba ob najnižjih cenah.
Krasna lega in razgled. Zahtevajte brez-
plačne prospekte. 95

HOTEL BELLEVUE CRIKVENICA

more s svojim komfortom, izvrstno oskrbo
in nizkimi cenami zadovoljiti vsakogar.
Divni razgled. Kopališče v neposredni bli-
žini. Hotel, ki zapusti v gostu najboljši
vtis in se gosti vedno zopet z veseljem za-
tekajo v to najsolidnejšo hišo. 91

Hotel „Astoria“ na Rabu

Biser Jadrana, s krasnim kopališčem. Hotel je
nepoznan, nasprom pristanišča. Moderno, v vsem
komfortu in za vsako potrebo tati s posem
spemljenimi sobe. Kopališče v hiši. Sobe s balkon-
i ali verandami, z razgledom na morje in na Velebit.
Osebo izvedbo niške. Kdor si želi zdravila, miru
in izvrstne oskrbe, naj se zaide v hotel „Astoria“.
Zahtevajte brezplačne informacije. 88

HOTEL BELLEVUE Omiš pri Splitu

Sredi razkošne romantike in naravne
krasote. Preživite nekaj dni v hotelu
Bellevue. Morje, pesek, sonce, zrak,
zdrava pitna voda Vas bodo okrepili.
V sobah hladna in topla voda. Električna
razsvetljava in kurjava. Balkoni, ve-
rande za odpočitek. Pred hotelom ideal-
no peščeno kopališče. Takse so ukinje-
ne. Uradnikom popust. Prospekte na
zahtevo zastoj. Penzion dnevno od 55
do 75 Din.

Hotel KOVAČEVIĆ SPLIT

Hotel Kovačević v Splitu je dolga urejen in so-
liten hotel z 20 sobami, v centru mesta. Izvrstna
kuhinja, nizke penzijske cene Din 55—60 dnevno.
Sedež družica C. M. Družba: lokal v Splitu
stanjujnih Slovencev. Zahtevajte nadaljna poja-
sila. P. Lorenšek, lastnik. 86

Klimakterium virile

Ginljiva zgodba nesrečnega petdesetletnika

Kakšna bolezen pa je spet to, se bo
zavzel marsikateri čitatelj. Tisti, ki pa ve-
do nekaj več o tem in sličnem, se bodo
morda celo namazali, češ, kaj ne pada
negodniku pod perot! Čim bo zgodbe konec,
sem prepričan, da bodo vsi sočustvovali
z nesrečno žrtvijo neusmiljenega človeške-
ga stroja.

Fortunat Presečnik je bil vodja zemlji-
ške knjige. Trideset let je preživel med
težkimi skladovnicami in svinsko usnje ve-
zanih urbarjev in med rumenimi akti zem-
ljkniških predlogov. Vestno je čuval in-
tabulirane prevzike, ženitne pogodbe in
milijone dolgov, ki so bili vpisani na grun-
te in hiše.

Dvajset let je živel v srečnem zakonu s
svojo pet let starejšo ženo Evaljijo, ki mu
je rodila edinko Nado. Hčerka je izpolni-
la lani v adventu 16 leto. Vestno je upravl-
jal gospod Fortunat svojo vsakdanjo služ-
bo in s tekom življenja namizne dobrote, za
katere je skrbel z vsem razumevanjem
njegova pridna žena. Zvečer se je pa s
hčerko udel in vneto ponavljal zapletene
enache z dvema neznanikama, da je bila
njegova Nada ponos šestega razreda na li-
ceju.

Fortunat Presečnik pa ni bil le vesten
uradnik, temveč je tudi obogatil v svojih
mladih letih našo, takrat še prav uborno
književnost z dobrim in lepo dišečim šop-
kom pesmi: „Lilije duhte“. Pozneje je
vestno zbral po arhivih in med starimi
očanci podrobne podatke o rokovanju Ve-
likem Groglu in njegovih ljubih pod na-
stvom 70 ljubih narodnih junakov, da
otme pozabi to narodovo svetinjo. Njegov
ponos je bila pa edinstvena zbirka viga-
ličnih škatlic, vse od papirnatega ovora
prvih žveplenka do elegantnih zavrtkov
za dame, kakor so jih vpeljali šele pred
kratki in Italiji.

Vse to in še nebroj drugih zaslug, že-
dnosti in odlik je našel njegov življenje-
sec, ko je objavil v časniku strmečemu
narodu „Fortunat Presečnik — petdeset-
letnik“. Kar nekam nerodno je bilo sla-
vjenčev sliki med kopico superlativov, s
katerimi se je oddelil dober prijatelj svo-
jemu bivšemu sošolcu. Prav sitno je bilo
Fortunatu, ko je šel tistega dne po ulici
in so stikali ljudje za njim glave skupaj
in si važno šepetali: „To je Fortunat Pre-
sečnik.“

Nikoli se ni menil gospod Fortunat, ko
se je polegla v gorečem srečju prva lube-
zenska burja, za ženske. Ko je pa prišel
na svoj slavnostni petdeseti rojstni dan
domov je pa naenkrat opazil, da se je nje-
gova žena že hudo postarala. Pri Nadi je
bila prav takrat njena sošolka Marjetica,
prelesto dekle zlatih kodrov kakor pla-
vice sinjih oči; usta pa so ji bila nabrana
kakor napel razveljavev popek. Že
vse leto je hodila Marjetica v hišo, vendar
je Fortunat šele ta dan spoznal, da je de-
kle lepa. Odslej je pritegnil k vsako-
dnevnomu potku še lepo sošolko in mu je
bilo tako toplo pri srcu, ko je govoril z
dekleto.

Zeni se je kar čudno zdelo, ko se je mož
prišel vsako jutro briti in mu ni bila ni-
koli nobena kravata dovolj lepa, obleka
nikoli dovolj vestno zlikana. Poprej je šel
včasna po uradnih urah v gostilno na pri-
jeteljski pomenek, sedaj pa je bil vedno že
sredi popoldneva doma.

Nekega jutra je srečal Fortunat kavo in
je gledal ozolovljeno na zakonski postelji,
ki sta stali sredi spalnice, kakor dvojce
volčev v hlevu.

„Kaj ti pride v glavo? Dvajset let se
niš vženjarjal na tem. Sploh si zidnje ča-
se nekam čuden. Kar spremenil si se, se
je zavzela žena.“

„Spremenil, seveda spremenil! Dobro bi
bilo, da bi se še ti. Kar čudim se, da smo
mogli živeti v taki otopelosti. Kaj ne ču-
tiš, da vendar tvoja postelja poleg moje
žali naravna čuvstva naše Marjetice, je
razdraženo zamahnil z roko gospod Fortu-
nat. „Zelim, da se preseliš s tvojo posteljo
v Nadiho sobo. Sploh naročim hišniku,
da ti pride pomazati, preden postelja, je
s poudarkom odločil, da ni odšel brez ob-
čajnega pozdrava iz sobe.“

Kakor da jo je udarila karp, je obsedela
žena za mizo in kar ni vedela, ali je bilo
vse to resnica ali le nerodna sanjska do-
gozba. Da ni sanjala, jo je uveril prihod
hišnika.

„Sem si premislila. Danes se ne bomo
selili. Kadar vas bom potrebovala, vas že
poiščem, je odpravila Evaljija začudenega
hišnika, sama pa je udarila v jok.“

Ko se je izlokala in pričela s pospravljan-
jem je zletel z moževe omarice na tla
bel listič. Nehote se je ozrla nanj, ko za
je pobrala. Široko so se ji pa razprle oči,
ko je čitala:

Ko plavice slinjala
vsred zorečih žit
Tvojih učk milina
gre, Marjetka, svit.
Sredi aktivov starih
mislim nate jaz.
Sredi sanj lažljivih
bdi le Tvoj obraz...

Bridko se je nasmehnila žena pri spo-
minu, da ji je mož pred četrto stoletje
pisal prav take pesmi. S pesmico v ro-
kah je sedla na stol in se zatopila v misli.
„K našemu prijatelju dr. Otorepcu sto-
pim in mu potopiš je sklenila svoje pre-
mišljevanje in se nazglo oblegla.“

Dr. Otorepec je bil znan strokovnjak za
živčne in duševne bolezni. Ko mu je Eva-
lija potolažila svojo bol, je šel zdravnik v
zadregi po svoji gosti rjavi bradi:
„Da, da, petdeset let. Tudi možke rado
napade. Tu se ne da ničesar ukreniti, ka-
kor pri vsem burkastih zadevah ljubezni.
Ko mine, mine. Mogoče bo dobro, da ne bi
hodila več k vaši hčerki njegova mlada
izvoljenka. Polzkusite!“

Zahvalila se je gospa Evaljija za dober
svet. Kakor so ženske v takih zadevah na-
vadno zelo temeljite, je šla Evaljija še ti-
sto opoldne pred licej, da takoj ustavi
Marjetične posete.

„Kaj me vraga oko? Je podvomila Eva-
lija, ko je videla nekega moškega spreha-
jajočega se pred Solo.“

Ko je prišla blizu jo je zazrl tudi mož
Fortunat. Ves razdražen je siknil med zob-
mi:

„Kaj vohuniš za menoj! Sram te bodi! In
je odhitel v stransko ulico, še preden mu
je žena mogla kaj odgovoriti. Vsa obu-
pana je počakala gospa Evaljija Marjetico

in ji rekla, da je gospod Fortunat nevarno
obšel in bo odslej hodila Nada na njen
dom.

Ura je šla že na dve, ko sta s hčerko še
čakali s kosilom očeta. Zaman sta ga ča-
kali, saj se je vrnil šele pozno v noči do-
mov — pijan.

Druzo jutro se je gospod Fortunat spet
gladko obril in odšel v urad brez besede.
Opoldne je prišel brez zamude h kosilu in
tudi popoldne je šla njegova pot naravnost
domov.

Marjetice ni bilo. Čakal je pol ure in li-
stal nervozno po časniku. Pogledoval je
vsak hip na uro. Nič več ga ni vzdržalo v
sobi, pograbil je ključ in odhitel ven.

Vso noč je prečela gospa Evaljija in za-
man čakala kdaj se vrne mož. Očitala si
je, da ni prav ravnila z nesrečnim zaljubl-
jencem. Ko ga tudi ves naslednji dan ni
bilo od nikoder je naznanila zadevo poltel-
ji. Tam so ji pokazali sukno in ključek,
ki so ju našli ob reki.

„Mož nesrečni Fortunat! Je kriknula že-
na in se onesvestila.“

Cez tri dni so potegnili iz vode napih-
njeno truplo bivšega gospoda Fortunata
Presečnika. Iz trdnosti stisnjene pesti je
gledal kos papirja. Ko so mu pest razklo-
nili so ugotovili, da je bila na papirju si-
lika vsa gojenk šestega razreda. Okrog Ma-
ritične glave pa je bil narisana z rdečilo
sreček.

Časniki so pisali, da se je gospod Fortu-
nat Presečnik ponorečil na sprehodu.
Tudi Matilda ni izvedela resnice. Zaradi li-
terarne zgodovine pa sodim, da je bila
moja dolžnost zapisati vso bridko resnico.
Janko Kač.

Radio Izviček iz programov

Nedelja, 13. marca

LJUBLJANA 8: Vrtarstvo. — 8.30:
Nasveti za vrtarje. — 9: Esperantsko
predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glas-
be. — 10: Versko predavanje. — 10.30:
Trgovska reklama. — 11: Salonski kvintet.
— 12: Opereta na ploščah. — 15: Ko-
košjereja. — 15.15: Dekliška ura. — 15.45:
Koncert dveh violin s spremljevanjem ki-
tare. — 16.30: Zabavni kotiček. — 17: Igra
„Groznja“. — 20: Hugolin Sattner „Golgota“,
osem posnih pesmi za mešan zbor. —
20.45: Komorna glasba Brandlova
trila. — 21.45: Salonski kvintet. — 22: Na-
poved časa in poročila.

Ponedeljek, 14. marca

LJUBLJANA 13.30: Plošče. — 12.45:
Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. —
17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Prehra-
na. — 19: Česčina. — 19.30: Zdravstvena
ura. — 20: Koncert pevskega zbora „Ljub-
ljane“. — 20.35: Salonski kvintet. — 22:
Napoved časa in poročila.
BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 16:
Popoldanski koncert. — 20: Narodne pes-
mi. — 20.30: Plošče. — 21.20: Schubert-
Brahms. — 22.30: Poročila. — 22.40: Or-
kester. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.02:
Jazz. — 20.30: Godba na pihala. — 22.40:
Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 16.10:
Koncert iz Bratislave. — 18.25: Koncert
solistov. — 19.20: Program iz Brna. — 21:
Orkestralni koncert. — 22.25: Plošče. —
BRNO 16.10: Koncert iz Bratislave. —
19.20: Kabaretni program. — 21: Prenos
iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Lahka glas-
ba. — 20.15: Kalmanova opereta „Cirku-
ška princesa“. — 22.40: Plesna glasba. —
DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40:
Plošče. — 17: Orkestralni koncert. —
19.45: Arje. — 20.10: Koncert godbe na
pihala. — 21: Goethejeva ura. — 22.30:
Godba za ples. — BERLIN 19.20: Lahka
godba. — 20: Dramski večer. — 21.30: Ko-
morna glasba. — 22.30: Godba za ples. —
KONIGSBERG 16.15: Popoldanski koncert. —
19.45: Vojaška godba. — 21.15: Spevo-
gra „Napoleone“. — MÜHLACKER 17:
Koncert orkestra. — 20: Irške narodne
pesmi. — 21.15: Komorna glasba. — 22.50:
Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 17.30:
Orkestralni koncert. — 19: Lahka godba. —
19.40: Prenos koncerta z glasbene aka-
demije. — Lahka glasba. — RIM 17.30:
Klavirski koncert. — 20.10: Plošče. —

Torek, 15. marca
LJUBLJANA 11.30: Soliska ura: Poto-
vanje po Bretonski. — 12.15: Plošče. —
12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče,
borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18:
Salonski kvintet. — 19: Nemščina. —
19.30: Glavne razvojne faze v umetniški
zgodovini. — 20: Predavanje dr. Vebra. —
20.30: Prenos iz Zagreba.

BEOGRAD 11.05: Radio-orkester. —
16.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Pre-
nos iz Zagreba. — 22.30: Poročila. —
22.50: Lahka godba. — ZAGREB 12.30:
Plošče. — 17: Popoldanski koncert. —
20.30: Goethe v pesmih. — 21.30: Pevski
koncert. — 22.40: Lahka glasba. — PRA-
GA 16.10: Vojaška godba. — 19.20: Zbo-
rovsko petje. — 19.40: Koncert iz Brna. —
20.45: Operni večer. — 22.20: Plošče. —
BRNO 17.45: Mladinski koncert. — 19.40:
Orkestralni koncert. — 20.45: Prenos iz
Prage. — VARŠAVA 17.35: Simfonični
koncert. — 20.15: Madžarska glasba. —
22.50: Godba za ples. — DUNAJ 11.30:
Godalni kvartet. — 12.40: Plošče. — 15.50:
Klavirski koncert. — 17: Orkester. —
19.45: „Slagerije“. — 21.10: Gledališki ve-
čer. — 22.25: Lahka godba orkestra. —
BERLIN 20.30: Prenos koncerta iz Fil-
harmonije. — KONIGSBERG 16.15: Kon-
cert orkestra. — 19.15: Pevski večer. —
19.45: Orkestralni koncert. — 21.15: Slu-
hoigra. — MÜHLACKER 17: Koncert ope-
retne glasbe. — 19.35: Jazz na dveh kla-
virjih. — 20.30: Prenos koncerta iz Berli-
na. — 21: Sluhoigra. — 21.45: Violinski
koncert. — 22.40: Godba za ples. — BU-
DIMPEŠTA 16: Koncert vojaške godbe. —
19.30: Spevoigra — Koncert ciganske ka-
pele. — RIM 17.30: Vokalen in instrumen-
talen koncert. — 20.05: Plošče. —

Kakor v Ameriki

Iz Halleja poročajo, da so v Dederstedtu
štirje sorodniki odvedli neko 83-letno star-
ko, očitno zaradi tega, ker so doznali za
njih nepovoljno vsebino njene oporoke. Po-
noči sta vdrila v stanovanje stare žene dva
moški in dve ženski ki jo odvedli. Starika
je morala vstati iz postelje in sedeti v av-
tomobil, ki je odhiral z izsiljevalci ne-
znano kam.

Potujte na naše morje!

OTOK		VELIKA NOČ NA MORJU	
RAB		DALMACIJA	
Cena celotnega penziona incl. postrežbo in zdraviliščno takso	Hotel Praha in Bristol	na	Din 85.—
	Grand Hotel Imperial	na	Din 85.—
	Hotel Adria	na	Din 75.—
	Hotel Miramar	na	Din 75.—
Zahtevajte prospekte!	Hotel Slavija	dan	Din 75.—
	Vila Sofija	dan	Din 70.—

Železniški privilegij pri povratku po 10. dneh bivanja 75 % popusta. Parobrod odhaja vsak dan iz Sušaka (razen nedelje) ob 14. in prihaja na Rab 19.30. Poleg tega odhaja iz Sušaka v torek, sredo, četrtek in soboto ob 7. jutraj in prihaja okrog 3. popoldne na Rab. 140

Črnci ustrahuje sto policajev

V New Orleansu je policija prišla na sled
nekemu črncu, ki je zagrešil večjo tatvi-
no. Zalezovanec je pokazal nenavaden od-
por. Stražniku, ki ga je hotel aretirati, je
iztrgal službeni revolver in je začel z njim
streljati na zasledovalce. Dobro uro časa
je držal v šahu sto policajev in detektivov,
ki so ga skušali ukrotiti. Dva policijska
stražnika je ustrelil, enega pa hudo ranil.
Šele po tej krvavi bitki so ga stražniki
uklenili, odpeljati pa so ga morali v bol-
nišnico, ker je bil v srčitem spopadu tudi
sam ranjen.

Carjev nečak — angleški dvorni slikar

Ruski velik knez Andrej, nečak zadnje-
ga ruskega carja, živi stalno v Londonu,
kjer je na glasu priljubljenega slikarja.
Zato ga je nastavljal angleški dvor za svo-
jega slikarja. Mnogo njegovih slik visi v
sobanah kralja Jurija V., ki je imenoval
kneza Andreja tudi za svojega osebnega
portretista. Knez Andrej pripravlja zdaj
razstavo svojih del v Parizu, kamor bo po-
slal več svojih morskih pokrajin, katere
smatra za najdovršenejše v svoji stroki.

Docent dr. Ivan Matko:

Pota Jugoslavije pri zatiranju jetike

II. Nadaljevanje

Francoski (dispensarski) način

Pri pobijanju jetike kot ljudske in kužne bolezni je šel francoski narod po popolnoma drugih potih kot ostali narodi. Deloma izvira iz skrbi za bodočnost naroda z obzira na zdravje in absolutnega števila prebivalstva deloma iz ugodnih klimatskih in geografskih razmer države z razsežnim morskim obrežjem, ki je prav zgodaj spoznala zdravilni vpliv morskega zraka na bledolčno, limfatično in škrofolozno deca, na deco s šibko konstitucijo, s podedovalnim nagnjenjem, kratkoma na tuberkulozne kandidate in na deco s krajnim tuberkuloznim obolenjem sklepov, kosti, kože in mezovalnih žlez. Slednje pa Francija silno kakor tudi druge države ni imela državnega invalidnega zavarovanja, ki je tvorilo v Nemčiji osnovni stebel za obrambo in pobijanje ljudskih bolezni. Radi tega sloni v Franciji, akoravno šteje približno 1 milijon jetičnikov na leto, vsa organizacija te borbe večinoma na javni in zasebni človekoljubnosti in čutu za splošno blaginjo, ki pa vseh izdatkov za borbo proti jetiki vendar ne more zmagovati. Šele v zadnji dobi zavzema znatnejši obseg podpora po državi, samoupravnih oblastih in Société de Secours Mutuels.

Te težke razmere v Franciji niso slabše energije najboljših mož morda jih celo vzpodbujale h lastnemu iskanju primernega izhoda iz te zagate. Radi tega je preobladovalo splošno mnenje, da je treba preoblikovati način borbe proti jetiki, ako že ni mogoče odstraniti ekonomskih ovir s poti. Mesto, da bi posvečal pažnjo zgradnji zdravilišč in čakal na primerne bolnišnice, je bil Francoz prisiljen, da se na drug način postavi v bran škodi, povzročeni med delavstvom po jetiki. Moral je najti posebne pomožne vire z glavno nalogo, da vpliva zaščitno proti jetiki, moral je nuditi bolnikom domačo pomoč, zboljšati po možnosti njihove življenjske pogoje in ponesti v zakužene rodovne prosveto o osnovnih načelih zasedbe in javne zdravstvene nege in higijene.

Prvi oznanjevalec teh velikih idej je bil prof. Calmette, ki je menil, da morajo dispensarji vsaj delno izpolniti običajno nedostajanje zdravilišč. Bil je mnenja, da morajo dispensarji prednjačiti zdraviliščem in jih dopolnjevati. Novo ustanovo je Calmette nazval »dispensar«, ki naj bi bil središče profilakse in naj bi izboljševal življenjski način, zlasti pa nego bolnikov v zakuženih rodovinah. Nova središča naj bi nudila bolnikom in tudi ogroženim zdraviliščem in gnetno podporo, naj bi jim odvzemala najbolj običajno skrb in naj bi vplivala nanje s poučevanjem o nevarnosti grozeče jim jetike.

Ta naprava se je v Franciji prav kmalu zelo udomačila in je njeno število rastle od dne do dne. Danes ima Francija s 40 milijoni prebivalcev in z absolutno smrtnostjo za jetiko s 66.843 jetičnimi mrličmi na leto in z relativno smrtnostjo zanj od 1,64‰ 603 izvrstno delujoče dispensarje, 82 zdravilišč za pljučno bole, 63 zdravilišč za druge jetike, 5 mešanih zavodov, 15 oddelkov za jetičnike, 145 prostozračnih kol, 145 preventorijev in 4 poklicne šole. Vsega skupaj torej 21.290 postelj. Leta 1916. je francoski parlament celo sprejel poseben dispensarski zakon, ki ureja vsa vprašanja, tičeča se oživetvarjanja, vzdrževanja in delovanja teh ustanov.

Praktično izkustvo pa je prav kmalu poučilo francoski narod, da uspehi z dispensarjem samim niso povsem zadovoljivi in to kljub razsežni organizaciji in kljub precejšnjim izdatkom za to napravo. Nas pa uči, da sta v borbi proti jetiki, tej zavratni bolezni, tako izločeni kakor tudi zdraviliški in dispensarski postopek nezadostna, ako se ločeno uveljavljata. Na-

sprotno pa je njihov učinek tem večji, čim bolj se združita, prepletata in med seboj izpopolnjujeta.

Francoski narod je nadalje posvetil mnogo pažnje izolaciji terciarnih bolnikov in zdraviljenju početnih primerov v zdraviliščih. Največ pozornosti pa je odmenil oskrbi in skrbstvu ogrožene in okužene dece in iz zgoraj navedenega vzroka izgradil v tem pravcu občudovanja vredno sistem, kakor ga mi najti skoraj pri nobenem drugem narodu. Predvsem moram navesti organizacijo »Oeuvre Grancher«, katere naloga je, najti in zajeti otroke jetičnih rodbin. Otroci se nasele na dežel pri zdravih rodbinah, kjer žive pod strogim zdravniškim nadzorstvom. Pretežna večina teh otrok postanejo kmečki delavci, kar je za Francijo z nizkim številom rojstev in z redkim podeželskim prebivalstvom velike važnosti. Na deželo k zdravim rodbinam (placement familial) se oddajo ne le otroci od 3. pa do 12. leta (placement de la seconde enfance Grancher), marveč tudi dojenčki in majhni otroci do 3. leta (placement de tous petits). Izdatki za organizacijo Grancher so prav neznatni, ker gre predvsem le za skrbstveno sestro, ki prepeljeva otroke na deželo in za generalnega tajnika, ki je duša podjetja in od časa do časa nadzira otroke na mestu samem. Celotni izdatki so malenkostni in niso v nobenem razmerju z dobljenimi uspehi. Pred sprejemom otroka morajo starši z izpričevalom dokazati, da boleha eden izmed njih — oče ali mati — za jetiko in da je otrok jetičnih znakov prost. Nadejajo se, da obstoje v Franciji tako zvana zavetišča za malo deco, kjer se oskrbujejo v spodnjih prostorih dojenčki, v zgornjih pa jetične matere. Otroci prihajajo v stik z materjo le ob dojenju, med katerim nosi mati radi zaščite dojenčka naobrazno krinko in preko dnevnice obleke poseben plašč.

Čimprej se ti dojenčki ločijo od bolne matere in oddajo k zdravim rodbinam na deželo, tem bolj so uspehi zanje. Vsak otrok dobi s seboj popolno opremo, vsako jutro pa od posebne centralne pasteurizirane mleko. Vsak popoldan obišče posebna skrbstvena sestra rodbino in otroka radi pregleda. Otroci ostanejo 4 leta pod naznačenim nadzorstvom; nato pa se vrnejo ali v rodbino, ki pa mora biti brez vsake okužbene nevarnosti, ali pa se oddajo v druge zaščitne naprave, odnosno ostanejo še nadalje pri krušnih roditeljih na deželi.

Za odgojo in za protituberkulozno zaščito otrok do 3. leta obstoje v Franciji še tako zvana »Centrac«. V tem središču, ki sestoji iz stanovanja za voditeljico, iz preiskovalnice, bolniškega oddelka in doma za dojenčke, se sprejemajo dojenčki v starosti 1 do 6 mesecev, kjer ostanejo do 4. leta starosti. Da se zaščiti pred okužbo, jih smejo obiskovati jetični starši le vsako prvo nedeljo v mesecu. V bližini centra so stanovanja za prostovoljne matere-dojilje, in sicer v razdalji največ 2 km, ki se v nobenem primeru ne sme preka-
rači.

Razen teh ustanov imamo v Franciji še preventorije, katerih število je leta 1930. znašalo 154 s skoraj 12.881 posteljami. Ti so določeni za oskrbo slabe, mršave, blede dece, z majhnimi neaktivnimi otroki zlez, z nekoliko zvišano nestalno temperaturo in z nestalno kolebačo telesno težino. V preventorijih živi deca pod zdravstvenim nadzorstvom. Uspehi preventorijev za zakuženo deco so izredno povoljni in se radi tega te ustanove v vseh državah množijo. Iz preventorija se vrne deca ali v jetike prosto rodbino ali na deželo h kmečkim rodbinam ali pa, kadar bi se jetično stanje poslabšalo, v zdravilišče.

V borbi proti jetiki se daje velika prednost tudi tako zvanim prostozračnim šo-

lam. Vanje se sprejema slabo razvita deca, z znatno padlim prehranjevalnim stanjem. Otroci go od 9.30 do 17. ure v šoli, imajo pa le 2½ ure pouka. Ostali čas se bavijo z igranjem, z dihalnimi vajami, s telovadbo na prostem itd. Takšen način odgoje slabotne in šibke dece nudi v zdravstvenem oziru odlične rezultate. Vsak izprehod v prirodo, ven v gozd, deluje prav izvrstno na deco in na njeno zdravje. V to skupino spadajo tudi razne ferijalne kolonije ob morju, v gorah itd., katerih naloga je utrjevati deci slabotno zdravje.

Velika vloga je odmerjena tudi šolskim poliklinikam, ki morejo prav zgodaj najti in zajeti tuberkulozno in po jetiki ogroženo deco in jo očuvati pred zdravstvenim propadom.

Slednje moram poudariti dejstvo, da je bila Francija prva, ki je ob morskimi obali pričela graditi za slabotno, tuberkulozno deco obrežna zdravilišča, morske nospice in asile. Ten ustanov je imela že leta 1902. nič manj ko 26, v katerih se je zdravilo v razdobju od leta 1892. do 1902. 18.300 otrok! (Se bo nadaljevalo).

Lord Robert Cecil:

Šanghaj in Ženeva

Ne samo razvoj dogodkov, temveč tudi neizpodbitna logika je zahtevala začasno prekinjenje svetovne razorožitvene konference, tega posebnega zbora narodov, ki naj bi sodil o pravici in krivici nekega boroženega spora in o načinu, ki bi omogočil njegov konec. Boj med Kitajci in Japonci je že od vsega začetka ležal z vso težino nad razorožitveno konferenco. Pojav razmahujočega se militarizma gotovo povečuje potrebo po znatnejši oboževanju. Ob enem je pa tudi res, da je težko dobiti, kako in do kake meje naj se izvrši razorožitev, dokler ne vemo ali je sploh mogoče vzpostaviti ugled Društva narodov na Daljnem vzhodu. V naglici in za silo skrapano premirje nikakor ne zadostuje. Tudi ni dovolj, če oba izbrana nasprotnika skleneta prisiljen mir, ki se ne bi mogel dojeti držati. Poravnava, pri kateri bi ostal neupravičen napad neakozovan in bi militariistične politike ne zadela nobena groja, lajalni član Društva narodov pa ostal brez pomoči in brez vsake odškodnine za pretrpene škodo, bi bila nedvomno hud varrep za vso mednarodno moralo. Svet ne zahteva samo preprečevanja vojne, temveč tudi velike moralne znanje miru.

Važno je, da imamo stalno pred očmi glavne dogodke v sporu, ki je izrazil sovražnosti in dejansko vojno, kateri manjka samo ime. Najprej si moramo biti na jasnem, da gre pri stvari za dvojce različnih problemov. V prvo skupino spadajo vse gospodarske in druge pritožbe, ki tvorijo osnovno japonsko-kitajskega spora. Sem lahko štejemo vsa železniška in teritorialna nasprotja v Mandžuriji, kitajski bojkot japonskega blaga, očitke o zlih namerah na eni in ošabnosti na drugi strani, o japonskem militarizmu in kitajski nesposobnosti za samovladanje. Vse te stvari spadajo v delokrog preiskovalne komisije Društva narodov, v katero eta obe državi privolili in je pod vodstvom lorda Lyttona že prišla v Šanghaj.

Drugo in popolnoma drugačno vprašanje je odgovornost za hude borbe pred Šanghajem, Tudi če bi Japonska imela — kar je prav lahko mogoče — opravičljive vzroke za svoj nastop, bodisi zaradi kitajskega gospodarstva ali dogodkov ob južno-mandžurski železnici, pa vendar ne bi mogla navesti nikakega opravičila za obstrlevaljanje in zasedbo kitajskega ozemlja, dokler ni prej izčrpala vseh sredstev za ureditev spora potom posredovanjem in razsodišču. Obe stranki bi morali uporabiti za ureditev svojih medsebojnih nasprotij vsa ona miroljubna sredstva, ki jih določata pakt Društva narodov in Kelloggova pogodba. Kitajski je od časa do časa svoj stvar izročil Društvu narodov in sprejela tudi predlog o razsodišču, nikdar pa niso hoteli privoliti v to Japonci.

Kljub izrednemu razburjenju, ki je zavladalo po vsej Kitajski zaradi japonske okupacije Mandžurije, se zatrjuje, da do 19. januarja, ko je v nekem pouličnem spopadu poginil neki budistični menih, ni bil na vsem Kitajskem ubit noben japonski državljani. Dva dni kasneje pa je poveljnik japonskega vojnega brodirja v kitajskih vodah admiral Siosava že zahteval od kitajskih oblasti odškodnino in uvedbo varnostnih ukrepov, ki bi silne nemire v bodoče preprečili. Grozil je, da bo začel obstrlejevati mesto, če se njegovim zahtevam

popolnoma ne ugoti. Šest dni kasneje je japonski konzul obvestil pristojno kitajsko oblast, da izteče naslednjega dne ob 9. zjutraj rok, do katerega morajo ugoditi japonskim zahtevam. Kriza je prišla na vrhunc 28. januarja. Admral Siosava je ta dan zgodaj zjutraj obvestil mednarodne oblasti, ki branijo mednarodno nasebino, da namerava čez 24 ur naskočiti kitajske postojanke. Že ob 1 popoldne je nato župan mesta Šanghaja sprejel brez izjeme vse japonske zahteve in ob 9. zvečer je japonski konzul priznal, da kitajska izjava v vseh točkah odgovarja zahtevam japonskega ultimata. Obvestil je o tem konzularni zbor. Že čez uro na to pa je japonski admiral nepričakovano sporočil, da namerava za zaščito japonskega prebivalstva izkrcati mornariške čete, kar se je o polnoči tudi zgodilo. Uporabil je mednarodno nasebino za operacijsko bazo in skušal preko nje zasesti kitajski del mesta Capej. Kitajci so se seveda odločno postavili v bran, nakar so japonske bojne ladje začele obstrlejevati utrdbe ob izlizu reke Wanga in v Jangce, ki leži v precejšnji razdalji od Šanghaja. Od tega dne se je pričela tam prava vojna, samo da se zaenkrat službeno še ne uporablja ta izraz.

Kljub kratkim premirjem je boj postal vedno hušji in izgube vsak dan večje. Tisoči civilnega prebivalstva so poginili od letalskih bomb ter topovskih in puškinih izstrelkov, ki so jih Japonci vsipali na mesto. Kitajska se je tedaj v smislu čl. 16. obrnila na Društvo narodov in gen. tajnik je pozval vse konzule v Šanghaju zastopanih vesilsi, naj mu sporoče pravo dejansko stanje. Mednarodni konzularni zbor je imel več sestankov in spisal je dve poročili. V drugem se nahaja značilna izjava: Od 3. februarja naprej obstoja pravo vojno stanje. Dalje pravi poročilo, da so napad ves čas vodili Japonci.

Take so ugotovitve mednarodne preiskovalne komisije. Najsiho torej v pravni osnovi kitajsko-japonskega spora pravica na katerikoli strani, vendar ni nobenega dvoma več, da se Japonci od 3. februarja dalje niso več branili, temveč neprestano napadali in da so s tem v pravem in nedvoumnem pomenu besede postali napadalci.

Če sem že imel kak predsodek ob začetku spora, mislim, da sem bil tedaj bolj na strani Japoncev kakor Kitajcev. Znanje so mi bile vse težave s kitajsko vlado, o katerih se je govorilo zadnja leta. Vem tudi, kako je ta vlada nepremišljeno postopala ob raznih prilikah. Bil sem tudi pripravljen verjeti, da so imeli Japonci v splošnem mnogo razlogov za svoje pritožbe. Morali pa bi vsakakor reševati spor v duhu, ki jim ga nalaga dolžnost kot članu Društva narodov. Priznati pa moram tudi, da sem prišel že prav kmalu do prepričanja, da japonske politike ne vodijo oni elementi, ki jih tako dovršeno zastopa grof Iši, temveč neka bojevitva vojaška skupina. Vidim sem, kako je šla Japonska preko obvez Društva narodov, kako je najprej zavrnila predlog o preiskovalni komisiji in kako so se vedno pogostejše ponavljale odkrite grožnje, da bo Japonska izstopila iz Društva narodov, če bi se velesile vmešavale v njen spor s Kitajsko. Ti že sami po sebi žalostni dogodki so dosegli višek v nasilju pred Šanghajem.

Prepričan sem zato, da Društvo narodov in Amerika ne smeta oprostiti, temveč odkrito in odločno zavrniti nepremišljene zorake japonske vojaške oblasti. Iskreno upam, da bomo kmalu našli osnovno za sporazum, ki bo sprejemljiv za obe stranki. Mislim tudi, da bi bilo zelo važno, če bi se ustanovila nevtralna cona pod pokroviteljstvom Društva narodov ter mednarodne policijske uprave. Če bi pa država, ki se je dosedaj izkazala kot napadalca ne hotela sprejeti take rešitve tedaj bi pač moral Svet Društva narodov pozvati vse svoje člane, da izvrše svoj gospodarski in politični pritisk na kršilca obvez Društva narodov in povabiti tudi Ameriko, da se pridruži tem korakom.

Glavna naša naloga pa mora vsekakor biti, da ustavimo klanje in dvignemo Društvo narodov zopet do one veljave, ki je potrebna za mirno presojanje vprašanj, o katerih bo poročala preiskovalna komisija lorda Lyttona, in bi obenem omogočila, da se na Kitajskem odpravijo neredi in iz njee ustvari urejena država. Ne samo za Kitajsko, temveč tudi za vse države, ki imajo trgovske in denarne interese na Daljnem vzhodu je to bistvena potreba. Problem brezposelnosti bi bil v Evropi in Ameriki mogoče mnogo lažje rešljiv, če bi se Kitajska zedinila in gospodarsko dvignila ter s tem postala neizmeren trg za vso zapadno proizvodnjo. V tem leži tudi pravi interes Japonske. Izključeno pa je seveda, da bi trgovač z nami človek, ki ga bomo no glavi.

Poduk v obrambi proti strupenim plinom

Pariska Sorbonne je otvorila tečaj za poučevanje prebivalstva o ravnanju in vedenju pri napadih s strupenimi plini. Pokrovitelj tečajev je bivši minister Ferry. Slušateljem razlagajo najučinkovitejša obrambna sredstva, ki se morajo nuditi velenemestnemu prebivalstvu ob priliki plinskih napadov. Začetna predavanja so bila na Sorbonni, ampak naval slušateljev je bil tolikšen, da so morali otvoriti podobne tečaje tudi na drugih šolah, tako da se zdaj v Parizu predava na treh mestih o obrambi proti plinom. Zaradi ogromnega zanimanja za predmet so odločili čimteljji sklenili, da se bodo k tečaju pripuščali v prvi vrsti rezervni častniki in moški civilisti. Tudi ti se bodo razdelili v dva odseka: v ljudi, ki aktivno sodelujejo v vojni, in v taksne, ki hočejo pomagati prebivalstvu. Ta pouk se bo avtomatično povečal in do oktobra upajo, da bo vse parisko okrožje poučeno o prvi nujni pomoči v kemični vojni.

Letala s padali

V Parizu se v največji tajnosti preizkušuje nova metoda, ki naj popolnoma zasigura življenje potnikov v zraku. Gre za aeroplan, ki je tako zgrajen, da se v primeru kakršnekoli nesreče njegova kabina avtomatično loči od ostalih delov ter se s pomočjo padala gladko spusti na zemljo. Izumitelj je sprožil svojo zavedno misel že na mednarodnem kongresu za letalstvo 1930 v Parizu in je pozneje predložil francoski vladi model svojega izuma. Vlada je nato naročila velik poskusni model, ki tehta dve toni in pol. V bližnjih tednih bo poskusni aeroplan startal prvič, da se vidi, če je na iznajdbi kaj realnega ali ne.

Borbe črncev z levi

V pariškem »Palais des Sports« pripravlja za tujce, ki jim bo dolgačas, novo atrakcijo — boje z levi. Proti levom se bodo borili črnci s sulicami. Nastopali bodo v borbah kakor nekdanji nubijski borci v Rimu. Podjetje, ki uvaja borbe z levi v pariško življenje, je v ta namen že nabavilo 200 zverj, deloma krotkih, deloma divjih levov. Obstoji načrt za angažman 100 črncev, ki naj bi se dali levom raztrgati. Arena, v kateri se bodo vršile borbe z levi, bo dekorirana kakor stari rimski cirkus. Atrakcije bodo začele posloovati takoj, čim izdaja pariški prefekt dovoljenje za prireditve.

Janko Kač:

GRUNT

Čast in ponos mlatičev je bil ta šopek in so kljub napornemu delu mlatiči vestno pazili, da jim ga drugi mlatiči ne izmaknejo. Če so pa vendar prišli obenj, so gledali, da ga sami izmaknejo drugje in ga nasadijo pred svoj pod. Dolgčas enakomernega dela so si preganjali še na druge načine. Sredi zaverovanega sukanja cepcev je planila z viška na nasad brezova metla: »Dobro je sklepilite!« je krilnil sosedov mlatič in že odbrzel. Če ni bil dosti urn, so ga mlatiči prišli in je moral med zasmehom nesti nesklepano metlo nazaj domov. Nedolžne šale so se vrstile dan za dnem med obilnimi malicami in so se kadile opoldne po vseh mizah ogromne glinaste skleda, polne pehtranovih štrukljev, čez in čez posutih s sočnimi rumenimi ocvirki. Vrč ljutomerčana je krožil iz rok v roke cele tedne, da je bila omlačena še rž in pšenica in so stale pred podom dolge vrste tesno zvezanih škopov. Presna slama je dišala po vsej dolini kakor božje kadilo k mlačvi, prazniku rodovitnosti.

Tona je bil pa računar in se mu je videla mlačev na cepe nepotrebnega potrata. »Dobre tri tedne se vleče mlačev«, je tuhtal že več let. »Po dva goldinarja dnevno vzamejo mlatiči: dobrih 40 goldinarjev. Posebne hrane jim je treba in vedro vina: da dudi svojih 40 goldinarjev. Mlatilnica in vitelj se dobita za 400 goldinarjev. Vitelj bo gonil tudi rezilnico vse zime in še dobrušen del leta. V petih letih se izplača stroj že za domačo porabo. Toda Tona je računel še dalje! Vaščani hitro uvidijo, da gre mlačev s strojem hitreje in ceneje izpod rok, pa gotovo pridejo, da še njim omlati. Trda je sicer za denar, bodo na žito dali, ki se lažje pogreši, ko je ravno novina.

Ni se ušel Tona. Tri tedne je brnela od svita do mraka pri Kolenču mlatilnica že prvo leto in je prisluzila toliko žita, da ga je Tona komaj s parom konj peljal Bahaču v Nazarje, ki je z njim zalagal gorogranske splavarje. Vesel je spravil Tona štiri zelene stotake. Ko ga je pa vprašala debela Ferdinatelka, kjer je napajal konje in si ga privoščil merico, kako je tabernal, je vzel Tona ogorek viržinke iz ust in je zamahnil malomarno z roko: »Se že sili.« Na tihem si je pa mislil: polovica strojev je že plačana. In je še naročil polič starine, ki je ni bilo kmalu take vse do Zadnikov gostilne na Groblji, kjer je bila zadnja postaja flosarjev.

Vse to je šlo Tonu po spominu, ko je mazal in čistil vitelj za skednjem. Ves je bil zaverovan v svoje misli in delo in ni kar nič videl, da je zavlil po zavrteh orjaški možak šestdesetih let. Še slovitiga Martina Krpana, ki je norca bril iz samega ajda Brdavska, bi obliha kurja polt, če bi padel kovaču Anzu v roke. Ogromna senca je padla čez vitelja, ko se je kovač bližal. Tona je mislil, da se je oblak pritegnil čez sonce. V skrbi, da se ne bi napravilo za dež, je dvignil Tona glavo in zagledal pred seboj kovača.

»Ga že?« je odgovoril Tona kovač.

»Bo treba, da se delo spravi dalje.«
»Tudi jaz sem mislil, da bi mi spustil ječmen skozi. Kočarske kure so drevi in davi v njem, kakor najeti mlatiči.«
»Pojutrišnjem bi ga kar lahko vi. Kar k oču stopite, se je Tona pripoginil in polnil oljnice z gostim bučnim oljem.«
»Sem namenjen. Petroleja primešaj, da ne bo preveč troskve.«
»Sem ga že, pa se ne jemljeta dobro. Bom moral kupiti olja nalašč za mašine. Davi se nisem spomnil.«
»Sem čul, da si bil v mestu...«
»Bil!« je Tona odrezal s takim naglasom pogovor kakor, da je rekel kovaču: Idi!

Kovač je brž uvidel, da je nekam nevede dregnil pa si je šel v zadregi preko ščetinastega obraza. Drobne rjave oči so mu sočutno zamežikale. Dobrega in mehkega srca je bil, kakor so pač dobričine večina takih orjakov.

»Je v hiši?« je vprašal po očetu, samo da je nekaj rekel in mogel naprej.

»Be že, menda«, je zagodel Tona in zavrtel vprežno drevo vitlja, da je zaklepetal jekleni jeziček: rt—rt—rt—rt—...
Ko se je ozrl proti hiši, je stopil kovač baš na prag in zaklical v vežo:

»Kje pa ste kaj?« in izginil v veži.
»Kar noter stopi. Anza, kar noter« je zaklical Matija iz sobe ter se naglo dvignil z zelene odeje, kakršne še danes nosijo splavarji na svojih plovbah seboj. Ponudil je kovaču stol pri mizi.

»Zavoljo mlačve si prišel, jeli? Jutri bomo mi, pojutrišnjem si pa lahko ti na vrsti.«

»Sem te res mislil prositi, če bi mi ustregel. Midva z Nejeem nabijava, hvala Bogu, od zore do mraka v kovačnici, pa kar ne utegnava na pod. Zenske imajo pa tudi dela več ko dovolj.«

»Za pridnega bi bilo komaj, da bi mu zrasel še po en par rok in nog. Posebno Micika je urna kakor želo. Davi sem jo gledal. Zadnja je prišla na perišče in je bila gotova hkrati z drugimi, ki so prale že cele ure«, je pripravil Matija pot svojemu sinu, kakor Janez Krstnik božjemu.

»Bolj jim gredo jeziki kakor roke. Saj so morale tudi Miciki kaj natveziti. Vsa je preč, odkar je prišla s perišča. Še priteknila se ni kosila. Meni seveda ne pove nihče ničesar. Mimogrede sem le ujel, da gre nekaj zaradi tvojega Tone. Tudi Tona je bil videti revkast, ko sem zdajle govoril z njim. Ali ga ženiš, ka-li?« je kar oblo vprašal kovač.

»Res, pogodil si!« je pokazal prazne dlesni Matija, ki je brzo uvidel, da mora dobro pripraviti pot, še preden izve Anza za nezaklajenega Tončka, in je zaklical v kuhinjo:

»Polona, Polona! Prinesi majoliko najinega iz kota!«

»Saj ni sveti dan, da bi kar nosila«, je zagodla žena v kuhinji.

»Tak ne bodi taka, Polona! Pogledj vendar, gosta imamo...« je pogladil Matija naglo ženino besedo.

»A, ti-i si Anza? Lej, lej! Po redko se oglasiš, si je v zadregi brisala Polona roke in lica s predpasnikom in oddrsala po pijačo.

»Stara sva že postala s Polono«, je pletel Matija naprej svojo mrežo.

»Tona je pa tudi sprevidel, da se bo treba vpreči v jarem, če hoče prevzeti grunt.«

»Pa uma že kaj zbranega?« je tipal Anza s svoje plati.

»Z vašo Miciko jih nekaj ženi, kakor čujem«, je ponudil besedo Matija, ki je prav dobro vedel, da ima Anza precej pod palcem in da zaradi dote ne bo umazan, Micika je pa zdrava ženska in bo razumna in delavna gospodinja.

»Babje marnje. Kdo bi vola z žabo ženil. S Kolenčevino se pač ne more meriti moja kočarija«, je poniževal Anza sebe, da bi ga Matija pohvalil.

»Kočarija pa kočarija! Da bi šlo le nam tako vkup; kaj ti ne poje vse dni naklo: cvancgarca, cvancgarca... Čemu bi se v nič deval?« ga je zagovorila Polona in postavila majoliko na mizo, vzela ročno iz omarice prt, kozarce in zadnje kose pojinjeve na lesenem pladnju.

»Če se ti ne zdi za malo, Anza, deni v usta. Od žetve je«, je ponudila kovaču gospodinjo in prisedla.

»No, ne rečem, da bi bili brez božjega«, je povzel besedo Anza in založil griljaj potice.

»Kakih dvojce bo pa imela...?« je koval Matija mehkega kovača, ki je bil naravnost počaščen s tako snubitvijo.

Iz življenja in sveta

Kateri izmed obeh bo zmagal?

Hindenburg

Hitler

sta pri današnjih volitvah v Nemčiji najresnejša kandidata za čast državnega predsednika. Volilnih upravičencev je 44 milijonov, glasove bo predvidoma oddalo 36 milijonov ljudi. Izvoljen bo kandidat, ki dobi nad polovico oddanih glasov.

Kmečki vremenski preroki

Vremenske napovedi, kakršne je položilo kmečko ljudstvo v svoja stoletna pravila, smatrajo dandanes večinoma za praznoverje. Med temi pravili pa jih je mnogo, ki jim mora celo resna znanost priznati neko veljavnost.

Sam spada n. pr. strah pred slavno znamenito stricijem, Pankracijem, Servacijem, Bonifacijem, 12. 13. in 14. maja, o katerih ljudstvo meni, da prinašajo temeljito vremensko spremembo. V zvezi s tem je znanost res ugotovila, da se število hladnih noči, ko zapade slana, proti sredini maja zelo poveča, potem pa naglo pade. Teoretično se zdi ta resnica nezmiselnost, kajti sonce je do tega časa že davno potegnilo iz zemlje ves ostanek mraza, ki se je pozimi nabral v zemlji, in njegova moč narašča stalno — a po drugi strani so vremenskoletni ugotovili, da se ob tem času stvari nad Srednjo Evropo dosledno čudna

razdelitev zračnega tlaka, ki ima za posledico mrzle zračne toke. Kako pa nastane ta razdelitev, je za sedaj še velika uganka. Kmetu bi vsekakor pozeblo mnogo mlade setve, če bi čakal, da mu meteorologi postrežejo z nasveti.

Kmečko ljudstvo je v zvezi s porastjo mrzlih noči v prvi polovici maja prepričano, da v tem času zlasti mesečine skoduje kaledni setvi. Po njegovem mnenju izžareva tedaj mesec naravnost mraz. Francozi imenujejo to majovo luno celo la lune rousse, rdeča luna, ker pobarva rastline umazano-rdeče — barva, ki označuje smrt mladih kralj zaradi pozebe. Luna nima s tem seveda nič opraviti, gre le za vedro nebo, zaradi katerega ima toplota priliko, da se izgubi v svetovno prostornost, do čim zadržuje oblačno nebo toploto na zemlji.

Zlato iz lave

Angleži so našli posebno metodo za pridobivanje zlata iz lave. Že prej so sicer vedeli, da vsebuje ognjeniška lava nekaj dragocene kovine, a niso verjeli, da bi je bilo dovolj za izdatno pridobivanje.

Nova angleška metoda obstoji iz natančne metode za določitev količine zlata v kamninah, drugič pa iz novega kovinskega postopka za cenejšo pridobivanje. Britska zakladnica, ki upravlja to pridobivanje iz lavnih mas na Velikonočnem otoku, pa seveda ne bo objavila nobenih podrobnosti.

Vulkanske rudnine, ki vsebujejo zlato, niso samo na Velikonočnem otoku, temveč so raztresene po vsem svetu. Vulkanskega izvora sta n. pr. granit, bazalt in druge kamnine. S preprečevanjem se zlata pri me odplavi z vodo in zato ni čudno, da vsebujejo morska vodotvora, ki sprejemajo koncem koncev vse reke in potoke sveta, mnogo zlata. Eden prvih strokovnjakov v

tem področju, American Clark, trdi celo, da je večina vsega zlatega zaklada zemeljske površine v oceanih, ki vsebujejo neprimerno več te kovine nego vsi znani zlati rudniki sveta skupaj.

Ta ugotovitev je za sedaj seveda bolj teoretičnega pomena, ker je to zlato razdeljeno v tako neznanski množini vode, da bi bilo pridobivanje z dobičkom vsaj danes še izključeno. Sherry Hunt je pred več desetletji z meritvami določil približno množino morskega zlata in je ugotovil, da znaša njegova vrednost kakšnih 1200 milijonov dolarjev! Ni čuda, da so se že mnogi izumitelji trudili, da bi našli ekonomično metodo za dvig tega zaklada. Angleški kemik Duke je že pred 33 leti prijavil zanimiv patent, po katerem sta njegovo metodo izboljšala Belgijca Jantar in Wilde. Pred vojno se je ustanovila v Londonu celo velika akcijska družba, ki je hotela vzeti stvar praktično v roke, toda ni uspela.

Pomlad na Atlantiku

Čez nekaj tednov se bo dvajsetih ponovila nesrečna obilnica potupa »Titanica«. L. 1912, v noči od 14. na 15. april je trčil »Titanic« v bližini Nove Fundlandije ob lednik. Nastala je strašna katastrofa, pri kateri je izgubilo življenje 1512 ljudi.

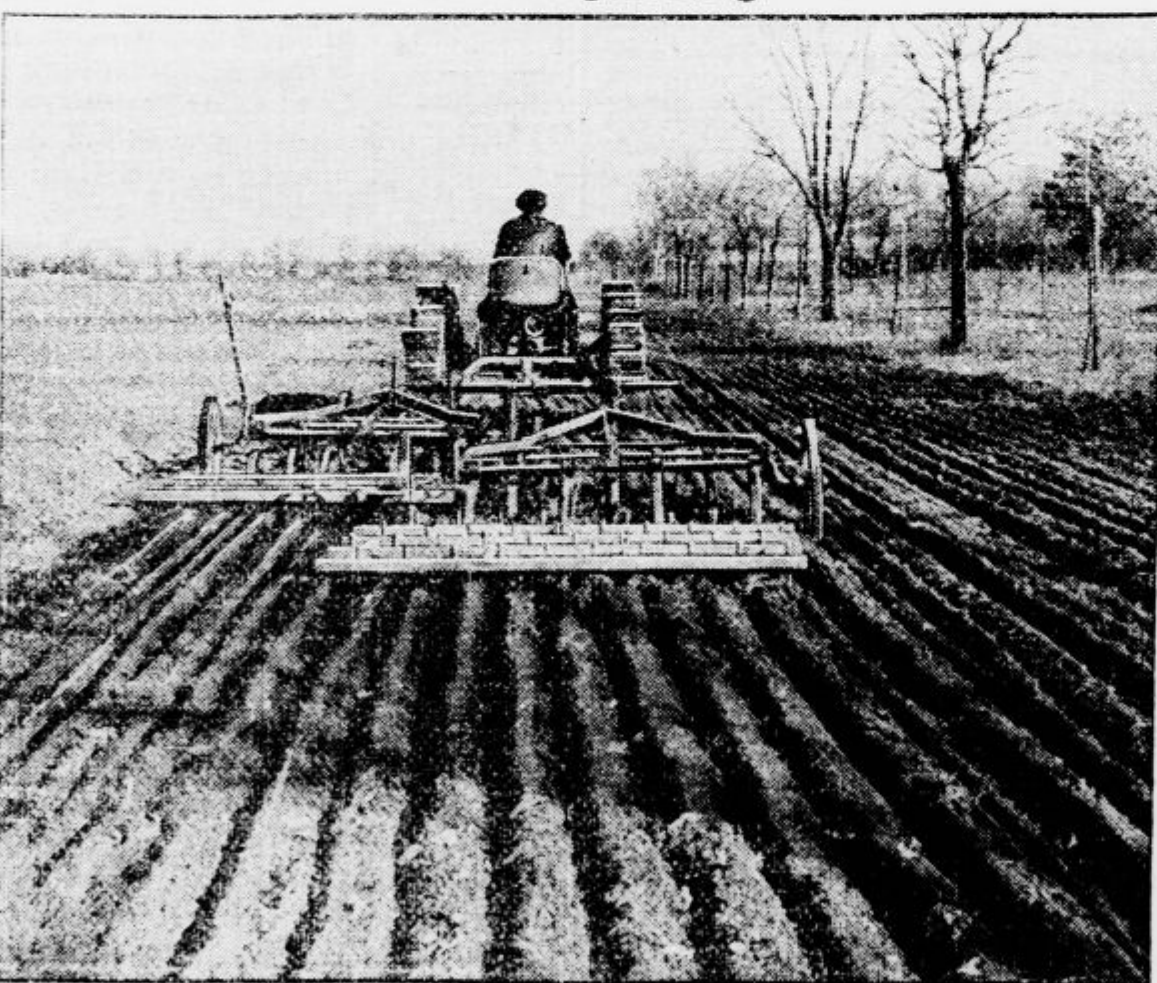
Nesreča, največja svoje vrste v zgodovini paroplovbe, je povzročila, da so deželice, navezane na promet z ladjami, izdale stroge ukrepe glede morskih voženj v prehodni dobi iz zime v pomlad. Strogost, s katero so ti ukrepi izvajajo, je napravila, da posej ni bilo nobene tako velike nesreče. Tehnična sigurnost na morju se je v zadnjih dveh desetletjih povečala in vožnja čez Ocean ni danes prav nič več riskantna. K temu pa ni pripomogla samo izpopolnjena gradnja ladij, ampak tudi izboljšanje strojev. Še bolj pa natančno opazovanje vseh pojavov, ki lahko odvračajo nesreče. Meteorologija igra v tem pogledu najvažnejšo vlogo.

Za rentabilnost morske plovbe je najvažnejša hitrost, s katero brze ladje po oceanih. Ladje se torej drže najkrajše poti. Orta, ki se je drže, pa gre čisto skozi opasne ledne in meglene pasove. Že l. 1875 je zategadelj predpisala paroplovna družba Cunard-Line svojim ljudem gotova pota, nekakšen »dvojni tir« na vodi, da se ladje lahko kontrolirajo in prihrate v slučaju nesreče druga drugi na pomoč, obenem na da se lahko izogibajo pretečim nevarnostim. V desetletju 1880—1890 se je namreč pogubilo nad 40 ladij, prav toliko pa se jih je več ali manj poškodovalo. Zato je sklenila hidrografska urad Zedinjenih držav posebno konferenco, kjer so se prizadele dežele zednile na splošna načela obrambe proti megli in lednikom.

Nevarnost lednikov v tako zvanem novofundlandskem pasu je največja od srede januarja do avgusta. Zato vozijo ladje

ob tem času v nekoliko južnejši smeri. Navzlic temu pa morajo biti kapitanji na moč oprežni, da se izognejo nevarnostim. Izkušnja namreč uči, da ledniki v novofundlandskem pasu ne ostanejo nikoli v določenih mejah. Tudi ledne razmere se vsako leto spremenijo. To resnico je v največji meri potrdila katastrofa »Titanica«, ki je dala pobudo za novo konferenco l. 1913 v Londonu, kjer je bila redigirana prva mednarodna pogodba za zaščito človeškega življenja na morju. L. 1929 se je sklenila dodatna konvencija glede opazovanja lednikov in odleje beleži pomorski promet nobene večje katastrofe.

Čim skopni sneg

se bodo začela na polju dela za novo setev in žetev

Volitev ciganskega kralja

Iz Brna poročajo, da so orožniki v zadnjem času opazili nenavadno živahno kretanje ciginov na Moravskem. Smer gibanja je kazala v Karpatsko Rusijo. Ob istem času je prišla vest tudi iz poljskega obmejnega ozemlja, da se ondodni cigani takisto kretajo v smeri proti karpatskemu ozemlju. Orožniki so začeli poizvedovati po globljih vzrokih tega gibanja in so doznali, da je kretanje ciginov v zvezi z volitvijo novega ciganskega kralja. Zadnji poglavar ciganskega plemena s to častjo, je nedavno umrl na Poljskem. Cigani se drže tradicije in volijo za kralja enega najstarejših članov svojega rodu, ki ga diči posebnost zasluge. Novi ciganski kralj bo baje iz brnske okolice, njegovo ime pa je še tajno in bo razglašeno šele, ko bo volitev končana.

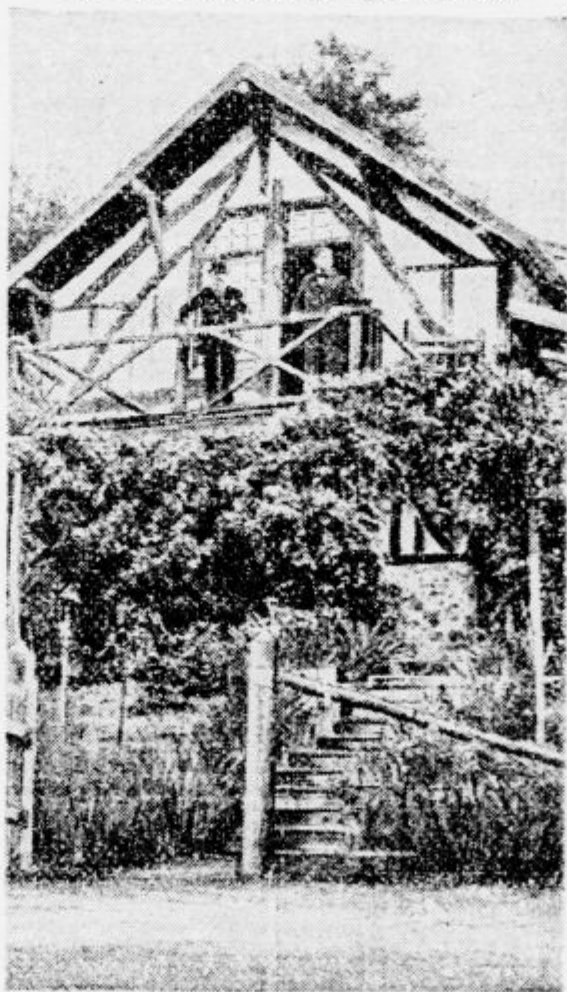
Pomlad

ne odlaša

Ne odlašajte tudi vi. — Čas je za nabavo pomladanske obleke, površnika ali trench-coata. — Naš atelje Vas obleče elegantno in najceneje.

Drago Schwab, Ljubljana

Kraj zadnjega počitka

Briandovo posestve Cocheretu, kjer bodo velikega pokojnika položili k večnemu počitku po provizoričnem pogrebu v Parizu. Na balkonu hišice stoji na levi pokojni državnik.

Zora Voda

proti osivelosti las.

Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Zak. zaščiten

Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poština posebej. Pošilja po povzetju

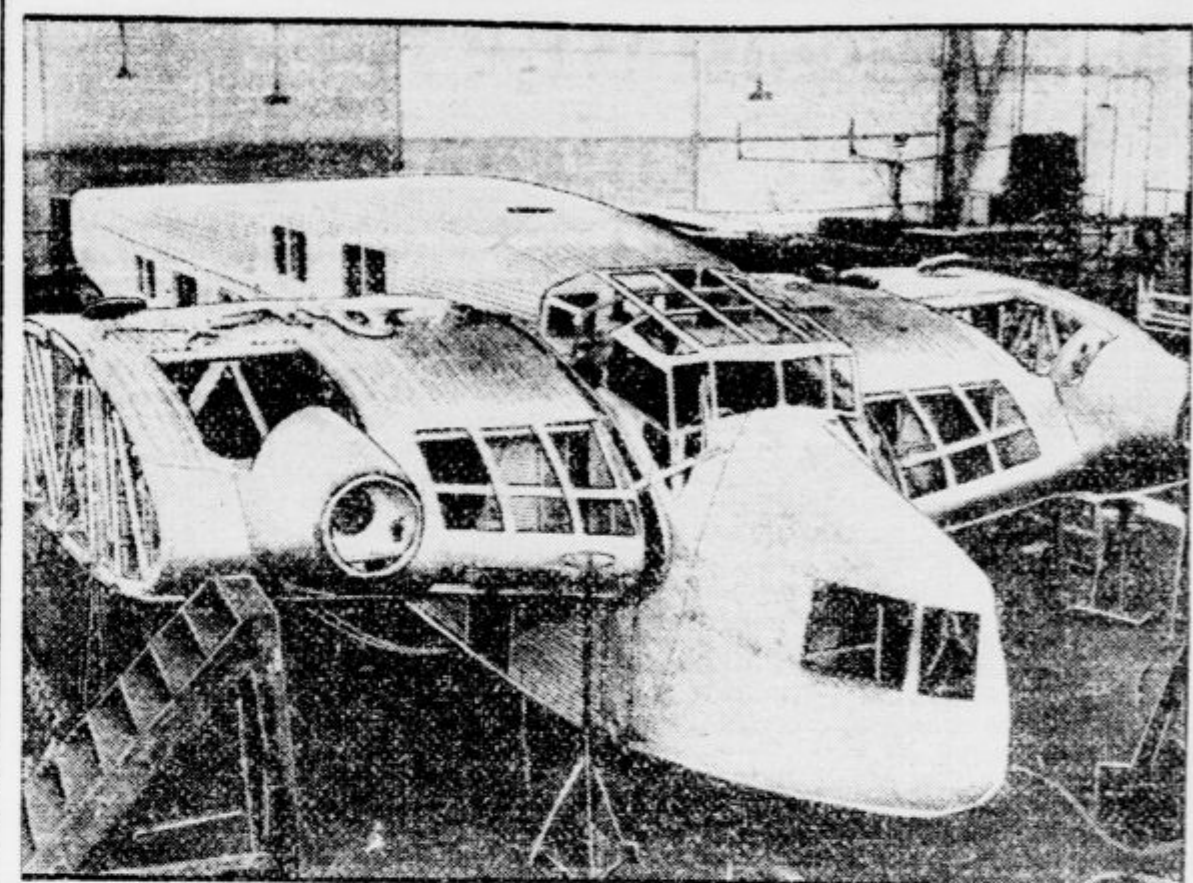
ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

Radio laže

Češki goslač Kubelik je nedavno izjavil nekemu novinarju, da sicer občuduje radio kot tehnično čudo, vendar pa ga z umetnostnega vidika popolnoma odklanja. Nedavno si je nabavil dragocen radio aparat, katerega pa je trpel v svojem stanovanju samo 48 ur. Delj ga ni mogel poslušati. To, kar je pri instrumentalistu najvažnejše, je dejal Kubelik, je radio popolnoma tuje: osebnost, ton, kar šče napravi pri izjavljaku umetnostno, se potem radia nikakor ne more dojeti. Tega ne more podati niti tehnično najpopolnejši aparat. Značilno je, da se je v podobnem smislu izjavil o radiu tudi največji sodobni goslač Kreisler.

Junkersovo veleletalo D 2000

V Junkersovih tvornicah predelujejo zdaj ogromno letalo za tovore D 2000, ki ga nameravajo posilmal uporabiti za zračno obcilo na progi Berlin — London, in sicer za prevažanje potnikov

Nestanovitnost na zemlji

Geološki razvoj našega planeta še davno ni zaključen. Neprestano so na delu sile, ki spreminjajo obraz zemeljske površine. Sonce stije po dnevi na skale, nekoliko ur pozneje se hladijo v nočnem mrazu — to trajno spreminjanje temperature jih pretresa v najgloblji strukturi. Nekoliko gramov dinamita bi opravilo to hitreje — a narava uničuje svoje tvore istotako gotovo.

Rastlinske korenine grebejo po skalah, dežnica jih izpira in izjeda, peščena zrna jih v vetru brusijo, led jim veča razpoke — sto zaveznikov deluje uničevalno na »večni kamen. Prepereli in uničeni material pa neprestano odnašajo. Rekam pripada tu glavna vloga. Izračunali so, da odnaša vodovje Mississippija vsak dan ogromno maso zemeljskega materiala, da bi bilo za isto delo potrebnih okrog 300 vlakov po 50 vagonov in vsak vagon bi naj bil natovoren z 20 tonami! In tako delujejo vsa tekoča vodovja tega sveta.

Človek bi mislil, da se mora podoba zemlje že radi tega v najbližjem času vidno spremeniti. A ni tako. Izračunali so tudi, da bo Rodan s svojimi naplavinami napolnil ženevsko jezero v 48.000 letih, kitajske reke pa bodo zasule vse Rumeno morje v

100.000 letih. Vendar se da ta proces opazovati zelo dobro ob ustjih rek, že v kratki dobi človeškega življenja. Ustje Pada se pomika vsako leto za 70 m proti morju. Adria, mesto, ki je dala Jadranskemu morju ime in ki je bilo v Kristusovem času njegovo pristanišče, leži danes 35 km daleč od brega.

Tako se širi po eni strani površina kopne zemlje. Na drugih mestih pa se manjša. V zapadni Angliji odnaša bivačica do 100 ton težke granitne klade. Na severni francoski obali izgine vsako leto v morje 10 m visok in poldrug meter širok pas kopne zemlje.

Tudi v zemeljski notranjosti delujejo sile, ki spreminjajo oblike zemlje. Vsako uro razsaja neke na zemlji potres, približno trideset na leto jih je med njimi katastrofalnih. Delujočih ognjenikov poznamo na zemlji še 400 do 500.

Marsikatero spremembo zemeljske površine povzroči tudi človek. Opozoriti je tu zlasti na spremembe, ki izvirajo od dela v njegovih rudnikih, dalje na dolinske pregrade, ki spreminjajo prijazne rečne doline v jezera, in na nasipe, s katerimi dviga cele nove pokrajine iz morja.

Vročina in vitamini

Količina vitaminov v naši hrani je silno spremenljiva, spreminja se znatno že v pridelkih raznih let in celo v pridelkih različnega izvora. Vrhu tega v raznih živilih ni tega ali on ga vitamina.

Ker so vitamini za človeško zdravje neobhodno potrebni sestavni del hrane, so se mnogi raziskovalci že bavili z vprašanjem, dali si pripravljanim hrane ta sestavni del kaj trpi. Često beremo trditve, da vsako segrevanje oz. kuhanje uničuje vitamine. Toda ta trditev je zelo pretirana. Raziskovanja so pokazala, da se trojica najvažnejših vitaminov, A, B in D, pri običajni pripravi živila (kuhanju, pečenju, sterilizaciji — n. pr. vkuhanju) nič ne spremeni. Tako je za znatno oškodovanje vitamina A v maslu potrebno najmanj polurno segrevanje pri 160 do 200 stop. — takšnih temperatur pa v gospodinjstvu v splošnem nikoli ne dosežemo.

Večjo občutljivost kaže antiskorbutni vitamin C, ki mu pa tudi škoduje bolj zrak nego temperatura. Razno sadje in zelenjava, ki vsebuje ta vitamin, reagira različno na vročino. Praktično so doznali, da se zmanjša količina vitamina C pri kompotih in vkuhanem sadju, ki vsebuje druga-

če veliko vitamina, za 1/10 do 1/4 in le v redkih primerih za kvečjemu 50 odstotkov. Sadje, ki vsebuje v surovem stanju, malo vitamina, pa je imelo po sterilizaciji oz. v obliki kompota komaj sledove ali nič vitamina. Zelenjava je še bolj občutljiva nego sadje, s kuhanjem je izgubila 90 do 95% vitamina C, z dušenjem pa dosti manj. Važno je dejstvo, da krompir ne izgubi pri kuhi in dušenju mnogo vitamina in v najslabših primerih samo do 50%.

Količine vitamina C ostanejo tudi po kuhanju, sterilizaciji itd. znatne, če se pri tem izključi zračni kisik. Na ta način se izdelujejo n. pr. sadne in druge konzerve v moderni fabrikaciji.

Najnovejša raziskovanja so ugotovila, da ni kuhanje jedi niti v drugih pogledih škodljivo hranilni vrednosti živila ali človeškemu zdravju. Z obsežnimi poskusi so celo doznali, da kuhana hrana surovo prekaša. Edina neugodna posledica kuhanja je ta, da se zmanjša količina vitamina C, a nikakor ne v takšni meri, kakor običajno slišimo. Vrhu tega se da ta nedostatek takoj izenačiti z zauživanjem sveže solate, svežega sadja itd.

Pol za šalo, pol zares

Najboljši škornji

Cevljar: »Gospod profesor, prinesel sem vam škornje, ki jih boste nosili na svoji novi polarni ekspediciji. Kako ste bili zadovoljni s škornji, ki sem vam jih bil napravil za prejšnje potovanje?«

Profesor: »Zelo! Bili so najboljši škornji, ki sem jih kdaj na kakšni polarni odpravi pojedel.«

Upnik in dotnik

Upnik: »Ali vam še ni prišlo na misel, da vas obiskujem že leto dni vsak dan?«

Dotnik: »Vidite, na to nisem pomislil. Torej, zdaj se lahko tikava.«

Stedljivost

Mož: »Kaj, spet si kupila novo obleko? Ali ti nisem včeraj povedal, da so mi znižali plačo za 10 odstotkov?«

Zena: »Dragi možiček, s tem sem ti hotela samo pomagati. Kupila sem obleko v trgovini, ki je znižala cene za 20 odstotkov.«

Vsak dan ena

»Teta, zdaj moram pa domov!«
»Zakaj pa tako hitro?«
»Ker ne morem biti več priden.«

Aforizmi

Dejstva so božji zakoni, ker razveljavljajo človeške.

Rešitev svetovne krize? Vsak človek bi moral svojemu sočloveku gledati s čisto vestjo v obraz. Človek z bolno vestjo je v zdravem svetu, in ostane, abnormalnost.

Tudi če zlato giblje svet, življenje mu daje pa le duh!

Gospodarstvo

Povećanje deviznih rezervi Narodne banke

Narodna banka je pravkar objavila svo je stanje na dan 7. t. m., iz kojega je razvidno, da so se devizne rezerve u prv četrtini marta občutno povećale. Kovinska in devizna podlaga se je namreč dvignila za 72 milijona na 1.954 milijona Din, in sicer predvsem zaradi povećanja deviznih rezervi. Tudi devize, ki se ne štejejo v podlago, so se povećale za 4.1 na 86.9 milijona Din. Posojila, ki so ee od konca decembra do konca februara zmanjšala za preko 60 milijona Din, so se v prvi četrtini marta nekoliko dvignila, in sicer za nekaj več kakor 10 milijona dinarjev. Začasni av. glavne državne blagajne pa se je povečal le za 6 na 437 milijona Din. Na pasivni strani opazimo povečanje obkoka bankovcev za 55.7 na 4.861.6 milijona Din. Pa tudi zirovne obveznosti (obveznosti na pokaz) so se dvignile za 36.5 na 487.2 milijona Din. Navzlic povečanju obkoka in zirovnih obveznosti pa se je razmerje kritja zaradi povečane podlage izboljšalo. Kritje v zlatu in devizah se je dvignilo od 36.0 na 36.5 odst. Ker se je v podlagi povečal le devizni stok, ne pa tudi zlati zaklad, je seveda kritje v samem zlatu nekoliko nazadovalo, in sicer od 33.7 na 32.9 odst.

Stanje na dan 7. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din): v oklepajih razlike nasproti stanju od 29. februara): **aktiva:** podlaga 1954.4 (+ 72.0), od tega v zlatu 1.759.5 (+ 0.1), v valutah 0.6 (- 4.0), v devizah 194.3 (+ 73.9); posojila na mnenice 1.936.0 (+ 13.8); lombard 264.5 (- 2.9); stari državni dolg 1.802.1 (+ 0.2); začasni evans gl. drž. blagajne 437.0 (+ 6.0); pasiva: obkoka bankovcev 4.861.7 (+ 55.7); obveznosti na pokaz 487.2 (+ 36.6), od tega nasproti državi 20.9 (+ 2.1), po zirovnih računih 433.3 (+ 23.8), po raznih računih 33.0 (+ 10.7); obveznosti z rokom 1.76.4 (- 5.4).

Državna hipotekarna banka v preteklem letu

Državna hipotekarna banka je pravkar objavila v »Službenih Novinah« svojo bilanco na dan 31. decembra 1931 z računom izjave in dobička. Bilanca nam kaže, da je la največji denarni zavod v naši državi tudi v neugodnem preteklem letu nadalje razširil svoje poslovanje. Bilančna vsota je došla na 4530 milijona Din nasproti 4096, 3621, 3132 milijona Din v zadnjih štirih letih. Glavne postavke v bilanci kažejo v zadnjih letih naslednji razvoj (v milijonih Din):

aktiva: 1929. 1930. 1931. blagajna, ziro 575.8 120.2 35.4 posojila 2486.0 2841.8 2948.0 mnenice, lombard 166.5 231.3 373.8 privatni tek. računi 23.6 86.1 95.8 pasiva: fond, kapitali 1582.4 1690.5 1530.7 priv. hran. vloge 455.5 528.9 615.8 posojila v inozemstvu 932.9 967.2 1010.0 lomb. pos. p. Nar. banki 156.0 priv. tek. računi 226.1 289.9 334.6 Blagajniška sredstva so se v preteklem letu zmanjšala od 120 na 55 milijona Din. Pri tem moramo na eni strani upoštevati, da so la blagajniška sredstva ob koncu septembra, ko je denarna kriza dosegla svoj vrhunec, znašala le 38.4 milijona Din in so se torej do konca leta zopet povečala za 17 milijonov; na drugi strani pa je treba pripomniti, da so izredna visoka blagajniška sredstva ob koncu leta 1929 v zvezi z izredno likvidnostjo, ki je vladala takrat na našem denarnem trgu. Dolgoročna posojila so se ponovno povečala za preko 100 milijonov Din in se približujejo že tretji milijardi. Povečala pa so se tudi mnenica in lombardna posojila za preko 40 milijonov Din.

Na pasivni strani bilance vidimo, da so se fond in kapitali zmanjšali za okrog 170 milijonov Din. To zmanjšanje je nastopilo predvsem zaradi tega, ker so obsežne padli fond raznih ustanov, dočim so se samostojni fondi povečali za preko 40 milijonov Din. Hranilne vloge kažejo nasproti koncu leta 1930. povečanje za skoro 90 milijonov Din. Dvigovanje hranilnih vlog, ki smo ga opazili lani jeseni, se pri Državni hipotekarni banki ni mnogo poznalo. Do konca avgusta so hranilne vloge narasle na 649 milijonov, potem pa so do konca septembra padle na 615 milijonov in so se na tej višini obdržale tudi ob koncu leta. Posojila v inozemstvu so nekoliko narasla, tako opazimo v bilanci nove postavke zavani pri svicarskem Bankverein-u v Baslu v višini 87.6 milijona Din in posojila pri Mednarodni hipotekarni banki v Baslu v višini 27.5 milijona Din. Novo je tudi lombardno posojilo pri Narodni banki v znesku 156 milijonov Din. Vloge po privatnih tekočih računih so narasle v teku leta za okrog 35 milijonov Din.

Račun izjave in dobička kaže ponovno znatno povečanje kosmatega kakor tudi čistega dobička, kakor je razvidno iz naslednjih primerjalnih podatkov (v milijonih Din):

	1928.	1929.	1930.	1931.
kosmati dobiček	230.0	234.7	271.0	307.0
čisti dobiček	47.7	55.0	63.0	68.4
odpisi	9.7	10.5	21.0	26.8

Čisti dobiček se je v preteklem letu povečal na 68.4 milijona Din, navzlic okolištni, da so zadnja leta znatno narasli odpisi. Od upoštevane čistega dobička pripada letos državi 51.5 milijona Din, nasproti 45.9, 40 in 34.7 milijona Din v zadnjih treh letih.

Pravica izvrševanja obrtnih poslov v industrijskih podjetjih

Na vprašanje ali so industrijska podjetja tudi po novem obrtnem zakonu upravičena izvrševati brez posebnega obrtnega dovoljenja postranske obrtne posle, ki so potrebni za popolno dovršitev in odpremo proizvodov ter za vzdrževanje in popravilo strojev in tvorničkih naprav, pravi okrožnica Zveze industrijcev v Ljubljani med drugim naslednje:

Doslej je v tem pogledu veljal paragraf 37 obrtnega reda, v novem obrtnem zakonu pa je to vprašanje urejeno v paragrafih 136 in 137, ki se glasita takole:

§ 136. Imetnik obrti ima pravico, opravljati one posle, za katere je dobil po pristojnem občupravnom oblastvu pooblastitev ali dovoljenje. Če glede obsega pravice in zakonskih odredb, je upoštevati obstoječi običaji. V sporih o obsegu pravice izvrševati obrt, določa ban po zaslišanju zbornice.

§ 137. Imetnik produktivnih obrti nima pravice opravljati posle drugih obrti, razen

če so ti posli postranski in če so neobhodna dopolnitev njegovega obratovanja in potrebni za popolno izdelavo njegovih izdelkov. Imetniki produktivnih obrti smejo prodajati blago, ki so ga izdelali. Rokodelci smejo prodajati v manjšem obsegu blago, ki ga sami ne izdelujejo, če spada to blago v njih stroko in je postranskega pomena. Imetnik obrti ima pravico izdelovati omote in zabojne za vkladanje izdelkov (blaga), katero delo je potrebno po trgovskem občaju za opravljanje in prodajanje teh proizvodov. Naprave, stroje in druga pomožna sredstva, ki so nevarna življenju in zdravju ali tuji imovini, sme imetnik obrti vzdrževati samo s pomočjo oseb, ki imajo za taka dela strokovno izobrazbo. Trgovci sme proizvajati omote in zabojne za vkladanje samo za potrebe svoje obrti.

V bistvu odgovarjajo torej nove določbe tako zvanim določbam dosedanjega obrtnega reda; za vršitev takih postranskih poslov ni potrebna posebna obrtna pooblastitev odnosno dovoljenje. Kar se tiče nove določbe, da se morajo namestiti za vzdrževanje strojev in naprav, ki so opasne za življenje in zdravje ali za tujo imovino, osebe s strokovno izobrazbo, je pripomniti, da se že sedaj v praksi v tem smislu postopa.

== Gostilničarska pivovarna d. d. Laško. V ineratnem delu prinašamo danes razpis gradbenih del Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem. Dolgoletna želja naših gostilničarjev, imeti lastno pivovarno, ločiti in nuditi gostom po primernih, tudi današnji kritji odgovarjajočih cenah res dobro pivo, se bliža uresničenju. Koliko je bilo nevarnih Tomažev, ki so skeptično gledali na neumorno delo upravnega sveta, koliko je bilo črnogledov, ki so zatrjevali, da so neugodne gospodarske prilike vzele zadnjo možnost gradbe pivovarne in vendar je zmaga vztrajnost, solidarnost in discipliniranost gostilničarjev in danes ni več dvoma, da se bo v jeseni pričel dvigati dim iz dimnikov gostilničarske pivovarne v Laškem. Je to velik uspeh domačega obrtništva in njemu naklonjenih slojev, h kateremu se jim mora čestitati. Zdalj bodo gotovo tudi oni zamudniki in cagovci, ki so z nezaupanjem gledali v Laško, prišli ven z denarjem.

== Povišanje vnozne carine za maslo v Italiji. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine objavlja, da je italijanska vlada s svojo naredbo od 4. t. m. povišala vnožno carino na maslo, in sicer na 250 zlatih lir za sveže maslo, za kuhano in soljeno maslo pa na 279 zlatih lir za 100 kg.

== Davčne oprostitve. Po sklepu splošne seje državnega sveta veljajo glede oprostitve davka na poslovni promet le predpisi zakona o davku na poslovni promet in kasnejši zakonov o tej oprostitvi. Oprostitve neposrednih davkov po prejšnjih posebnih zakonih za določena podjetja ni mogoče razširiti brez posebne zakonske določbe na oprostitve kasneje uvedenega davka na poslovni promet.

== Elektra d. d. v Ljubljani sklene za 31. t. m. redni občni zbor ob 16. v družbenih prostorih. Na dnevnem redu je med drugim predlog o likvidaciji družbe.

== Insolvenca v februarju. Nedavno smo na podlagi statistike Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani poročali o znatnem naraščanju insolvenca v preteklem mesecu. Sedaj objavlja tudi splošna državna statistika pri notranjem ministrstvu svoje uradne podatke, ki jih je zbrala v teku februarja. V tem mesecu je državi statistični urad ugotovil v vsej državi 82 konkurzov (lani v februarju 33) in 127 poravnanih postopanj (50); vsega je bilo v januarju zabeleženih 209 insolvenca nasproti 90 v lanskem februarju. Če priletimo še podatke za januar, tedaj vidimo, da smo imeli v naši državi v prvih dveh mesecih t. l. 156 konkurzov in 238 poravnanih postopanj, torej 394 insolvenca nasproti 156 insolvenca v prvih dveh mesecih preteklega leta, tako da se je število insolvenca povečalo za 238 ali za 153 odst. V dravski banovini je bilo v februarju zabeleženih 5 konkurzov (lani v februarju 9) in 18 poravnanih postopanj (8), skupaj torej 23 insolvenca (17). V prvih dveh mesecih t. l. smo imeli v dravski banovini 50 primerov insolvenca, in sicer 15 konkurzov in 35 poravnanih postopanj; lani je bilo v tem času zabeleženih le 29 insolvenca, in sicer 14 konkurzov in 15 poravnanih postopanj.

Borze

Na ljubljanski borzi je bil devizni promet pretekli teden izredno slab; znašal je komaj 2.05 milijona Din nasproti 7.3, 10.6, 10.2 in 11 milijonov Din v zadnjih štirih tednih. Na deviznem trgu je prišlo do znatnih sprememb deviz. Deviza Curiah je stalno popuščala. Močno se je okrepila deviza London in z njo tudi druge devize, zlasti New York. V petek pa je prišlo do naglega prekleta.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v Vojni škodi ves teden mirna. Proti koncu tedna pa so se okrepili dolarski papirji, tako n. pr. 7% Blairrove posojilo od 47.25 na 50.50.

Devize. Beograd 9.02, Pariz 20.31, London 18.775, New York 516, Bruselj 72, Milan 26.75, Madrid 39.60, Amsterdam 207.55, Berlin 122.75, Stockholm 103.50, Oslo 102.50, København 103.50, Sofija 3.73, Praha 15.275, Varšava 57.80, Bukarešta 3.08.

Blagovna tržišča

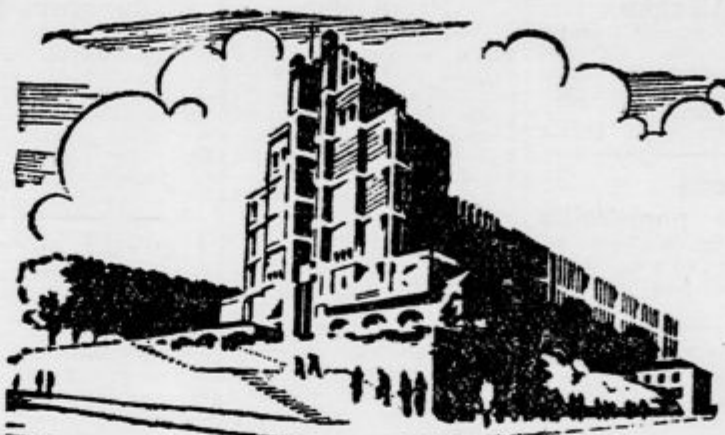
21TO
+ Chicago, 12. marca. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 60.375, za julij 62.25, za september 64.25; koruza: za maj 39.75, za julij 42.25, za september 43.50; rž: za maj 50, za julij 51.

+ Winnipeg, 12. marca. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 67, za julij 68.75, za oktober 70.125.

+ Novosadska blagovna borza (12. t. m.) Tendencia za koruzo čvrsta, sicer nespremenjena. — Prometa je bilo 38 vagonov. Rž: baška 165 — 170. — Oves: baški aremski, baški 125 — 130. Ječmen: baški in aremski 63/64 kg 125 — 130; baški in aremski pomladni 67/68 kg 150 — 160. Koruza: baška, aremska, baška 85 — 86; baška, okoli Sombor 87 — 88; baška, aremska za april-maj 90 — 92.50 aremska paritela Sid 87 — 88. Moka: baška in banatska 00g, baška in banat 00g 360 do 380; št. 23 340 — 360; 35 305 — 315; 36 255 do 265; 37 190 — 200. 38 122.50 — 127.50. — Orobi: baški in aremski 90—92.50, banatski 80 — 85. Fižol: baški, aremski, beli, brez vreče 180 — 185.

+ Budimpeštanska termiska borza (12. t. m.) Tendencia za pšenico in koruzo mir-

Za velike dobitke

SREČKO ZA ZGRADBO KATEDRALE

Ta mali riziko Vam more prinesiti

1. MAJA 1932

na dan žrebanja celo premoženje

CENTRALA.

Beograd, Ulica Jovana Ristića 20.

Srečk

za zgradbo katedrale

Dobrodelnega društva SV. VINKA V BEOGRADU

je treba le najmanjših vlog

V današnjem težkem gospodarskem položaju more srečen slučaj rešiti situacijo. Zaradi tega kupite

GLAVNI DOBITEK

Din 5,000,000

NAJMANJŠI DOBITEK

Din 10,000

Cene srečk: Dvojna srečka 1/1 1/2 1/4

Din 200.— 100.— 50.— 25.—

SREČKE PRODAJAJO: vsi župni uradi, kolekture, denarni zavodi, cerkvene in dobrodelne ustanove itd.

PRODAJNA PODRUŽNICA:

Zagreb, Tvrtkova ulica 5.

na, za rž prijazna. Promet omejen. Pšenica: za mare 12.95 — 12.96, za maj 13.74—13.75; rž: za mare 16.15, za maj 16.68 — 16.70; koruza: za maj 14.71 — 14.75, za julij 15.26.

Iz življenja na deželi

DEVICA MARIA V POLJU. Prijateljem in čitateljem »Jutra«, »Slovenskega Narod«, »Domovine« in »Življenja in sveta« javljamo, da dobe te liste vsak dan v restavraciji pri kolodvoru. Z »Jutrom« bodo lahko postrženi tudi tisti, ki potujejo z jutranjim vlakom ob 5.30.

BLED. Prešmentana zima, kako trdovratna je letos! Na dan 40 mučnikov nas je zopet presenetila in nas obdarila s poštno mero snega. Kmetje že tarnajo, kajti bo, ako se zime kmalu ne iznebimo, kajti nje bi morale biti že izzorane in marsikateri posevki že v zemlji. Novi sneg je polomil v sadovnjakih mnogo drevič. Ako bo začel jug močno pritiskati, se bo začela silna množina snega v gorah tati in bodo zopet povodnji. Nekateri žage v blejski okolič, ki so vsled krize v lesni industriji počivale že več mesecev, so začele po malem zopet obratovati. — Danes ob 16. bo v posloj osnovne šole na Bledu ustanovni občni zbor športnega kluba »Triglav«. — Prejnsnje društvo SK Bled se je razlo.

VISNJA GORA. Zima je iznova zadivljala, to pot z vso silo. Namesto, da bi kmetje že začeli s svojim prvim delom na polju, imamo po nekaterih mestih že nad en meter snega. Kakor vse kaže, imajo smučarji in ljubitelji zimskega športa sploh svojega posebnega in prav agilnega zaupnika nam. — Ustanovnega občnega zbora JRKD za litijski srez, ki se bo vršil danes v Litiji, se udeležijo po možnosti tudi več somišljenikov naše doline. — Naše sokolsko društvo vzporedi danes ob 15. znano Bevkovo igr »Kajne«. Kljub slabim finančnim razmeram naš Sokol zelo živahno deluje. 14. p. m. je priredil igr »Raztrgana Visnja gora, zakrpani Žužemberk«, ki jo je spretno režiral br. prosvetar Fabjan; 6. t. m. pa je bila svečana akademija v proslavo stoletnice Tyrševega rojstva. Br. načelnik Iv. Zavodnik in s. načelnica Zofija Bregar sta pokazala, kaj zmore vztrajno delo, nad vse pričakovanje pa nam je pokazala s. prosvetarka Zofija Hömigsmanova, kako ljubke so otroške igre, saj so malčki nastopili tako, da bi se lahko kosali s starejšimi igralci. Občinstvo nikakor ne more pozabiti te prireditve.

SMARTNO PRI LITLI. Danes ob 15. bo v gostilniških prostorih g. Ivana Robavsa v Smartnem ustanovna skupščina krajevne organizacije JRKD. Prisostvovali bodo tudi: narodni poslanec g. Milan Mravlje, banksi svetnik g. Birolla in delegat občne organizacije JRKD. Poslanec Mravlje bo med 14. in 15. uro sprejemal v občinski pisarni stranke in morebitne prošnje ter dajal razna pojasnila.

GORNJA RADGONA. Lepo vinogradno posestvo na Ptujski cesti pri Gornji Radgoni je prodal dosedanjí lastnik Milinarič Ludvik Rudolfu Matitu, trgovcu in hišnemu posestniku v Radgoni. S tem je prešlo zopet lepo vinogradno posestvo v našem okolišu v last avstrijskega državljan. Avstrijsi si z nakupovanjem posestev na našem ozemlju hočejo zagotoviti dobro nalozbo šilinga. — Danes ob 15. uri bo v gasilskem domu popis opreme, nato pa v 5 razredu tukajšnje osnovne šole zaobljubni gasilcev ter prvo strokovno predavanje. Udeležba je obvezna. — Vodja glavnega oddelka finančne kontrole v Gornji Radgoni g. Anton Fabjan je upokojen. K glavni carinarnici v Gornji Radgoni je dodeljen na službovanje carinski pripravnik g. Dragica Dragič. — Sokolsko društvo poziva članstvo, da se udeleži v čim večjem številu Tyrševe proslave, katero priredi sokolska četa v Radencih danes ob 15. v Zdraviljski restavraciji g. Josipa Maršika. Zveza z vlakom je ugodna, odhod ob 13.

Zbor viških gasilcev

Vič 12. marca. Občina Vič je v preteklem letu obogatela za okusno stavbo. Na prostoru, kjer je prvotno stala shramba gasilnega orodja viških gasilcev, so si marljivo gasilci postavili ličen dom, katerega slovesna otvoritev in blagoslovitev se bo vršila letošnje poletje. V prostorni dvorani so se v nedeljo zbrali polnoštevilo viški gasilci k zborovanju, katerega je otvoril načelnik tovariš Janez Gašperin. Po odobrenju zapisnika lanskega občnega zbora so podali posamezni društveni funkcionarji poročila. Iz poročila blagajnika je razviden pregled finančnega stanja društva, ki ima že lep inventar, svoj dom in nekaj gotovine, obremenjeno je pa s posojilom v znesku 70,000 Din.

Pri volitvah sta bila ponovno soglasno izvoljena tov. Janez Gašperin za načelnika in tov. Jernej Keber za njegovega namestnika. Tov. Gašperin zavzema to častno mesto že preko 30 let ter so njegove zasluge za povzdigo gasilnega društva na Viču neprecenljive. Tov. Gašperin pa ni zaslužen samo za gasilce, marveč je tudi že 16 let delaven starosta viškega Sokola. Kakršnen je vodja, tako je tudi ostalo članstvo viških gasilcev. Ko je bilo treba prijeti kramp in lopato, ni nihče okleval in danes so vsi ponosni na lep dom, ki so si ga postavili. Nadalje so bili izvoljeni v odbor se tovarši Peterca Andrej, Svetlič Jožef, Korošec Maks, Škerlj Vinko, Jevc Iv., namestnika Omahen Ignac in Pogačar Alojz in za preglednike računov Klemenčič Franc, Senger Ivan in Kele Vid.

Na predlog tov. načelnika sta bila soglasno izvoljena župan viške občine g. Petrovič in občinski svetovalec g. Andrej Knez za častna člana. Zborovalec je pozdravil zastopnik g. župana in občnega odbora, ki je želel društvu najlepši procvit. Zastopnik župe je vzpodbujal zborovalec k vztrajnemu delu ter omenil, da ob prihli letošnje proslave 60 letnice obstoja viškega gasilskega društva in blagoslovitve novega doma župa ne more prirediti skupnega obveznega zleta na Viču, ker je bil zlet že prej določen za Kamnik. Istega dne pa bo zborovala v Ljubljani Zveza gasilskih društev za Slovenijo ter bo tako omočeno udeležiti se tega slavlja delegatom

vseh društev dravske banovine. Med slučajnostmi se je sklenilo, zavarovati vse članstvo proti nezgodam, nakar je tov. načelnik zaključil lepo uspešno zborovanje.

Vremenski pregled

am je nastopila po meteorološki bilanci. Po starem kmetskem koledarju je sv. Gregorja dan, 12. marca, prvi pomladanski dan. Ali vse to nič ne pomaga, ker sneži kar naprej kakor da smo sredi zime, sneži ves teden, le z manjšimi presledki.

Snežni metej imajo v Evropi silno na široko, do daljne severne in vzhodne Rusije pa do Norveške in Anglije in do Sredozemskega morja. Povsod seveda ne sneži tako trdovratno in tudi ne tako izdatno, ali vreme je domala po vsej Evropi pravo zimska, približno tako kakor pri nas.

Vzrok takemu vremenu je v veliki atlantski depresiji, ki se je pred enim tednom zapeljala na našo celino in potem prav počasi polovala čez nemško — poljsko nižavje proti vzhodu tja v srednjo Rusijo. Njen vetrovni vrtnice je dovajal v višini toplejšo južno zračno strujo proti severu, toda na severni strani depresijskega središča je silil proti zapadu mrzli rusko — sibirski zrak, do čim je bolj južno stremel topli sredozemski zrak proti severovzhodu. Tako sta se ves teden stikali nad Evropo dve zelo različni topli in različni premikani zračni struji, ena od severovzhoda na zapad in jugozapad, druga od jugozapada na severovzhod. Mešanje in stikanje različno toplega ter različno vlažnega zraka pa proži vedno obilne padavine. Meja med tema dvema zračnima tokoma poteka v naši bližini in od nas čez Rumunijo tja v osrednjo Rusijo. Na Ruskem vlada n. pr. na severu mrz 20 do 30°, pa celo 40° C pod ničlo, dočim je južno Rusijo preplaval zrak od juga in so neadoma dobili toplino nad ničlo, prav tako kot v Rumuniji, kjer so sprito žage nastopile povodnji; povsod v srednji Evropi pa vlada zima z nekaj stopinjami pod ničlo in se mrz se stopnjuje, ker ga dovaja še naprej severovzhodni veter. Da pa traja pri nas snežni metej tako dolgo, za to se moramo zahvaliti še posebej posebnemu vetrovnemu vrtnicu, manjši depresiji, ki se je razvila, kakor običajno, nad zgornjo Italijo in Jadranom, a se drži prav trdovratno.

Velika zaloga damskih

KLOBUKOV
in **SLAMNIKOV**
od Din 60.— naprej.
Preoblikovanje 28 Din
Salon »La femme
Chica. Anica Puhek,
Šelenburgova ul. 6/I.
116

Pozor, ženini
in **neveste!**

MODROCE

posteljne mreže, zelezne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje
RUDOLE
RADOVAN
tapetnik
Mestni trg št. 13.
Zima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni, 328

Mesec nizkih cen

Kje? O Prešernovi ul. 54
(poleg kavarne Slon)

se prodaja za velikonočno sezono raznovrstno pomladansko manufakturno blago po neverjetno nizkih cenah, in sicer: Blago za moške obleke in površnike, češko in angleško

30 % do 40 % ceneje

Blago za damske plašče, obleke, svilu za obleke, pralne svilu, šifoni, cefirji, svilu za perilo, platno za rjuhe, gradi za žimnice, odeje, moške srajce, moške in damske nogavice, žepni robci itd.

20 % do 30 % ceneje

Vse blago je sveže, direktno iz najboljših tovarn. Izkoristite ugodno priliko, gotovo se Vam izplača! Ogled neobvezne! — Prepričajte se!

Prešernova ulica 54

Josip Ivančič

Dr. Drag. Liebermann, odvetnik v Zagrebu kot upravitelj stečajne mase tt. »Zlatko Ubl, jugoslavensko Hudson-Essex automobilno k d. e. v Zagrebu.

Razglas dražbe

rabljenih, povečani za vožnjo sposobnih avtomobilov Hudson, Essex, Fiat, Peugeot, Matthis, Daimler, Perle itd., in to: limuzin, odprtih, tovornih itd. Nadalje sestavnih in rezervnih delov za avtomobile.

Dražba se začne dne 16. marca t. l.

ob treh popoldne v Zvonimirovi ulici 23 (garaža »Splendid«) v Zagrebu, kjer so dražiteljem na ogled in se nadaljuje istega dne in po potrebi 17. in sledeče dni v marcu 1932, vsak dan ob 3. popoldne v Sajnišni ulici br. 36 (garaža »Hudson-Essex«) v Zagrebu, kjer se bodo prodajali sestavni in rezervni deli.

Ogled: v zgoraj navedenih garažah vsak delavnik od 12. ure dalje. 3572

Vrag proti kurjim očesom,

OPOMORILO!

sigurno delovanje sredstva se potrjuje zato naj vsakdo pazi, da je na tisku ime tovarne:

F. W. Wirtz & Co. Elberfeld.

Ki jamči za njegovo delovanje. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Velikost: 1818 d. d., Jugofarmacija d. d., Rave d. d. in M. Neumann. — Glavni zastopnik je M. Teichner, Zagreb, Vaska 63. 2278

PRVOVRSTNI OREHI

zadnje žetve, v vrečah od 50 kg naprej, po ceni Din 3.60 za kg, franko kolodvor Križevci, pri večjem odjemu po dogovoru, se dobijo pri tvrdki Berkeš i Pollak, Križevci, savska banovina. 3534

Rudolf Lukež

sodni uradnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 13. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosni, Dolenjska cesta št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. marca 1932.

Marjeta, soproga: Jakobina, mati; Rudolf, Jože, Aleksander, sinovi; Tilka in Ana, hčeri; Aleksander, Viljem, brata; Ema, Elza, sestre; Vlasta, Boža, Valerija, Božo, Branko, Rudi in Franci, vnuki 3588

Izšla je interesantna in poučna razprava „Spolno življenje mladine in z njim spolne bolezni“

Pošilja se po pošti. Če pošljete v pismu 10 Din in 5 Din v znak, se vam pošlje franko Vaš naslov. Po povzetju 5 Din več. 3599

»AMBERO«, Ljubljana, poštni predal št. 74.

Kmetijska eksportna zadruga v Mariboru, podporna sekcija

Zaradi skupnega nastopa prizadetih, obrnite se s podacmi na ZADRUŽNO OBLAČILNICO

F. Z. Z. O. Z. v Mariboru.

Meljska cesta 12. 3590

Zahvala

Vsem, ki ste se me kakorkoli spomnili ob teži izgubi moje nepozabne

Ančke

in mi stali ob strani, moja iskrena zahvala.

V Ljubljani, dne 12. marca 1932.

3598

Dr. Ljudevit Merčun

Zaradi preselitve v svojo hišo Pred škofijo 21

poleg magistrata 3594

dobite **10%** popusta

„PRI ZVONU“

manufakturna trgovina

IVAN STROJANŠEK

LJUBLJANA, sedaj Pogačarjev trg 3.

še je čas!

da si za VELIKO NOČ napravite obleko, ki Vam jo izgotovi od Din 250 — 300 po najmodernejših fazonah samo MODNO KROJASTVO

LUDVIK LOGAR, LJUBLJANA

WOLFOVA 101. 3584

Redka ugodna prilika.

V vsej Jugoslaviji starovpeljana trdka TEH. INDUSTRIJSKIH POTREBŠČIN je zaradi starosti zelo ugodno NAPRODAJ. — Ponudbe pod »Auch Patent-rechte« na oglasni odd. »Jutra«. 3586

Modni salon V. Götzl

LJUBLJANA, Gledališka 8

(palača Pokojninskega zavoda)

opozarja cenjene dame v mestu in na deželi na veliko izbiro elegantnih

ter šik SLAMNIKOV po najnižjih

cenah 3587

NAZNANILO.

Naznanjam, da sem OTVORILA

kavarno in gostilno

na Bleiweisovi cesti št. 15

(nasproti banski upravi), kjer se bodo točila:

dalmatinska vina že . . . od Din 8.— dalje

cviček iz Gadove peči . . . po Din 12.—

fina štajerska vina . . . od Din 12.— dalje

Za obilen obisk se priporoča

3593

ANITA PODLOGAR

Važno prednaznanilo za gospode trgovce z obutvijo!

Prinašamo za sezono 1932

PLATNE NE ČEVLJE

„VIKTORIA“

s prešitimi gumastimi podplati v sivi, beli in črni barvi.

Zahtevajte vzorce in specialne ponudbe tudi naših čevljev za sport, tenis, obalo, sokolske in kopalne čevlje znamke »Wimpassing«.

Trgovina na veliko: SEMPERIT, ZAGREB, Nikolićeva 6—8. 3516

Nizke cene. Domač izdelak!

Elektrotehnično podjetje Karol Florjančič

CELJE

IMA na zalogi vsakovrstne radioaparate proizvodov: Eumig, Kapsch, Radione itd.

IZVRŠUJE električne inštalacije za luč in pogon in popravila likalnikov ter drugih električnih aparatov.

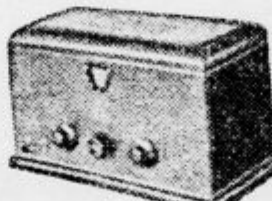
ZALOGA električnih motorjev, števec, žarnic, svetilnih teles in drugega materiala za električne napeljave, telefonov in zvoncev.

PRORACUN na željo brezplačno.

Dobro blago!

3524

Solidne cene!

ZAHVALA

Za dokaz iskrenega sočutja ob smrti našega draga

Viktorja Kvedra

se vsem pristočno zahvaljujem.

Posebno nas veže dolžnost zahvaliti se gospodoma dr. Rusu in dr. Misu za zdravniško skrb ob času bolezni, stolnemu župniku gosp. dr. Klinarju za tolažilne besede in č. duhovščini za spremstvo. Skalašem za udeležbo in tovariško slovo kakor tudi udeležencem iz Tržica, nadalje vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem onim, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Hvaležni smo vsem, ki so nam stali ob strani v težkih urah.

Sv. maša zadušnica se bo brala v stolni cerkvi v sredo, dne 16. marca 1932 ob 7. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 12. marca 1932.

3587

Zalujoča rodbina KVEDROVA

Sanatorij Rekawinkel

moderno zdravilišče

V DUNAJSKEM LESU

za živčno in duševno bolne zdravi s krepčanjem, odtegotovanjem in z vročico. Psihoanaliza. Skrbna individualna postrežba. 3/4 ure od Dunaja, najlepša gozdna lega, odprto vse leto. Pavšalna cena z 5 obedi zdravniško postrežbo in vsakdanjo kopeljo od avstr. šil. 18 naprej. 3390 Denarna nakazila iz inozemstva urejuje zavod.

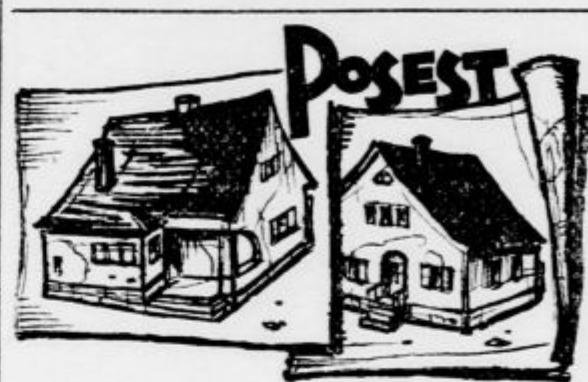
Krojaštvo za dame

in gospode

Vljudno naznanjam, da zopet sam izvršujem krojaški obrt. V zalogi vedno angleško in češko blago. Priporoča se cenjenim damam in gospodom za pomladno in letno sezono

Josip in M. Pogačnik RADOVLJICA 41 2363

Potujte na naše morje!

Realitetna pisarna — družba z o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 4

prodaja:

VILO, enonadstropno, novozidano, dve trisobni stanovanji, kopalnica, parket, električna, vodovod, dva enosobni stanovanji, lep vrt, na Kodeljevem, Slomškova ulica 4, najboljša ponudba. — Ogled v našem spremstvu!

HISO, dvonadstropno, dobro ohranjeno, z oemimi širji, tri- in dvosobni stanovanji, dvoriščem in vrtom, donos 105.000 Din, blizu centra, 750.000 Din;

HISO, enonadstropno, 6 dvo- in trisobnih stanovanj, v najboljšem stanju, 3000 m² vrta, center, cena 800.000 Din;

VILO, enonadstropno, 7 sob, pritlikline, lep vrt, pri sv. Jožetu, Din 650.000;

HISO, visokopritlikline, 1 trisobno, 2 enosobni stanovanji, 600 m² vrta, pri novi šolski šoli, Din 175.000;

HISO, novozidano, enonadstropno, tristanovnjeko, deloma parketirane sobe, kopalnice, vse pritlikline, blizu šolskega mita, Din 200.000;

HISO, 6 enosobnih stanovanj, novozidano, drvarnica, 180 m² vrta, Glince, Din 135.000. Donos 1650 Din, hipoteka 20.000 Din;

HISO, villi, slične, novozidano, 5 enosobnih stanovanj, 600 m² vrta, lepa sgrajba ob Dunajski cesti (Stožice), 175.000 Din;

HISO, novozidano, 2 stanovanji, električna, vodovod, 400 m² vrta, Trnovo, Din 100.000 Din;

HISO, enonadstropno, 7 enosobnih, 1 dvosobno stanovanje, 400 m² vrta, Moste, Din 220.000 — 8%no obrestovanje;

HISO, novozidano, enodružinsko, 400 m² vrta, St. Vid, 80.000 Din. 3583

Glavnega zastopnika

za Maribor in Ptuj, kakor tudi potnike za vso dravsko banovino ISCE domača konkurenčna trdka s perilom na obroke.

Ponudbe pod »PERILO« na oglasni odd. delek »Jutra«. 3589

Izobrazba — najlažja pot k uspehu!

Le v vseh področjih življenja temeljito poučen človek si more v današnjih časih eksistenčne konkurence priboriti solidno pozicijo v življenju.

To velja zlasti za našo mladino, ki nima na razpolago pestre literature, katera bi jo na lahek način seznanila z vsem, kar je in se godi po svetu.

Kje naj se naš inteligenčni naraščaj, zlasti naši srednješolci pouče o napredku znanosti in tehnike, o tujih deželah, o bitju in žitju eksotičnih ljudstev, skratka, o vsem, kar zanima človeškega duha?

Edina slovenska literatura, ki obravnava ves ta pestri svet, je zbirka prvih osem knjig »ŽIVLJENJA IN SVETA«, ki jih nudimo našim čitateljem in njih odrasli deci.

Izjemoma do 5. aprila po Din 20.— za nevezano knjigo. Pošt-nina do štiri knjig za vsako knjigo Din 4.—, za vseh 8 knjig pa Din 20.—.

Vsaka knjiga obsega 730 strani velikega formata s številnimi slikami in prilogami. V knjigah 3 do 6 je 182 krasnih slik na bakrotisku iz vseh delov naše ožje domovine.

Kdor bi si dal knjige vezati, kar stane prav malo, v originalne platnice pa jih veže Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani, bo imel knjižnico, ki bo v kras in ponos vsakemu domu in pa v največjo korist članom družine. Nje vrednost bo rastle od leta do leta.

Izpolnite čim prej spodnjo naročilnico, prečrtajte, česar ne želite, in jo pošljite v kuverti na naslov:

Uprava »Življenja in sveta«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

NAROČILNICA.

Upravi »ŽIVLJENJA IN SVETA«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Pošljite mi po izjemni ceni Din 20 za knjigo ter poštino sledeče knjige »Življenja in sveta«. Denar Din _____ sem Vam nakazal. Pošljite mi po-ložnico, da Vam iznos nakažem.

Točen naslov: _____

Naročam vseh osem knjig.

Naročam knjige šte. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

Nezaželeno črtajte.

VALLET EXPRES

naznanja cenjenim damam in gospodom, da je PRESELIL svoj obrat na

Šmartinsko cesto št. 21 (kavarna »Viadukta«)

Likanje obleke Din 16, kemično čiščenje Din 55.—, obračanje Din 280.— Na željo obleke renovira in modernizira. Pišite dopisnico, pošljemo iskati. 3593

Modistinje, pozor!

Specialna trgovina za vse vrste modernih modistovskih potrebščin je

David Wiesel, Zagreb

Jelačičev trg 28. 2174

To se dogodi

samo enkrat,

da vam iz svojega tičjega doma kot najlepši piruh pošljem gratis

tička-snubača

Dajte, da vam z obratno pošto pošljem posebno ponudbo.

Kanariengrosszucht

Heydenreich

Bad Suderode Nr. 150, Harz.

Največja specialna trdka Nemčije.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

Fotoamaterska dela kakor tudi vsa strokovna dela naredi do sedaj najbolje in najceneje fotograf Josko SMUC, Wolfova 12 in specialna foto-trgovina A. Smuc, Marjini trg št. 8 v Ljubljani. 2197

J. O. Carwood

Na meji sveta

Rahel dež je začel škropiti, ko je Alan prešel močvirje. Zdaj je bilo nekoliko svetleje. Stekel je po griču navzgor. Ko sta bila na vrhu, mu je Mary zdrknila iz rok. Alan je le sunkoma dihal in je samo z roko pokazal predse. V temi sta nejasno razločila očrte poslopji; a nikjer ni bilo videti luči. Grobna tihoča je bila na ranču.

In zdajci je stal nekdo pred njima, kakor da bi bil zrasel iz tal. Votel, pošasten klic jima je tiho udaril na uho in v naslednjem trenutku se je pokazal ob njuni strani Sokwenna. Govoril je naglo. Samo Alan ga je razumel. Starec je bil čuden, kar strahoten na pogled; lase in brado je imel mokre od dežja, in oči so mu tele v temi kakor mačku. Podoben je bil nadzemejskemu bitju, razjarjenemu gorskemu duhu. Ko je klateč z rokami dokončal svoj nagovor, ni počakal, kaj poreče Alan, ampak se je obrnil in hitro krenil pred njima proti ranču.

»Kaj pravi?« je vprašala Mary.

»Da se veseli najine vrnitve. Slišal je strele in nama prišel naproti.«

»In kaj še?« je silila vanj.

»Stari Sokwenna je praznoveren — in nervozen. Povedal je nekaj reči, ki jih ti ne bi razumela. Najbrže bi ga imela za zmešanega. Če bi ti rekel, da so se mu nocoj prikazali duhovi tovarišev, ki so jih pred mnogimi leti sovražniki pobili v soteski, n ga posvarili pred rečmi, ki se bližajo. Vsekako se je pokazal zelo opreznega. Komaj sva midva odšla iz ranča, je zbral ženske in otroke iz vse vasi in jih poslal v gorovje. Keok in Nawadlook nista hoteli iti, kar mu je deloma po godu. Zakaj če bi ju taki ljudje, kakor sta Graham in Rossland, dohiteli in ujeli —«

»Bolje je umreti,« ga je prekinila Mary in se še tesneje privila k njemu.

61

»Da, tudi jaz mislim tako. A to se zdaj ne more več zgoditi. Tem zunaj pod milim nebom bi nama bila slaba predla. A v Sokwenovi hiši se bnamo, dokler ne pridejo divji Smith in pastirji. V hiši ima mo dve dobri puški, in z golimi rokami se nas ne bodo upali napasti. Zdaj smo na konju. Mi lahko streljamo, oni se pa ne bodo upali.«

»Kako da ne?«

»Ker boš ti v hiši. Graham te hoče dobiti živo — ne mrtve. In svinčenke —«

Prišla sta do Sokwenove hiše. Med vrati sta se obotavljala vzrila nazaj v temo. Pri stajah je bilo slišati glasove. Zasedovalci so bili zagledali poslopja; glasno so klicali in kakih pet ali šest glasov jim je odgovarjalo s tundre. Slišala sta rezke, zapovedujoče krike in tekanje sem ter tja. Nekaj jih je prekinjalo — preveč so se bili približali bičnatemu močvirju. Koraki so se oglašali že čisto blizu. Alanovo srce se zastalo. Sovražniki so postopali hitro in stvarno. Slišal jih je pri svoji hiši. Odpirali so vrata, nekje se je ubilo okno, šipe so zažvenketale. V megli so se pobjiskavale luči.

In zdajci sta začela Sokwenovo puško, kako je iz zadela line s poudarkom izpregovorila preganjalcem. Strel — vzkril — in niti svoje orožje, je planil Alan v hišo in z Maryjino pomočjo zabaviti svoje orožje, je planil Alan v hišo in z Maryjino pomočjo zabarikadirati vrata. Na tleh sta za senčniki goreli dve sveči in zraven njih sta čepeli Keok in Nawadlook. Že prvi pogled je povedal Alanu, kaj je bil Sokwenna napravil. Soba je bila izpremenjena v orožarno. Puški sta ležali pri rokah zraven velikega kupa nabojev. Keok in Nawadlook sta držali svetle naboje v rokah, pripravljeni, da začeta prav tako hitro nabijati puške, kakor jih bo on praznil.

Mary je stala sredi sobe. Sveči sta medlo razsvetljevali prostor. Njuna senčnika sta branila svetlobi, da ni mogla prodreti navz en in izdati sovražniku oken. Mary je prestrašena zastrela v Alenu.

Pravkar je hotel izpregovoriti in ji zatrditi, da ni nevarnosti, da da bi Grahamovi ljudje streljali na hišo — ko je zunaj v temi izbruhn timer pek. Z divjim pokanjem so samokresi in puške odgovarjale Sokwenovemu streljanju; toča svinčenke je udarjala v debele lesene stene. Svinčenke so kakor kače sikale skozi okna. Alan je sko-

koma planil k Mary in jo prisilil, da je zraven Keoke in Nawadlook počenila na tla. Njegov obraz je bil mriško bled.

»Nisem mislil, da bodo streljali na ženske,« je rekel z glasom dušečim se od besnosti. »Zmotil sem se. In zdaj slutim, kaj namerna va ta topla.«

Previdno se je s puško približal oknu. Da, prav gotovo — vedel je, kaj je Graham mislil in kanil in kaj je nameraval storiti. Graham in Rossland sta vedela, da mora biti na kak način mogoče obvarovati Mary v Sokwenovi hiši svinčenke Igrala sta osudno igro in prepuščala Alanu Holtu, da najde za dekle zavarovan kraj — češ, on naj se pa bori, dokler ne pade! Zvit, prekanjen je bil ta morilski načrt, ki naj bi Alan postal njegova žrtev!

Streljanje je bilo prenehalo, in tišina, ki je nastopila za njim: je bila Alanu polna pomena. Hoteli so mu dati časa, kakor obsojencu, da poskrbi za svoje varovanje. Da, da, prav — to ubijalsko dobroto jim je hotel po zaslugi poplačati. V tleh Sokwenove hiše je bila loputnica. Vodila je v majhno shrambo in klet, ki je imela vrata navzven, tako da si iz nje lahko prišel v sotesko. V siju sveč je Alan videl to loputnico — podstavljena palica jo je držala odprto. Tudi Sokwenna je bil zvitez! Sokwenna je mislil na vse!

Med tem, ko je ždel pri oknu, se je Alan oziral na dekleta. Keok je bila s puško v roki zlezla k množji lestvice, ki je vodila pod streho. Hotela je iti k Sokweni, da bi mu nabijala puško. Alan je pokazal na odprto loputnico.

»Hitro pojdite dol!« je zaklical dekletom. »Tam je edini varni kraj. Saj tudi lahko spodaj nabijate puške in mi jih podajate.«

Mary ga je nepremično gledala, a ganila se ni. Z nežnimi rokami je oklepala veliko puško. Tudi Nawadlook se ni ganila. Samo Keok je zlezla po lestvici na vrh in izginila v temi.

»V klet pojdita!« je nestrno ukazal Alan. »Moj Bog, če ne bosta —«

Mary se je ljubko in neustrašno nasmehnila in počasi zlezla k Alanu. Z eno roko je vlekla puško za seboj, z drugo je držala svojo malo pištolo. In ko je prišla do njega, je rekla, z nasmehom ključujoč vsem nevarnostim: »Pomagala ti bom v boju!«

Modni kamarni športni ševci za fine obleke

Velika izbira ugodne cene!

R. MIKLAUC

»PRI SKOPUS«

Ljubljana 133

Priporoča se cenj. damam in gospodom za kemično snazanje in barvanje oblek barvilnica

A. Wagner, Radovljica

SPREJEMNICA

Ljubljana, Vošnjakova ul. 4

za restavracijo »Novi svet« pri krojaču

A. Prezelj.

V krojačnici se na željo popravila izvršujejo.

Cene zmerne! Točna postrežba!

Prijatelji perila

MERIMA

SIDROZ

Sidro

MERIMA

1839

ORGANIZATOR

za dravsko banovino dobi nameščenje s plačo, provizijo in s potnimi stroški pri zagrebški filijalni direkciji zelo ugledne zavarovalnice. Dolžnost ima, postavljati zastopnike v večjih mestih in dajati jim navodila. — Potrebna kavicja kot garancija za doseg dovoljne lastne in organizacijske produkcije v požarni in življenski panogi zavarovanja.

Ponudbe pod št. 4116 na JUGOMOSSE, Zagreb.

PERJE

kokoše, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59. 4. 3. 60

Ako se ne bojite slišati resnico,

potem dovolite, da vam jo laž povem.

Gotova dejstva iz vaše preteklosti in prihodnosti, finančne možnosti in druge važne zadeve vam razkrije astrologija, ta najstarejša veda zgodovine. Vaše izgleda v življenju o sreči v zakonu, vaše prijatelje in sovražnike, uspehe v vaših podjetjih in spekulacijah, dediščine in še mnogo drugih važnih vprašanj vam zmore pojasniti velika veda astrologije.

Dovolite, da vam svobodno prorokujem presenetljiva dejstva, ki bodo spremenila tok vašega življenja in vam prinesla uspehe, srečo in karijero mesto obupa in neugod, ki vam sedaj groze.

Vaša astrološka razlaga bo pisana obširno v lahko umljivem jeziku in bo obsegala ne manj kot dve strani. Neobhodno pa je, da navedete svoj rojstni datum, z imenom in naslovom v čitljivi lastnoročni pisavi. Lahko pošljete, če hočete, 30 Din v znakah (ne kovane denarja) za pokritje poštne in pisarja. Naslovite svoje pismo na profesorja Roxroya Dept. 3506 C Emmastraat 42 Den Haag, (Holandska). Pisemski porto 3 Din. N. B. Profesor Roxroy ne razume nobenega jugoslovenskega jezika, zato oblažuje, da zmore odgovoriti samo v nemščini ali francosini ali angleščini, ako želite.

Med

ajdov, za potice, kg Din 13.—, garantirani čebelni pitanec kg Din 13.—, cvetlični po pošti 5 kg Din 90.— franko.

A. Maček, čebelarstvo

VRHNIKA 2594

Naznanjam

da je obče znani potnik in natakarg. Rud. Cafuta, mali, prevzel vodstvo moje gostilne, kjer toči najboljša haloška in ljutomerska vina, vedno sveže unionsko pivo in solidno postreza z najboljšimi toplimi in mrzlimi jedili po nizki ceni ter se priporoča in prosi za obilen obisk.

Jos. Kirbiš, Celje,

Ljubljanska cesta št. 2.

ELEKTROINŽENJER

oblastno pooblaščen, IŠČE

DRUŽABNIKA

s kapitalom v svrhu prevzema dobro vpeljanega ali na novo osnovanega elektro - instalacijskega podjetja in prevzema elektr. in strojnih zastopstev. Ponudbe pod »Elektroinženjer« na oglasni oddelek »Jutra«.

3547

Zahvala

Vsem, ki ste se nas pisмено ali ustmeno spomnili s prisrčnimi tolažili, ko smo izgubili našo najdražjo mamico in soprogo, gospo

IVANKO PELANOVO

vsem, ki ste jo obsuli z cvetjem in ji poklonili krasne vence, ji prelepo zapeli v zadnje slovo in jo spremili na njeni zadnji poti — naša iskrenoobčutena topla zahvala. Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 14. marca t. l. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi pri Sv. Petru.

V Ljubljani, dne 12. marca 1932.

OTON PELAN, soprogo — OTON, VLADO, DANICA, CIRIL, OLGA, otroci — MARTA, roj. AZMAN, GUSTI, roj. WOHNZ, snahi — ANTONIJA LOBODA, sestra — in ostalo sorodstvo.

3582

+ GOSPE +

ne mučite se pri porehnanju periode in motnjah.

Skrbi vas reši takoj lagodno, brez ovire v poklicu samo moj, pristen nedosegljiv, v vsakem primeru zajemeno učinkujoč PERIODOLIN po prof. dr. Larryju.

Znamka z zakonom zaščitená, ki se je že v tisočih slučajih obnesla. Celó v starih trdovratnih slučajih ni odrekla. Radi svojega svojevrstnega in presenetljivega uspeha ga smatrajo tudi strokovnjaki kot najboljšo in najmočnejše sredstvo. Kot pošteno sredstvo ne špekulira z ženskimi težavami, temveč učinkuje po številnih priznanjih naravnost čudovito. Tisoči zahvalnic za uspešen učinek.

Ni nič boljsega. Ne dajte se premotiti od dvomljivih slabih potvorb! Posvetite meni svoje zaupanje, po kratkem času boste zopet srečni in brez skrbi. Za uspeh in neškodljivost prevzemam polno jamstvo, sicer vrnem denar. Cena 90 Din, močnejši Din 150, za stare motnje in močne narave Din 180. Diskretno, brez navedbe vsebine dobavlja samo

Ordinačni laborator W. H. Olxwidt

PRAHA XIII., Vršovice, Ruská 12. Pošt. prihrádka 12, Češkoslovensko.

103

Najnoveša službna patenta želena zelo praktična složljiva postelja s tapciranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za putujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpoložam poltom in želzni kom po povzetju.

Lesena službna patent na zelo praktična složljiva postelja s tapciranim madracom. — Stane Din 280.—

spaljni potcat fotelj stane Din 1300.—

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imam čisto željeno perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIC, ZAGREB, Ilica 62. III.

Velika

je Vaša korist,

ako pišete še danes po novu, veliko kolekcijo volnenega blaga, svile, delena in drugih modernih tkanin za fine damske, dekliske in otroške obleke. Izbira ogromna,

cene letos globoko znižane.

Trgovski dom

STERMECKI

Celje šte. 20

Vzorci in ceniki zastonj!

Razpis.

Štev. 4823-32.

Načelstvo mestne občine ljubljanske razpisuje dobavo in montažo

NOVE KOTLARNE

za mestno kopališče v Kolodvorski ulici v Ljubljani.

Načrt, proračun ter splošni dobavni pogoji se dobe od 14. marca 1932 dalje v pisarni mestnega ekonomata soba št. 12. Pravilno sestavljene in kolekovane ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju pri mestnem načelstvu v Ljubljani, soba št. 12 do 29. marca 1932 do 11. ure dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 11. marca 1932.

3569

Dobro vpeljan

ZASTOPNIK

išče še eno zastopstvo za Sibijo in Črno goro. Eventuelne ponudbe n-sloviti na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9, pod »Br. 2470«

3564

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Razpis!

Upravni svet Gostilničarske pivovarne d. d., Laško, razpisuje s tem oddajo

težakih, zidarskih in železobetonskih del

tovarniških poslopij gori navedene pivovarne z rokom do 31. marca t. l.

Ofertne podlage se dobe v poslovnih prostorih družbe (hotel »Savinja«) v Laškem proti plačilu zneska 200.— Din. Upravni svet si pridržuje pravico oddaje del ne glede na višino ponudene cene, oziroma izbrati si stavbenika po svojem lastnem predarku, ne da bi nastali kateremu izmed oferentov kakšni odškodninski zahtevki.

Za upravni svet Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem

Ciril Majcen l. r.

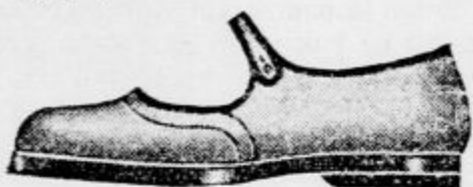
Ognjeslav Trop l. r.

V Laškem, dne 10. marca 1932.

3567

ČISTITE VAŠE ČEVLJE Z NAŠO KREMO.

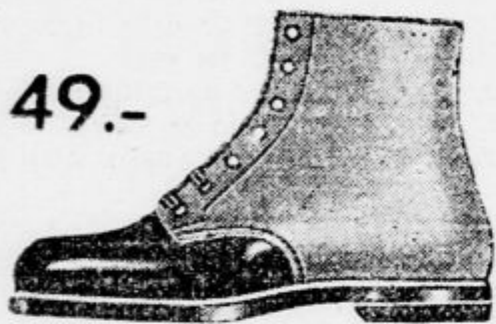
49.-

Vrsta 2851-05

Otroški čevlji iz laka ali iz rjavega boksa. Izdelani fleksibilno z usnjatim podplatom in stanejo velikost 23-26 samo Din 49.-.

49.-

Vrsta 3661-00

Za Vaše ljubljence, ki se najbolj veselijo ko jih popeljeta na izprehod. Čevlji iz najfinejšega usnja, črne ali rjave barve, velikosti 23-26 stanejo samo Din 49.-.

69.-

Vrsta 3162-00

Za dečke, ki najbolj trga obutev smo napravili močne čevlje z gumijastim podplatom. Prodajamo velikost 27-34 samo za Din 69.-.

69.-

Vrsta 2947-00

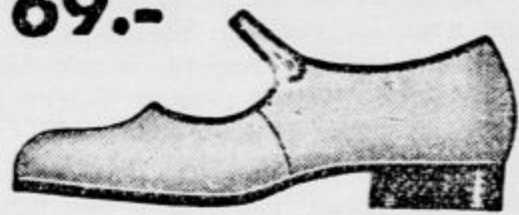
Sandale ne žulijo niti nog niti žepa. Otroške št. 22-26 Din 39.-, št. 27-34 Din 49.-, ženske št. 35-38 Din 59.-, Moške št. 39-46 Din 69.-.

Približuje se Velika noč

Z nastopom krasnih pomladanskih dni zavržite staro ponošeno zimsko obutev in jo zamenjajte z novo. Vse naše prodajalne smo oskrbeli z novo pomladansko obutvijo, tako da boste lahko kupili pri nas čevlje po Vašem okusu in Vaših potrebah. Znižali smo cene obutvi posebno sedaj pred Veliko nočjo, da bi mogel biti na ta veliki praznik vsakdo dobro obut.

Ne samo obutvi temveč tudi nogavicam smo znižali cene, da bi Vas tako postregli še bolje, še ceneje in še dovršeneje. Posetite nas, hočemo Vas ljubeznivo sprejeti in Vam pomeriti vsaki par čevljev brez obveze za nakup.

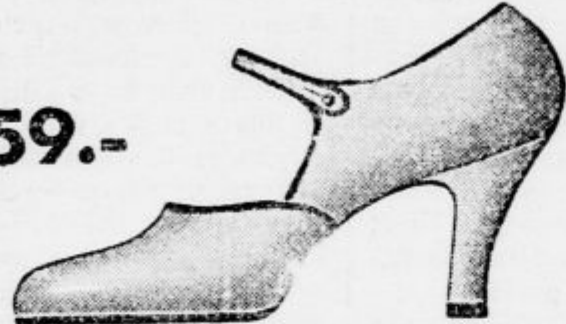
69.-

Vrsta 2842-05

Otrok gre ponosno v šolo, ako ima nove čevlje. Zato smo napravili te čevlje iz najfinejšega laka ali boksa, velikosti 27-34 samo za Din 69.-, da jih lahko vsakdo kupi. Štev. 35-38 Din 89.-.

59.-

Vrsta 9375-03

Za neverjetno nizko ceno eva lepih ženskih čevljev iz satena. Za malo denarja velik luksuz. Ravno taki iz baršuna za isto ceno.

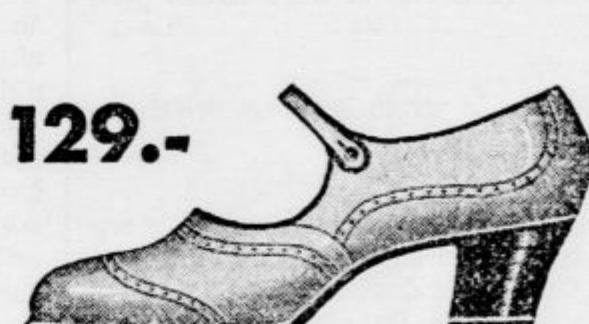
99.-

Vrsta 9715-03

Zelo priljubljeni čevlji za ples in za družbo. Iz belega ali črnega atlasa z visoko peto. Znižali smo jim ceno od Din 129.- na Din 99.-.

129.-

Vrsta 2945-11

Čevlji iz črnega boksa. Praktični in elegantni. Ravno taki iz laka za nedeljo in praznik za ceno Din 149.-.

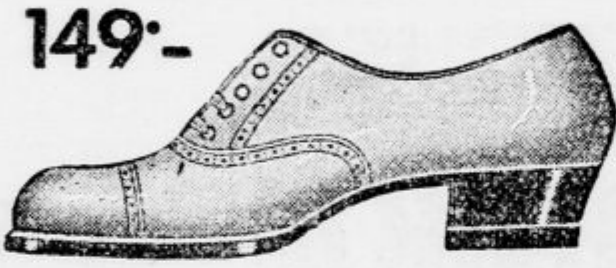
ŽENSKÉ NOGAVICE:

bemberg prej Din 49.-
sedaj Din 35.-
svilene prej Din 35.-
sedaj Din 25.-
flor prej Din 25.-
sedaj Din 19.-
bombažne prej Din 15.-
sedaj Din 9.-

MOŠKE NOGAVICE:

svilene prej Din 25.-
sedaj Din 15.-
flor prej Din 15.-
sedaj Din 9.-
iz sukanca prej Din 9.-
sedaj Din 7.-
bombažne prej Din 7.-
sedaj Din 4.-

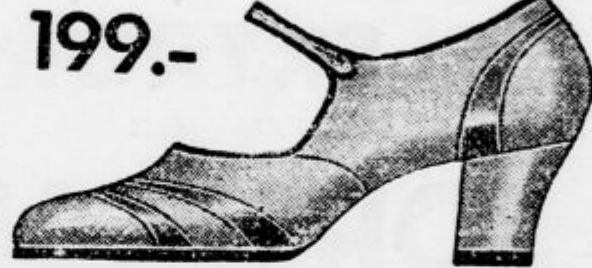
149.-

Vrsta 3635-18

Za trg in mesto ter za vsakdanje nošenje porabite te udobne čevlje na zadržko z nizko peto.

199.-

Vrsta 1675-19

Z raznimi kombinacijami okrašen čevlji iz finega boksa rjave ali čokoladne barve. Isti iz laka kombinirani z raznimi vložki Din 199.-.

199.-

Vrsta 2605-67

Aparten dekoltiran čevlji za izprehod, s prešitim jezikom in perforiranim okrasjem.

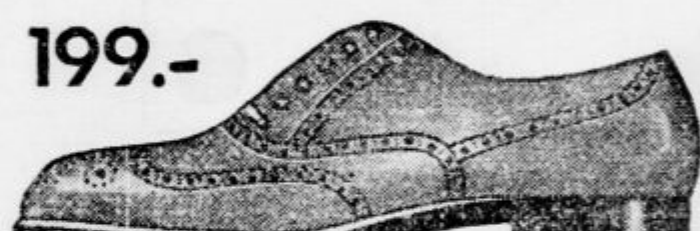
199.-

Vrsta 9637-21

Eleganten soliden čevlji iz finega boksa v črni ali rjavi barvi z usnjatim podplatom za Din 199.-. Iz laka znižana cena od Din 229.- na Din 199.-.

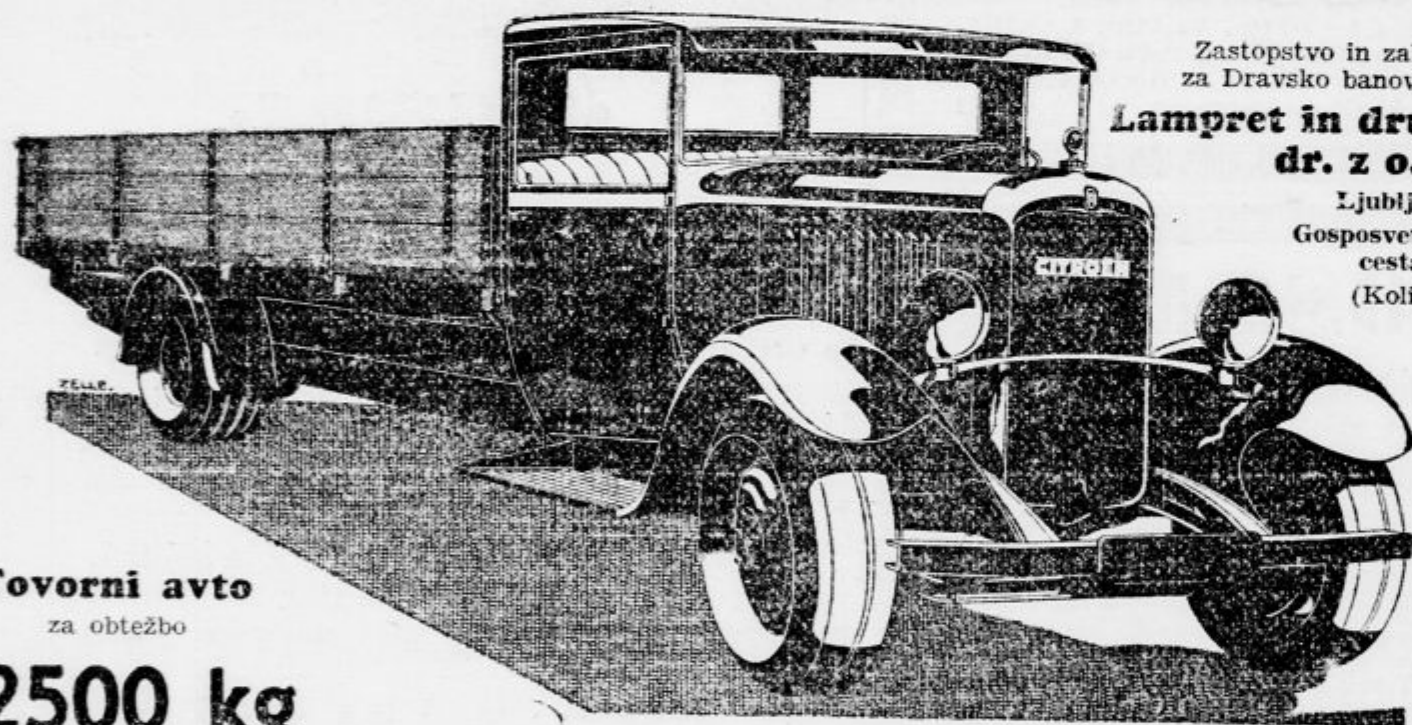
199.-

Vrsta 9637-26

Polšiljasti moški čevlji za izprehode in izlete. Okusna perforacija daje čevljem elegantno zunanjost. Imajo močan usnjati podplat in peto.

KJERKOLI TEČE - VEDNO ZMAGUJE

Tovorni avto
za obtežbo

2500 kg

CITROËN

Vedno vztrajno naprej, kajti nobena predvidena zapreka ga ne more zadržati.

Slabe ceste? Močna peresa, ki odgovarjajo obtežbi od 2.500 kg, izravnavajo tudi najslabšo cesto. Krmilo je voljno in absolutno brez reakcije.

Prepočasi? 2 1/2-tonski CITROËN premaga ob polni obtežbi gladko in z lahkoto tudi 30% ne vspone.

Defekt? 2 1/2-tonski CITROËN defektov ne pozna. Pojačena šasija in 48 HP močan motor ne klonita pred težkimi pota.

Krepke in brezhibne zavore ga zaustavijo tudi pri 60 km brzini na mestu.

Kjerkoli 2 1/2-tonski CITROËN teče, služi garantirano zanesljivo.

CENA ŠASIJI DIN 68.500.-

M209

ING. DJOKIĆ I VUČO, OBILICEV VENAC 6, BEOGRAD, TELEFON 22355 — Filijala Lampret in drug, Gosposvetska cesta 13, Ljubljana — Ing. Djokić i Vučo, Bulevar Kraljice Marije, Novi Sad. — Hoć i drug, Ožegovićeva 18, Zagreb. — Blag. Djukanović i sin, Bijelina. — Dušan M. Krstić, Obrenovićeva 13, Niš. — Arnold Kamenj, Velika Kikinda. — Gustav Cvitković, Hadji Sulejmanova 19, Sarajevo. — Jovo Stevanović, Peč. — Zakula i Seletin, Doboj.

Oglas v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij „Jutra“ Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Moški, POZOR!

Spolno slabost

odstranite s seboj neškodljivega sredstva za okrepitev „La Erva“. Deluje v vsaki človeški dobi s presenetljivim uspehom. Vdružuje seksualno moč do globoke starosti. Na tisoče priznanj. — Cena 60 Din, močnejša 100 Din.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Post. schranka č. 17, CSR, Praha - Nusle, Božetechova ul. 10/A. J. 5445. 113

Obupane ženske!

NE BOJTE SE, ČE IZOSTANE
MENSTRUACIJA!

Vam prinaša pri poškodbi in izostanku mesečnega perila perijodo, dolgotrajno preiskavano, tisočkrat priporočeno, zanesljivo učinkovito sredstvo, ki ni odvisna od starosti, ne v najstarejših in trdovratnejših slučajih v nasprotju z drugimi sredstvi, ki sive učinkovale: Prof. dr. Rettig „EROSOL“, ki ugodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, še po nekaj urah. Din 70, za staro poškodbo Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poškodbo in odporne ženske Din 200. Uspeh za izjemo, sicer vsakemu donosi! Tudi sen potrjujejo nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi povračila so zadovoljstva. Diskretna pošiljava po pošti.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Praha-Nusle, Božetechova ul. 10. J. 54. Post. schranka č. 17, CSR.

GLASBILA VSEH VRSTI
NAJENJE PRI DOMAČI
„TVRTKI“
KR. PUGOSKI DORAVITEL
FRANJO SCHNEIDER
prosvetno glasbilo in področje
ZAGREB Nikobčeva 12
Violino... od Din 68.- naprej
Gitaro... „178“
Mandoline... „125“
Lambure... „80“
Hammarite... „88“
Parnotičke harmonike
Havajske gitare itd.
ZAHTEVAJTE
BRZPLAČNO
CENIK
Z POUČILOM

IZDELUJEJO SE NAJNOVEJŠI MODELI OTROŠKIH IN IGRALNIH VOZILČKOV, trikotji, razna najnovjša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ških vozilčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Ceniki franco.

J. C. MAYER

Ljubljana, Stritarjeva ulica

Za pomladno sezono je dospelo najmodernejšo blago
za plašče in kostume.

Blago za gospode od najnižjih cen do najboljše
angleške kvalitete.

P. n. občinstvu se nudi največja izbira
vseh vrst blaga in v vsaki ceni.

Znižane so cene tudi Popper - čevljem

3556